

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 19 (2202) 1992 GEGUŽĖ-MAY 5

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• NUMERIO KAINA — \$1.00

Tarp gėlių ir dyglių

Esame įpratę didžiųjų metinių švenčių progomis prisiminti jų tikrąją prasmę. Tai būtina, kad pamatytume, koks nuotolis kartais skiria vardą nuo tikrovės. Rūpestis, kad tasai nuotolis nedidėtų, skatina atviromis akimis žiūrėti į tiesą.

MOTINOS diena yra viena pačių gražių metinių švenčių. Dažnai tasai grožis apibūdinamas pavasario reiškiniiais: gėlių žydėjimu, nušvitusių dangumi, gamtos pabudimu. Tai puikūs reginiai, maloni šventės apsuptis. Bet tikrasis tos šventės grožis vis dėlto yra žmogus. Ir tai toks, kuris ir kitam žmogui suteikia gyvybę. Tas suteikimas — tai žmogiškojo ciklo pavasariai, prasidėję su žmonijos pradžia ir tęsiasi nenutrūkstamoje grandinėje visokiausiomis aplinkybėmis, sunkiausiomis sąlygomis. Tų žmogiškųjų pavasarių nesustabdo nei karai, nei vargas, nei kitos kokios nelaimės. Nes neužtenka pačiam gyventi — reikia gyvybę kurti, ją dalintis su kitais, leisti ir kitiems gyventi. Ir ne tik tai — reikia dar naujuosius daigelius prižiūrėti, juos gražiai auginti, saugoti nuo žvabžių vėjų ir viską naikinančių sausrų. Tų visų darbų ir atsakomybės centre stovi Motina. Be jos nebūtų nei pradžios, nei tęstinumo. Rodos taip nesunku suprasti ir įvertinti tą vis naujus žmonijos pavasarius skleidžiantį žmogų. O vis dėlto tolstame ir nuo šios tikrovės, pasilikdami tik kalendoriuose pažymėtą vardą bei teisę pasinaudoti proga tą dieną įprastu būdu atšvęsti tarp gėlių, dovanų ir vaišių, nebedaug begalvojant apie šventės prasmę, kurioje iškyla ne tik pagarbos ir meilės pareiškimas, bet ir teisingas motinystės suvokimas.

ŠIANDIEN įsibėgėjusio gyvenimo kaitoj dažnam besiblaškantiems žmogui tenka save plėsti pusiau. Šios tragedijos nebeįsivengia nė motina. Į ją žvelgiant susidaro įspūdis, kad ieškoma būdų, kaip išlikti saviems savęs nepraradus. Pasigirsta balsų, skelbiančių įprastą požiūrį į motiną praradimą. O ir pati motina nebeįsivengia arba nebeturi derinti savo motinystės pašaukimo su platėjančiais šių dienų gyvenimo poreikiais. Iš tikrųjų dar nėra išnykęs kažkada suidealinotų motinos prisiminimas. Turime dar ir šiandien stebinančių pavyzdžių, gerbiame klasikinio tipo močiutes, kurios šeimose atlieka tyklų, bet milžinišką darbą, rodydamos savo vaikiškiams tikrąjį gyvenimo linkmę, kur ir Dievas, ir tėvynė, ir gerumas sutelpa priaugiančios kartos širdelėse. Tačiau šitie šviesūs pavyzdžiai ima retėti, ir mes esame priversti pasinerti į kitokią tikrovę. Idealiai gerbti ir mylėti yra prasminga. Bet nebegalime išvengti dabarties dyglių ir skausmų. Ne vienas jau matome tai, ko nenorėtume matyti; girdime tai, ko nenorėtume girdėti. Nenorime nei sužaloto motinos paveikslų, nei plakatų, aiškinančių apie žudymo teises, nei samdomų tarnautojų, priverstų pakeisti motinas. Taip — nenorime. O gyvenimo srovė neša visus: ir norinčius, ir nenorinčius. Viena pagauda — gal ir toji sumaištis turi kokią prasmę? Dulkių sūkurių pakyla, kai stipresnis vėjas papučia. Ir kaip vėl smagu, kai viskas apsimina, nusėda. Gyvybės perteikėja motina prisiminti — ir gerbtina visose padėtyse — ir sūkurčiuose, ir ramybėje. Kaip gamtos, taip ir žmonijos pavasariai ne visada būna malonūs ir ramūs. O atsimentina, kad audras sukelia panieką ir pasmerkimas, ne meilė. Č. S.

Žvilgsnis Ontario biudžetan

Finansų ministeris Floyd Laughren savo antrajam Ontario provincijos biudžetui pasirinko išlaidų sumažinimą \$3 milijonais ir pajamų mokesčio padidinimą \$1,1 milijono. Tokia taktika jis tikisi išvengti 1992-93 m. biudžetui grėsusio \$14,3 milijono deficito. Biudžeto išlaidoms numatyta \$54,8 milijono, pajamoms — \$44,9 milijono. Tad lieka tik \$9,9 milijono deficitas, milijono dolerių mažesnis už 1991-92 m. biudžetą. F. Laughrenas antrus metus iš eilės sustabdė algų padidinimą socialistinės Naujųjų demokratų partijos premjero Bob Rae ministeriams ir Ontario parlamento nariams. Dabartinių algų užšaldymo vieneriems metams susilauks ir 3.900 aukštųjų Ontario valdžios tarnautojų.

Naujasis biudžetas nepadidino provincinio mokesčio cigarečių ir benzinui, palikdamas dabartines aukštas kainas. Tačiau Ontario gyventojams nuo gegužės 25 d. vėl pabrangs alus ir alkoholiniai gėrimai. Pabranginimas nėra didelis, išskyrus metalinės bonkutės parduodamą alų.

Pajamų mokesčiai

Dabartinis Ontario pajamų mokesčio būdavo matuojamas 53% Kanados pajamų mokesčio sumos. Šiemet atskaitymas bus padidintas iki 54,5%, sekančiais metais — iki 55%. Padidinamas ir specialus provincinio pajamų mokesčio papild-

das. Pernai 14% papildą turėjo mokėti daugiau kaip \$84.000 per metus uždirbantys Ontario gyventojai. Šiemet tas 14% papildas įvedamas nuo \$53.000 uždariojo sumos. 1993 m. 14% papildas bus paliktas iki metinio \$69.000 uždariojo, o šią ribą peržengusiems užkrautas naujas 20% papildas.

Provincinio pajamų mokesčio papildas išvengs Ontario parlamento narių. Mat jų metinės \$59.000 algos yra įjungta neapmokestinama \$14.548 suma. Ji nuo pajamų mokesčio papildu neapsaugos tik didesnes algas gaunančių ministrų kabineto narių.

Duoda ir atima

Finansų ministerio F. Laughreno biudžetas patvirtino lošimų namų atidarymą, sporto loterijos įvedimą, detales žadėdamas paskelbti vėliau. Pusketvirto milijono dolerių biudžete yra skirta viešiesiems darbams, naujoms bedarbių specialybėms. Darbdaviai gaus po \$10.000 už pasamdytą bedarbių, paruoštą specialybei. Tačiau šie dolerių suma skiriama penkerių metų laikotarpiui. Jai paimtos lėšos sumažins kitas ligšiolines paslaugas.

OHIP sveikatos draudos išlaidas šiemet norima padidinti tik 2%, kai anksčiau metinis padidinimas būdavo penkerio-pai didesnis. F. Laughrenas šiemet įves atskaitymus OHIP (Nukelta į 9-tą psl.)

Prėmimas tarptautinės Venezuelos prekybos mugės atidarymo proga. Iš kairės į dešinę: Venezuelos užsienio reikalų ministerijos atstovas ambasadorius JORGE D'ANGELO BRUNO, Valencijos burmistras OMAR SANOJA, UNDA DAMBRAVIENĖ, ALDONA SULCIENĖ, ANTANAS SULCAS, mugės prezidentas WALTER SHARRY, ambasadorius VYTAUTAS DAMBRAVA ir Prekybos rūmų direktorius NICOMEDES BOADA

PRANEŠIMAS IŠ VENEZUELOS

Lietuva tarptautinėje mugėje

Ambasados ir šio krašto lietuvių dėka buvo įrengtas Lietuvos ir Latvijos skyrius, sulaukęs plataus dėmesio

JULIUS VAISIŪNAS

1992 m. balandžio 5-12 d.d. Valencijos mieste, Venezueloje, įvyko tarptautinės prekybos mugė, kurioje pirmą kartą Pietų Amerikos istorijoje dalyvavo ir Lietuva.

Kvietimas dalyvauti buvo gautas per Lietuvos ambasadorių dr. V. Dambrovą, kuris drauge yra Baltiečių unijos pirmininkas. Prekybos mugėje dalyvavo JAV, Kanada, Vokietija, Italija, Rusija, Indija, Pakistanas, Kinija, Kolumbija, Ekvadoras, Bolivija, Latvija, Lietuva ir Venezuela su 233 prekybos įmonėmis.

Lietuva ir Latvija pasirodė su lino dirbiniais, kristalu, porcelanu, medžio drožiniais, elektros skaitliukais, mažais varikliais ir įvairiomis degtinėmis bei likerio rūšimis ir kt.

Latvių rodiniai buvo panašūs, tik dar turėjo mažą kiekį gintaro dirbinių, mažų vitražų. Labai apgailestavo neturėję degtinės, kuri patraukė dėmesį mugės lankytojų, kurių skaičius siekė pusę milijono.

Įveiktos kliūtys

Projektas pareikalavo daug pastangų ir tautiečių talkos lėšomis bei darbu. Nebuvo lengva susitvarkyti su rodiniais Lietuvoje. „Lietuvos prekyba“, kurią Užsienio reikalų ministerija rekomendavo, pranešė šiai mugėi nepajėgianti surinkti rodinį. Tada buvo kreiptasi į gausų direktoriaus V. Tarvydo vadovaujamą „Litexpo“ („Lietuvos eksportą“). Jie laiku surinko ir pasiuntė arti ketvirčio tonos rodinį.

Ambasadoriui V. Dambrovai pavyko gauti nemokamai 11.000 dol. nuomos vertės paviljoną, kurį, Lietuvai ir Latvijai pagerbti, prekybos mugės vadovybė davė nemokamai garbės paviljono teisėmis. Paviljono įrengimas lietuviams kainavo per 2000 dol. Be to, „Litexpo“ neturėjo dolerinių valiutos (3.500 dol.) pervežti prekių pavyzdžiams „Lufthansa“ lėktuvu. Be to, 1.500 dol. teko sumokėti per „Litexpo“ atskiroms įmonėms už atsiųstus gaminius.

Tautiečių parama

Venezuelos lietuviai entuziastiškai pritarė tarptautinei mugės minčiai ir patys suaukoko ar „uždėjo“ per 8000 dol. išlaidoms padengti. Tai didžiausia surinkta suma Venezuelos lietuvių istorijoje, skirta Lietuvos prekybai paremti ir ją įvesti į P. Ameriką. Tarptau-

tinės mugės proga buvo plačiai garsinama Lietuva. Mugės prezidentas Hugo Walter Sharry pripažino, kad joks kitas kraštas negalėjo nė iš tolo prilygti lietuviams.

Paviljono sienose buvo išmastos plakatai su Vyčiu, trispalve ir įrašu: „Lietuva Tave sveikina“. Šie plakatai buvo išlipinti Valencijos mieste. Aras Mažeika mugės metu demonstravo mašiną ir vietoje gamino marškinius su Vyčiu bei pardavinėjo lipdes su įrašu: „Esu Lietuvos draugas“. Laikraščiai spausdino pasikalbėjimus su Lietuvos ambasadorium ir plačiai aprašė Lietuvos dalyvavimą tarptautinėje mugėje.

Atidarymo iškilmė

Atidarymo iškilmėje Lietuvos ambasadorius dr. V. Dambrovą buvo oficialiai pakviestas visų dalyvaujančių kraštų vardu pasakyti atidarymo kalbą. Didžiausia staigmena buvo tarptautinės prekybos mugės proga atsiųstas Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytauto Landsbergio sveikinimas Venezuelai. Jį savo kalboje perdavė mūsų ambasadorius, o po to — televizija, radijas ir spauda. Aukščiausiosios tarybos pirmininkas pasiūlydavo, kad svetingoji Venezuela kvietė geriau vieni kitus pažinti ir naudingiau bendradarbiauti. „Lietuva visados jautė Venezuelos draugiškumą ir paramą“. Jis išreiškė „dėkingumą bei meilę tolimai gražiai šaliai Venezuelai“ ir palinkėjo, „kad parodos idėja

ir tikslai būtų kuo prasmingiau įgyvendinti“.

Ambasadorius dr. V. Dambrovą, sveikindamas dalyvaujančių kraštų vardu, daug dėmesio kalboje skyrė Baltijos valstybėms ir ypač Lietuvai. Štai keletas ištraukų, kurias plačiai citavo Valencijos ir Caracas spauda.

Kalbos turinys

„Kas galėjo vos prieš dvejus metus tikėti, kad dvi Baltijos valstybės — Latvija ir Lietuva pasiekė iš tolimos Vidurio Europos gražiąją Venezuelą žemę ir svetingąją Valenciją su savo trispalvėmis ir valstybės simboliais dalyvaus tarptautinėje mugėje kaip suverenios valstybės, teisėtose savo likimo tvarkytojos, sakė ambasadorius. — Kas galėjo manyti, kad trys Baltijos valstybės vėl atras vietą pasaulio žemėlapyje, o kadaise galingoji Sovietų Sąjunga iš žemėlapiu išnyks, kad tos trys mažos valstybės iškentės svetimą okupaciją ir tautos valios, kovos dvasios ir rezistencinio pajėgumo dėka, vėl suras kelią į pasaulio valstybių bendruomenę, kuriai jos priklauso drauge su savo naująja sąjungininke Venezuela? Kai kuriems ši pergalė yra pačių Baltijos tautų kovos, pasiaukojimo ir ištvermės rezultatas, kitiems — jų ir laisvojo pasaulio bendrų pastangų išdava, o daugeliui — tai Dievo sprendimas“.

Ambasadorius Dambrovą sakė, jog rodiniai, daugiau nei

(Nukelta į 2-ą psl.)

UNDA DAMBRAVIENĖ įteikia Valencijos burmistrui OMAR SANOJA marškinius su Vyčiu ir įrašu „Lietuva“ tarptautinėje prekybos parodoje Venezueloje

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Skandalinga pinigų istorija

„Lietuvos rytas“ 71 nr. išspausdino žurnalistas B. Vainauskienės straipsnį „Aštuonkojis lito kelyje“, kuriame pateikiami faktai dėl išskylančio finansinio skandalo Lietuvoje.

Pasak straipsnio, niekas jau neginčija, kaip litų spausdinimas uždelstas daugiau negu pusę metų. Pernai į Švedijos Handelsbanką buvo depozituota 6 mil. JAV dol. litų spausdinimo išlaidoms padengti. 1991 m. balandžio 20 d. tame banke buvo atidaryta sąskaita (neatšaukiamas akreditivas). Tie pinigai negalėjo būti vartojami kitiems reikalams — tik litų spausdinimui.

Š. m. balandžio mėn. pradžioje atėjo žinia iš Niujorko, kad Lietuva bendrovei US Banknote Corporation yra įsiskolinusi apie vieną mil. dolerių. Klausimas — kodėl buvo uždelstas litų spausdinimas, kur dingio \$300.000 palūkanų (delspinigių)?

Ministeris pirm. G. Vagnorius balandžio 7 d. tuo klausimu kalbėjo vakariniame parlamento posėdyje. Parlamentarai iš ministerio pateiktą informaciją nereagavo. Iš viso Lietuvos parlamentarai jau kelintas mėnuo nekreipia dėmesio į premjero kalbas.

G. Vagnorius, kaip balandžio 9 d. skelbta „Lietuvos aido“, parašė raštą Lietuvos generalinei prokuratūrai, kur sakoma: „Itariant, kad Lietuvos banko pareigūnai padarė valstybei pavojingus pažeidimus, siūlome Generalinei prokuratūrai traukti juos baudžiamojon atsakomybėn...“ Tą žinią taipogi parlamentas sutiko abejingai. A. Ambrazevičius, parlamento narys, šešėlinės opozicijos vyriausybės premjeras sakė, kad G. Vagnorius vėl nepagrįstai apkaltino Lietuvos banką.

Atvykęs į Lietuvą bendrovės US Banknote Corporation atstovas pareiškė, kad Lietuva iš tikrųjų įsiskolinusi šiai bendrovei.

Straipsnyje pažymima — kažkas paėmė 6 mil. dol., skirtų litų spausdinimui, iš sąskaitos Handelsbanke. Iki šiol dar nesą aišku, kada tai galėjo įvykti. Tai esąs tarptautinis skandalas, nes paimti pinigai iš akredituoto sąskaitos be susitarimo su Handelsbanku ir firma US Banknote Corporation nebuvo galima“.

Ką buvo galima daryti su 6 mil. dol., paėmus iš banko? Išvada — padėti pinigų į kitą banką, kuris duoda didelių procentus. Kapitalą 6 mil. dol. vėliau grąžinti, o palūkanas susidėti į kišenę — komentuoja straipsnio autorė.

„Kas buvo tie žmonės, kurie galėjo paimti iš Handelsbanko sąskaitos... Be Lietuvos

banko pirmininko V. Baldišio to nebuvo įmanoma padaryti. Vyriausybės atstovai buvo du: pirmiausia R. Purtulis, tuometinis Ekonominės ryšių su užsieniu departamento direktorius, ir finansų ministerio pavaduotojas A. Levanas,“ — rašoma straipsnyje.

Turima žinių, kad R. Purtulis vilkino litus spausdinusios bendrovės sąskaitos numerį pranešti finansų ministerijai.

Straipsnyje teigiama kad, faktų tyrimas reikalauja prokuratūros ir valstybės kontrolės kvalifikuoto darbo. Tokių būdų, prieš tiriant skandalą aukščiausios prokuratūros pareigūnas A. Paulauskas ir kontrolės — K. Uoka turėtų parlamentui ir vyriausybei pasakyti, kad jie nėra paėmę kreditų iš Lietuvos banko ir pasiryžę išaiškinti tiesą.

Kodėl šiam išskylančiam skandalui yra abejingas parlamentas? Straipsnyje paaiškinama, kad jo nariai yra giliai įsivėję į šiuo metu vykstantį politinį žaidimą — kovą dėl valdžios. Jiems esą palankus vyriausybės ir parlamento konfliktas, galintis padėti iš ministerio pirmininko kėdės ištumti G. Vagnorių. Taipogi dalis deputatų nesugrąžina banko darbe, dar kiti neobjektyvūs, palaikydami V. Baldišį, kuris, sako, elgiasi su Lietuvos banko pinigais kaip su savais. Pz. praėjusią vasarą Lietuvos bankas pasiėmė 30.000 JAV dol. iš panaikinto Pramonės ir statybos banko ir juos pardavinėjo — dolerį už penkis rublius. Pirmiausia tuo pasinaudojęs pats V. Baldišis gausioms savo valdinėms kelionėms į užsienį.

Kitas būdas, kuriuo valstybinio banko vadovybė gali papirkti valdžios žmones, išduoti lengvomis sąlygomis paskolas (kreditus). Finansų ministerija teiravosi apie tokius kreditus, tačiau bankas nesiteikia pateikti duomenis.

Norint sužinoti, kas galėjo pasipelninti, reikia dokumentų iš Švedijos Handelsbanko. Pastarasis atsisakė pateikti žinias Lietuvos finansų ministerijai, o pats Lietuvos bankas informaciją slepia.

Straipsnis baigiamas mintimi — „Lietuvos rytas“ nereikia nuomonės apie pačią vyriausybę. Tai esanti kita tema, tačiau „jei ne premjeras G. Vagnorius, šitos istorijos galbūt niekad nebūtume sužinoję“. „Lietuvos rytas“ ir toliau pasiryžęs nepriklausomai tęsti žurnalistinį tyrimą.

Nesutarimai vyriausybėje

Tarp ministerio pirm. G. Vagnoriaus ir kitų ministrų, kaip praneša spaudos agentūros, kilo nesutarimai. Dešimt ministerių pagrasiu (Nukelta į 5-tą psl.)

Šiame numeryje:

Tarp gėlių ir dyglių

Motinos diena — viena pačių gražiausių metinių švenčių

Lietuva tarptautinėje mugėje

„TŽ“ bendradarbio pranešimas iš Venezuelos

Amerikos doleriai Lietuvoje

Platus masto verslo ir investicijų konferencija

Vokiečių ryšiai su Lietuva

Vysk. Sigito Tamkevičiaus viešnagė Vokietijoje

Kai Maskva tampa užsieniu

Lietuvių studentų gyvenimas ir rūpesčiai Maskvoje

Keturų posmių testamentas

Kaip Vinco Kudirkos „Tautinė giesmė“ tapo Lietuvos himnu

„LKB kronikos“ leidėjai Amerikoje

„Kronikos“ leidimu Amerikoje rūpinosi kun. K. Kuzminkas

Gimbutienės „Dievaitės civilizacija“

Kultas ir religija prieškrikščioniškais laikais

Maištingas dailininko kelias

Grafiko V. Petravičiaus būdingieji gyvenimo bruožai

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyta. Kastytis, J. Andrulis, Vyta. Baltūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėnė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Dvasinis lietuvių centras Romoje

Šv. Kazimiero kolegija yra viena brangiausių išeivijos dovanų Lietuvai. Joje rengiami būsimi kunigai Lietuvai ir išeivijai. Šiuo metu ji reikalinga didesnės išeivijos paramos

MALONŪS TAUTIEČIAI!

Šventasis Tėvas kartą į metus, pavasarį, skelbia pasaulinę Maldos dieną už pasaulimus. Šiais metais ji bus gegužės 29 dieną. Šventasis Tėvas tai daro tam, kad primintų visiems tikintiesiems, jog pasauliumi ne vien kokybė, bet ir kiekybė labai daug priklauso ir nuo mūsų visų maldos. Antrasis Vatikano susirinkimas pakartotinai primena katalikams, kad pašaukimų klausimas nėra vien dvasiškųjų reikalas, bet visos Dievo Tautos atsakomybė. Todėl ir mes, lietuviai, būdami gyva visuotinės Bažnyčios dalis, negalime likti nuošaliai tik stebėtojai. Priešingai, atgavę savo valstybinę laisvę ir matydami kokį dvasinį genocidą įvykdė Bažnyčios priešai mūsų Tėvyneje, turime ypatingai karštai melstis, kad Viešpaties siųstų daug ir šventų darbininkų į savo vynuogyną Lietuvioje.

Visose vyskupijose ši diena yra įvairiais būdais minima. Lietuvoje, be abejonės, bus vykdomos bendros Šv. Sosto direktyvos. Mes Vakaruose jau ketvintį metą švenčiame šią dieną, kviesdami mūsų garbius dvasiškųjų ir pasauliečių (J.E. vysk. P. Baltakį, J.E. vysk. A. Deksnį, kun. dr. A. Rubšį, gerb. V. Volertą, ...), kolegijos draugus ir geradarius, prašydami, kad jie atkreiptų lietuvių katalikų, išsisklaidžiusių po pasaulį, dėmesį į mūsų seminariją Romoje šia ypatinga proga. Lietuvių Šv. Kazimiero kolegija yra vienintelė užsienyje lietuviška seminarija, pačiame krikščionybės ir pasaulio centre Romoje. Šie metai yra visiškai skirtingi nuo praėjusių, ypač šie mokslo metai. Jie yra istoriniai: vienos epochos pabaiga ir pradžia visiškai naujos.

Per 45 metus ši kolegija buvo remiama, kad išsilaikytų iki nušvito ta diena, kai bus galima priimti studentus (klierikus-kunigus) iš Lietuvos. Tuo metu ji paruošė ir išleido nemažą skaičių gerų kunigų lietuvių pastoracijai. Kolegija todėl yra be galo dėkinga visiems geradariams, kurie, tikėdami į mūsų Lietuvos Bažnyčios ir tautos ateitį, suprato šios svarbą Romoje ir į ją visai rėmė dvasiškai ir medžiagiškai. Jų ir tikrai jų dėka mes į turime šiandien ir į galime didžiulius. Tačiau tas įsikūrimo ir laukimo laikas jau pasibaigė. Lietuvoje politinė padėtis iš esmės pasikeitė. Dabar kolegijos paskirtis – veikti Vakaruose ir ruošti dvasiškųjų savo kraštui, kaip daro visos kitos Romos kolegijos.

Kaip visos Romoje popiežiškios seminarijos-kolegijos, ir lietuvių kolegija-seminarija priklauso nuo Šv. Sosto (Studijų kongregacijos). Tačiau ji tarnauja Lietuvos Bažnyčios-episkopato poreikiams. Paties Šventojo

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniška ir
knygas bei žurnalus.

A. Plėnys

3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (416) 625-2412

MIELAM JAUNYSTĖS DRAUGUI

A+A

PRANUI PUŠKORIUI mirus,

šeimai, giminėms ir draugams reiškiamo gilią užuojautą –

Ada ir Liudas Monstvilai

PRANEŠIMAS IŠ VAŠINGTONO

Amerikos doleriai Lietuvoje

Plataus masto konferencija, gvildenusi verslo ir investicijų galimybes Lietuvoje

VL. RAMOJUS

Balandžio 3 ir 4 d.d. Vašingtone, "Dupont Plaza" viešbutyje, Lietuvos ambasada ir JAV Lietuvių bendruomenės krašto valdyba suruošė konferenciją tema "Investavimas ir verslas Lietuvoje". Šis renginys susilaukė netikėto susidomėjimo lietuvių ir amerikiečių verslininkų tarpe, nes dalyvių skaičius – apie 170 – toli pralenkė rengėjų viltis. Iš Lietuvos konferencijoje dalyvavo Tarptautinių ekonominių reikalų viceministeris Vytautas Gričius, parlamento deputatas Romualdas Rudzys, Lietuvos verslininkų sąjungos pirmininkas Arvydas Stašaitis. Išeivijos lietuviams atstovavo ekonomistas J. Pabedinskas, finansininkas K. Makaitis, advokatai – R. Narušienė, R. Domanskis, Kanados lietuvių bendruomenės Ekonominio reikalų komisijos pirmininkas A. Rygelis, kuriam teko pirmininkauti aštuntajai konferencijos sesijai, ir kiti. Amerikiečiams atstovavo ir pirmą dieną priešpiečių metu kalbėjo JAV Atstovų rūmų narys S. Levinas, taip pat Eksporto-importo banko, JAV Finansų bei Prekybos ministerijų atstovai ir, šalia lietuvių, atvykusių iš Niujorko, Čikagos, Los Angeles ir kitų miestų, dalyvavo nemažiau pusšimčio įvairių amerikiečių verslininkų, užsimokėjusių registracijos mokesį – 90 dol. Konferencija vyko anglų kalba, tik Lietuvos atstovai savo pranešimus padarė lietuvių kalba, ir jie čia pat buvo vertiami anglų kalba.

Vienas iš šios konferencijos rengėjų – Lietuvos ambasadorius St. Lozoraitis, JAV Lietuvių bendruomenės krašto valdybos atstovo Alg. Gečio pristatytas, atidarydamas konferenciją ir svečius iš Lietuvos kreipėsi šiais žodžiais: "Aš norėčiau pasakyti, kad jūs esate toje Amerikoje, kurią mes labai dažnai kritikuojame ir kurią mes nepatenkinti. Bet šiandien jūs pamatysit tą Ameriką, kuria reikia pasigėrėti ir, būtent, kuri duoda progos kiekvienam žmogui išsiskutuoti visą, ką jis nori. Ir tai todėl, kad valstybės klausimai yra visų

žmonių klausimai. Nėra klausimo, kurio mes negalėtume paliesti diskusijose. Tikiuosi, kad šis tikslas konferencijoje bus pasiektas..."

Konferencija buvo suskirstyta į aštuonias sesijas, ir jose kalbėjo apie 30 pranešėjų. Sesijų metu nagrinėtos šios temos: "Regijono apžvalga: problemos ir galimybės", "Verslo įstatymų Lietuvoje padėtis ir kritika"; "Verslo galimybės Lietuvoje"; "Privatizacijos klausimai" ir t.t.

Sesijoms pirmininkavo JAV LB krašto valdybos atstovė adv. R. Narušienė, ambasadorius St. Lozoraitis, ekonomistas J. Pabedinskas, Lietuvos ambasados Vašingtone pareigūnas prekybos reikalams G. Draugelis, finansininkas K. Makaitis ir paskutinę – apie sėkmingo verslo iniciatyvas Lietuvoje – Kanados LB Ekonominio reikalų komisijos pirm. A. Rygelis, savo pranešime pareiškęs: pirmas išpūdis, nusileidus Vilniaus orauostyje, kad jo cementas ir nešvarumas toks, kokio kaip tik tikimasi iš sovietinės respublikos. Tačiau, pasak Rygelio, apžiūrėjus kai kurias Vilniaus įmones, apie Lietuvą reikia galvoti kaip apie Sovietų Sąjungos Hong Kongą, nes imonių įranga, gamybos priemonės daug kur modernios, o darbo našumas ne ką mažesnis už tokių pat imonių JAV-bėse.

Pirmą konferencijos dieną sesijoje "Verslo įstatymų Lietuvoje padėtis ir kritika" parlamento deputatas R. Rudzys kalbėjo: "Lietuva pasuko savo keliu. Jis labai vingiuotas. Teko Aukščiausiąjai tarybai ir Lietuvos žmonėms priimti daug sprendimų, dauguma jų politiniai, bet lieka vietos ir ekonominiams reikalams. Viena iš tokių ekonominių svarbių problemų tai užsienio investicijų dalyvavimas Lietuvos ūkio atstatyme, Lietuvos ekonomikos įtvirtinime. Tai nėra paprasta. Ūkis ir pramonė stipriai integruoti į vieną pusę, ir mes žinom, kad į priešingą pusę, negu reikėtų normaliam ūkiui būti integruotam (...). Mūsų parlamento priimti įstatymai nėra tokie viliojantys, kokių norėtų užsienio verslo

ninkai (...). Tačiau šioje srityje yra pažįstamų veidų ir jie pirmieji drąsuliai, padarę tam tikras investicijas į Lietuvą, arba jas padarys netrukus. Ir reikia skubėti, nes Lietuva nėra per didelė ir gali neužtekti vietos".

Tuo tarpu viceministeris V. Gričius apie Lietuvos įstatymus taip pasisakė: "Iš esmės yra priimta labai daug įstatymų, kurie reglamentuoja mūsų ekonominių reformų pradžią. Pagal priimtus įstatymus visiškai nevaržomi nuosavybės santykiai, šitame įstatyme pripažįstamos įvairios nuosavybės formos ir teisė turėti nuosavybę visiems užsienio piliečiams, kaip ir lietuviams..."

Sesijai, gvildenusiai temą "Verslo galimybės Lietuvoje", pirmininkavęs čekagiškis ekonomistas J. Pabedinskas savo pranešime pastebėjo, kad dabarties Lietuvoje ir buvusios Sovietų Sąjungos respublikose ekonominiu požiūriu patys aktyviausi žmonės yra spekuliantai ir įtakos makleriai. Likusi pramonė ir komercija stagnuoja. Komandinės ekonomikos sistema dar vis galioja didžiojoje ekonomikos sektoriuje, tuo tarpu kai vietinės valdžios per savo biurokratiją labai stengiasi ekonominį sektorį paskatinti dekretais, nors ir nesėkmingai.

Glaustame straipsnyje visų 30-ties konferencijoje pranešimų padariusių ir dar didesnį skaičių įvairių diskusijų dalyvių pareiškimų bei pastabų neįmanoma net glaustai atpasakoti. Todėl tenka tik pacituoti Lietuvos atstovų išvadas ir rezultatus, pareikštus konferencijai pasibaigus per "Amerikos balso" radiją. Paklaustas, ar konferencijos tikslas buvo pasiektas, viceministeris V. Gričius atsakė: "Bendravimas ir diskusija įvyko labai geranoriškai. Buvo gerų pranešimų, minčių, ir mes tikimes, kad tos mintys ir tie gražūs planai taptų kūnu ir pradėtų konkrečias investicijas (...). Konkrečiai išsivežam iš konferencijos tikėtai šiam momentui masę naujų kontaktų, gerų norų, išsivežam nuomonę, kad Amerikos lietuviai, kalbu apie visus Amerikos žmones, tikrai nori investuoti į Lietuvą, tikrai domisi tomis problemomis ir reikės mums bendrom įjėgom aiškinti žmonėms, kaip tai gali padaryti. Ir išsivežam tokią nuomonę, kad labai čia trūksta informacijos apie procesus ir problemas Lietuvoje..."

Tuo tarpu Lietuvos verslininkų s-gos pirm. A. Stašaitis rezultatus taip susumavo: "Konferencijai aš ruošiausi ir psichologiškai, bet nemanau, kad iš šios konferencijos pasėjų grūdų greitai pajausim javus. Aš dar nepajutau, kad Amerikos verslininkai norėtų problemą spręsti iš esmės. Aš manau, kad Amerikos verslininkai mažai yra pasidomėję į pačias verslo šaknis, kieno dėka jie pasiekė tuos rezultatus. Jeigu jie tas priežastis gerai žinotų, tai galėtų perteikti ir mum tą patirtį. O dabar jie gali perduoti tik pasiektus rezultatus..."

Pentadienio, balandžio 3, vakare visiems konferencijos dalyviams buvo suruoštas priėmimas Lietuvos ambasadoje, kur buvo progos tiek lietuviams, tiek ir amerikiečiams plačiau bei atviriau išsikalbėti verslo ir investicijų Lietuvoje klausimais.

Vokietijos Speyer vyskupas A. SCHLEMBACH (kairėje) sveikina jį aplankiusį Kauno vyskupą pagalbininką S. TAMKEVIČIŲ

Vokiečių ryšiai su Lietuva

Vyskupo Sigito Tamkevičiaus viešnagė • Stipendijos katalikų universitete • Lietuvos švietimo ministerio laiškas • Ryšiai su gimnazija Lietuvoje

K. BARONAS, Vokietija

Garsus yra netolimas nuo mano gyvenamos vietovės Speyer miestelis savo katedra su imperatorių kryptu, senais pastatais. Įsteigtas keltų, vėliau romėnų tvirtovė, Speyer yra dažnai lankomas pasaulio žymių asmenų – R. Reagan'o, G. Bush'o, F. Mitterand'o ir kt. Čia didelėje Pfalco krašto bibliotekoje ar katedroje rengiamos parodos romėnų, keltų iškarnų, ikonų, senų knygų.

Vykdamas į Vokietijos "Caritas" būstinę Freiburge, trumpai Speyer miestelyje sustojęs vysk. Sigitas Tamkevičius ir aplankė vietos vysk. dr. A. Schlembach. Apylinkių spaudoje plačiai aprašė lietuvių viešnagę, primindama, kad vysk. S. Tamkevičius yra Lietuvos laisvės kovos simbolis, nuteistas 1983 m. kalėjimo ir tremties bausme.

Kauno vyskupas pagalbininkas spaudai pareiškė, kad 50 m. valstybės remiamas ateizmas Lietuvoje paliko dideles žaizdas. Laisvė Katalikų Bendrijai atnešė taip pat daug rūpesčių ekonominiame ir dvasiniame gyvenime. Į kraštą agresyviai veržiasi įvairios sektos. Didelis rūpestis – steigimas katalikiškų mokyklų, "Caritas" organizacijos. Sunkus yra katalikiškos spaudos kelias, jaučiant popieriaus trūkumą. Trūksta taip pat dviem milijonams katalikų kunigų, nes šiuo metu Kristaus vynuogynė darbuojasi tik 600 kunigų, kurių daugelis yra emeritai.

Gilią padėką vysk. S. Tamkevičius išreiškė Vakarų pasauliui už Baltijos tautų moralinę laisvės kovą paramą. Be Vakarų spaudimo daug tremtinių nebūtų grįžę iš koncentracijos stovyklų. Jis pats gaudavęs 150 laišku per mėnesį. Dauguma jų buvo iš Vokietijos.

Spaudoje paminėjo jo redaguotą "LKBK", tremtį. Šių mėnesių byloje buvo surinkta 132.000 parašų, reikalaujant tuometinį kunigą išleisti į laisvę. 22 parašai po peticija buvo pasirašyti krauju.

Politiniai ir ekonominiai ryšiai tarp Lietuvos ir Vokietijos mezgami Bonnoje. Tuo tarpu abiejų valstybių kultūrinių reikalų centru reikėtų laikyti Bavarijos Eichstaett'o miestą bei jame esantį vienintelį Vokietijoje katalikų universitetą. Tuo "spiritus movens" yra un-to anglistikos ir lyginamųjų kalbų prof. dr. Alfredas Bammesberger ir jo

žmona – lotynų ir vokiečių kalbų gimnazijos mokytoja, Anneliese.

Turėdami plačias pažintis ne tik Eichstaett'e, bet ir Bavarijos sostinėje, jie jau išrūpino visą eilę stipendijų lietuviams studentams (keletą kartų čia lankėsi prof. Albertas Steponavičius), taip pat 1992-93 m. yra užtikrintos trys stipendijos, un-to bibliotekai užsakyta "Lietuvių enciklopedija". Profesorius dėka vietos dienraščio dažnai pasirodo straipsniai apie Lietuvą.

Po Lietuvos švietimo ministerio Dariaus Kuolio viešnagės Eichstaett'e ir Miunchene tie ryšiai dar labiau sustiprėjo. Atsiųstame rašte vietos Willibald'o gimnazijos direktoriui A. Lell (nuorašai prof. A.B. ir jo žmonai, krašto tarėjams) min. D. Kuolys pranešė, kad prof. dr. A. Bammesberger'io pasiūlymas užmegzti ryšius su Lietuvos gimnazija buvo džiaugsmingai priimtas. Rašte nurodoma Kauno jėzuitų gimnazija (Rotušės aikštė 6), kurioje šiuo metu mokosi 537 berniukai ir mergaitės (sausio mėn. vieną klasę parodė Vokietijos televizija), auklėjami 42 mokytojų. Dėstomos anglų ir vokiečių kalbos, lotynų kalbos šiemet nėra. Nuo 1993 m. lotynų kalba pradėdama nuo V kl. Vokiečių kalba dėstoma tik X ir XI klasėje. Rašte pažymima, kad visi mokiniai yra katalikai. Toli mesne informaciją, pasikeitimus dėstyme, praneš gimnazijos direktorius kun. A. Baniulis, SJ.

Lietuviškoms mokykloms didelė parama būtų pažinimas vokiškų gimnazijų sistemoms. Pvz. reikėtų pakviesti Kauno jėzuitų gimnazijos vokiečių ir lotynų kalbos mokytojus stažavimui Eichstaette. Taip pat – atvykimas gabesnių mokinių į Eichstaettą vestų prie suartėjimo, glaudesnio bendradarbiavimo laiškais. Didelė parama lietuviams mokytojams būtų vaizduojant, skaidrės ir kt. techniškos priemonės. Artimiausiu metu jėzuitų gimnazijoje bus sudaryta ryšiams palaikyti komisija.

Lietuvos švietimo ministeris praso pasiūlymų iš vokiečių pusės bei informacijos, kam jie teikia pirmumą procese, kuriame krikščioniškos ir demokratinės Bavarijos krašto jėgos galėtų daugiau padėti Lietuvos švietimui.

A+A

SOFIJAI PETRAVIČIENEI

iškeliavus amžinybėn,

liūdinčias seseris – DANUTĘ NAIKAUSKIENĘ, STASELĘ BLIUDŽIUVIENĘ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

E. Pakauskienė
J. Č. Kurai

Pirmieji Lietuvos naujokai, pašaukti atlikti karinės prievolės, žygiuoja Pravieniskėse

Nuotr. A. Valiūno

ONA GIRNIUVIENĖ ir VIDA TURSKYTĖ, Janonių kaimas, Anykščiai

O tėviške

Mūsų namai – Marijos žemė, koplytėlių ir kryžių šalis, mūsų Lietuva – dvasinė šventovė. Ateiname į šandienos šventę, nerealią, apgaubtą vaiduoklišku vizijų. Trispalvių žydėjimas gatvėse – iracionali apgaulė.

Gyvenimas – tik Tikėjimo akmenimis grįstas. Broliai, seselės, išblaškyti viso pasaulio keliuose, vieno likimo vainikuoti, kada galėsite pareiti namo, susėsti visi prie bendro Lietuvos Laisvės stalo?.. Kame ta šviesa – Lietuva?..

Iš Povilo Girniaus albumo

Kai Maskva tampa užsieniu

Lietuviai studentai Maskvoje, jų gyvenimas bei rūpesčiai

UGNIUS TRUMPA

Daugeliui Lietuvos žmonių sovietiniais metais užsienis buvo laikomas nedaug kam pasiekiamu pasaulio kraštu, kur jie ir ne visiems, tai bent daugeliui gyvenimas atrodė tikrai geresnis, negu už komunistinės tvirtovės sienų. Tais laikais žmonės netikėjo, kad netrukus, važiuojant į Maskvą, teks Lietuvos stotyse eiti per muitinės kontrolę.

Apie tai, aišku, negalvojo ir dešimtys lietuvių studentų, kurie važiuodavo į Maskvą ne turistiniais sumetimais, o kupini noro siekti mokslo viršūnių. Noro ir pasiryžimo, matyt, reikėjo nemažai. Juk reikėjo sėslų tų laikų jaunimą atplėsti nuo gimtųjų namų. Man pačiam teko išgyventi panašius jausmus ir dar prašyti tėvų sutikimo, nes studijos tolimesniam krašte reikalavo ir papildomų lėšų.

Kaip ir daugelis sovietinio gyvenimo absurdo, ši situacija buvo dirbtinė. Priežastį jai reikia ieškoti visos sistemos pagrinduose. Aišku, lietuvių studentų Maskvoje ir kituose Rusijos miestuose atsiradimas įvairiais istorijos vingiais turėjo skirtingas priežastis. Ir todėl paskutiniųjų dešimtmečių studentų padėtis negalima lyginti su Pr. Dovydaičio ar St. Šalkauskio likimais. Tačiau galima rasti ir daug ko panašaus. Sovietinė sistema pasistengė stipriausias mokslo jėgas pritraukti į centrą, į Maskvą, kad galėtų tuo pakelti sostinės prestižą ir kad savo rankose turėtų mokslo bei jaunosios kartos auklėjimo kontrolę. Todėl tokie su politinti ar suideologinti mokslai, kaip diplomatija, is-

torija, filosofija, tikslieji mokslai (dėl tiesioginio ryšio su karine pramone) savo geriausias jėgas kaupė Maskvoje. Galima tik stebėtis ir gerbti Vilniaus bei kitų Baltijos šalių universitetus, kurie, nepaisydami jiems palikto periferinio vaidmens, sugebėjo išlaikyti savo tradicijas ir mokslinį pajėgumą.

Turėjau nemažai nustebti, kai teko ilgai įrodinėti savo kolegoms studentams bei dėstytojams, kad Vilniaus universitetas yra žymiai senesnis už Maskvos. Jie visi buvo įsitikinę, kad Maskvos universitetas ne tik geresnis, bet ir senesnis. Todėl daugeliui studentų, kurie arba norėjo pasiekti ypatingų mokslo aukštumų, arba gauti specialybę, kurios Lietuvoje nebuvo, turėjo važiuoti į Maskvą. Tokia lemtis laukė tų, kurie norėjo studijuoti filosofiją, sociologiją, tarptautinius santykius.

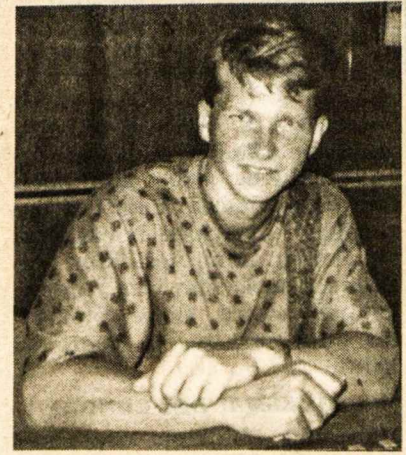
Tuo metu įstojo sistema buvo jau nusistovėjusi, ir todėl atranka būdavo tikrai didelė. Lietuvai buvo skiriamas maždaug dvi vietos metams į šias specialybes. Tačiau tie žmonės bent buvo garantuoti, kad, su vargu praėję didžiulius konkursus, gaus darbą sugrįžę namo. O namų visi labai pasiilgdavo.

Maskva nerodė ypatingo sveitumo „nacionaliniams kadrui“ (taip buvo vadinami visi tie, kurie atvažiuodavo studijuoti į Maskvą). Tekdavo paįstinti ir KGB „globą“ bei aplinkinių požiūrį kaip į nacionalistus ir net negatyvų požiūrį iš kai kurių dėstytojų pusės. Todėl lietuviams studentams liko tik vienas išsigelbėjimas – kurti lietuvišką bendruomenę. Tokiu būdu

ir gimė „Atžalynas“ – lietuvių studentų Maskvoje draugija. Jis perėmė istorines formalių ir neformalių lietuvių studentų draugijų tradicijas ir sukūrė naujas. Bendri susirinkimai, tautiniai šokiai, švenčių pasilinksminimai. Padėdavo jaunimui susiburti, pamiršti atstumą, skiriantį nuo namų.

Nedaugeliui tuo metu pavykdavo baigti sėkmingai studijas Maskvoje. Kai kurie nepajėgdavo atlaikyti KGB spaudimo ir reikalavimo bendradarbiauti, pastovios įtampos moksle, kai tekdavo mokslo grūdus atrinkti nuo komunistinės ideologijos pelų. Pavyzdžiui, filosofijos fakultetą daugiausia baigdavo tik pusė įstojuosų. Todėl nenuostabu, kad į visus grįžusius iš Maskvos mokslų daug kas Lietuvoje žiūrėdavo kaip į KGB agentus ar komunistinį pasiruošimą turinčius Kremliaus pakalikus.

Matyt, būdavo ir tokių. Tačiau dauguma tų, kuriems su komunizmu tekdavo susipažinti pačioje jo širdyje, o ne su kokiomis šalutinėmis transformacijomis, kurias jis buvo įgavęs buvusiose respublikose, labai gerai susi-

UGNIUS TRUMPA, filosofijos studentas Maskvos universitete, „Tėviškės žiburių“ bendradarbis

pažindavo su juo ir gaudavo savotišką imunitetą. Tik pamčius visą sovietinės sistemos absurdiškumą ir sugedimą pagrindiniame jos bastione galima buvo patikėti jos neišvengiamu žlugimu.

Šiuo metu, kai Maskva su savo problemomis ir vargais lyg ir nutolo nuo Lietuvos, atsidūrę už sienos, tenai atsidūrė ir dalis lietuvių. Studentų gyvenimas pastaruoju metu palengvėjo dėl mokslo sistemos nupolitavimo. KGB bei komunistinis režimas lyg ir nuėjo į praeitį, tačiau ant studentų pečių našta nepalengvėjo. Tenka temptis maištą, kad jo užtektų iki sekan-

čio grįžimo namo, pastoviai rūpintis bilietais, kad laiku juos gautum. Šiuo metu jau niekas jų, kaip ir studentai Lietuvoje, nebesvajoja apie lengvai gaunamas darbo vietas. Matyt, labiausiai juos neramina tai, kaip juos sutiks Lietuva. Ar nepalaikys jų politiniais agentais, ar nepakankamai bei netinkamai išsilavinusiais specialistais. Jaudina ir tai, ar parems Lietuva finansškai, jei Rusija pareikalaus mokėti už mokslą, o juk daugeliui beliko vos vieneri ar dveji metai.

Šių rūpesčių slegiami, daugelis vis dažniau žvalgosi į tikro užsienio pusę, norėdami mokslu ten nusiimti nuo savęs įtarimus ar panašiu būdu reabilituotis. Šiuo metu Vilniaus universitete atsteigtas ir jau kelinti metai veikia filosofijos fakultetas, ruošiami sociologijos specialistai. Lietuva beveik nebesiunčia į Maskvą studentų nei į matematikos, nei į fizikos, nei į medicinos ar kitas specialybes. Išties, kai atsiranda daug platesnės galimybės ruošti specialistus užsienyje, Maskva nebetinka ir konkurentus. Tik nereiktų pamiršti tų paskutinių žmonių Maskvoje, kurie nors ir savo padėtimi primena netolimą praeitį, bet negali būti tapatinami su ja.

Didelė mažos tautos gėda

Liudijimas apie dabartines vaikų globos struktūras Lietuvoje

ALDONA RAIŽYTĖ, Lietuva

Su vaikais esu daug dirbusi. Nemažą laiką tarpą esu dirbusi senų struktūrų vaikų globos įstaigose, kuriose visada vaikus lydėjo skaudūs likimų lūžiai. Dabar dirbu naujai susikūrusiam Pagalbos fonde „Vaiko tėviškės namai“ ir palygindama galiu drąsiai sakyti, kad valstybiniai (buvę tarybiniai) kūdikių namai, vaikų namai ir visokio tipo internatai yra mūsų mažos tautos didelė gėda, susijusi su skausminga žmonių netektimi bei didžiuliais materialiniais nuostoliais. Visiems žinoma, kad minėtų įstaigų auklėtiniai didėle dalimi užpildo kalėjimus arba tampa našta sau, artimui, visuomenei. Kodėl taip atsitinka, priežastį daug.

Pirma. Šiose įstaigose vaikas visada jaučiasi nesaugiai – nes nejaučia, kad jį „išraus“ ir ves į kitą grupę ar kitą įstaigą. Mažyliai greitai prisiriša, o su kiekvienu iškelimu patiria stiprų nervinį šoką. Tik ten dirbdama supratau, kaip labai mažyliui reikia pastovios vietos ir pastovaus žmogaus, kuris juo nuolat rūpintųsi. Tada vaikas nebūtų nuolat traumuojamas. O čia viskas valdiška, ir patys vaikai valdiški. Čia taip šalta ir nyku, nepaisant puošnios aplinkos. Ilgainiui gyvenimas šiečia sunaikina vaiko širdelėje taurų, lietuvių prigimčiai būdingą prisirišimo bruožą. Tokiu būdu jiems suardomos pačios brangiausios sąvokos: namai, tėviškė, tėvynė. Jiems nieko nebelieka švento!

Antra. Našlaičių lankymas tose įstaigose – ne išeitis, o tik skausmo pagilinimas. Ilgainiui suformuojama neigiama sąvoka – gauti nemokamai. Jie į kiekvieną žvelgia prašančiomis akimis. Negavę nuosavos su pagiežingu veideliu. Gauti jiems tampa gyvenimo būtinumu. O gyvenimas nemokamai neduoda. Tuomet išeitis viena – vogti. Ten vagiama viskas ir iš visų. Iš mažųjų vogti nereikia. Jie ašarotu veideliu patys atiduoda. O paskui, paauge, jau patys taip elgiasi. Ten, kur vyksta kova už būvį, bendražmogiškos savybės vietos nebelieka.

Trečia. Tauta gyva, kol dorybingi jos piliečiai. Gi šiose įstaigose absoliutus moralinis skurdas ir daug nepilnametėjų iškrypimų. Tai – nerūpestingos priežiūros rezultatas, kuris skaudžiai tautai atsiliieps ateityje.

Ketvirta. Neišspręsta vaikų užimtumo darbu problema. Mažyliai labai noriai imasi

darbo, bet iš jų ta galimybė atimama. Visą padaro aptarnaujantis personalas. Vaikai nesuformuojami darbo įgūdžiai, jis net nemato, kaip atliekamas vienas ar kitas darbas. Temato komanduojančią administraciją, besišnekančias auklėtojas-prižiūrėtojas ir netgi dar blogesnių dalykų. Ir taip praeina tas palaimingas darbo troškimo laikas – vaikai aptingsta. Tingi dirbti, tingi mokytis, galvoti... O turėti nori. Belieka skaudai išieiti – vogti.

Penkta. Ten vaikus be galo neigiamai veikia gyvenimo monotoniškumas. Visos dienos vienodos. Koks pirmadienis, toks pat ir antradienis, trečiadienis, netgi sekmadienis. Visos dienos – pilka tūštuma: jokio tikslo, jokios veiklos. Vaikas atbunka, atranta galvoti, lieka betikslė, nekūrybinga, be jokios iniciatyvos egzistencija – lėtas merdėjimas.

Šešta. Mažuosius labaialina didelės grupės ir vienodos amžius. Su kiekvienu jų reikalingas individualus bendravimas. Kolektyve galimas tik komandinis auklėjimas, kurio uo nakinama asmenybė. Vienodo amžiaus vaikai praranda galimybę mokytis iš vyresnių. Nukentė jų kalbinis ir intelektualinis vystymasis. O nuolatinis triukšmas nualina nervų sistemą.

Septinta. Bent kiek išmanantis pedagogiką žmogus nutuokia, kad geriausias auklėjimas asmeniniu pavyzdžiu. Todėl suprantama, kad tokiu auklėjančiu pavyzdžiu vaikams turi būti auklėtojos. O ką mato vaikai auklėtojos asmenyje? Ar dorą, sąžiningą, švelnų, mylintį, gailestingą žmogų, mamą? Oi, ne – dažniausiai rėkiančią, rūkančią, plepančią prižiūrėtoją, netgi neretais atvejais girtą, o ką ten kalbėti apie meilę vaikui...

Todėl, atsižvelgiant į pamintus buvusios ir, deja, dar egzistuojančios sistemos trūkumus, galiu drąsiai siūlyti ją keisti į *šeimyninės globos variantą*. Tik augdamas šeimoje vaikas gali pajusti, kas tai yra mūsų minėtos sąvokos: tėvynė, šeima, namai, tėvas, mama, pagarba, atsakomybė, meilė... Tik šeimoje jis gali pasijusti

saugus, mylimas, reikalingas. Žmogui šeima, tai kaip grūdai žemė. Tik šeimoje bendraudamas jis randa (kaip grūdus žemėje) viską, kad pilnai išsiskleistų savo asmenybė, užaugtų pilnavėrių žmogumi, reikalingu artimui, reikalingu tautai.

Vieną tokių šeimyninės globos institucijų imasi kurti Pagalbos fondas „Vaiko tėviškės namai“. Todėl būtina jį remti ir pakeisti galiojančius įstatymus, kad ši organizacija galėtų perimti vaikus iš dabartinių vaikų žalojančių įstaigų.

Taip pat reikia, kad valstybė jau nebedidintų finansavimo minėtos senos struktūros, kur vaikų reikmėms skirti pinigai retai juos pasiekdavo („išgaruodavo“) pusiau-kelėse, o skirtų juos naujai besikuriančiai vaikų globos struktūrai. Seinų g. 25-3, Kaunas

RAŠO IŠ LIETUVOS

Alkaniems neteko būti

Šių naujųjų metų siurprizai – kainos, kainos... Keičiasi suoliai ir beveik kas savaitę. Atlyginimus didina žymiai rečiau ir mažiau.

Mėsos galime pirkti be apribojimų (jei randi parduotuvėje) 1 kg jautienos kainuoja 53 rb + 53 talonai „vagnorkos“ (premjero gar-

bei pakrikštijo). Per mėnesį prie algos duoda 200 „vagnorkų“, taigi nelabai kepsniais pasmaguriam! Sviesto galime pirkti 300 gr per mėnesį vienam žmogui – duoda mažą taloną, kurį palieki pardavėjai gavęs savo „normą“. Sviesto kaina – 61 rb už kilogramą. Cukraus galime pirkti 1 kg per mėnesį, kruopų 1 kg, olandiško – fermentinio sūrio 300 gr per mėnesį žmogui – 72 rb už kilogramą. Pieno galima pirkti kiek nori, varškės taip pat, tik reikia „pagauti“ momentą, kai atveža. Stovime eilėse, vieni kitų klausinėjame gal matė, kurioje parduotuvėje parduoda cukrų ar pan.

Mūsų ekonomiką sunku suprasti... Tačiau gyvenam ir dar kol kas alkaniems neteko būti. Kitokių prekių atsiranda komercinėse parduotuvėse – taip vadina parduotuves, kurias atidarė atskiri apskrūs žmonės, ten prekės atvežtos iš įvairių šalių, gražios, bet... tik pažūrėti – pinigine tiek nėra pinigų.

Tokia buitį veikia ir moraliskai. Negalime jaustis laisvais žmonėmis, nors tokiais save laikome ir tikime – taip bus! Valstybinės Lietuvos nuotaukos dar labai nestabilios, daug smulkių rietenų, pavydo valdžios sluoksniuose... Na, daug ir sunkumų valdžios vyrams, patirties stoka ir t.t. Mano profesinėje srityje tikra „suirutė“ – komunistinio auklėjimo sistemos atsisakėme, lietuviškos mokyklos kūrimas dar tik įsilinguoja... Tikra yra tai, kad mokykla humanizuojama ir leista grįžti prie Dievo. Lietuvos valstybės kūrimas vyksta sunkiai ir tai turbūt normalu. Ačiū, kad į pagalbą ateina pasaulio valstybės!

Irena, Vilnius

Who says Canada is the best country in the world?

The United Nations.

The Human Development Report (1992) is published by the United Nations Development Programme. The Human Development Index (HDI) used in this report is based on an evaluation of the life expectancy, education levels and purchasing power in 160 countries.

Canada
125 years to celebrate

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847 FAX 1-416-728-5745

• Visos paslaugos atsišviečiant jūsų gimines iš Lietuvos: iškvietai, bilietai, drauda • Telefaksu perduodami laišku, žinutes jūsiškiams per trumpiausią įmanomą laiką • Iš mūsų valiutinės sąskaitos Vilniuje išmokam paramą jūsų giminei Lietuvoje amerikietiška doleriais arba dažnai skrisdami perduodam asmeniškai • Atstovaujame Diplomatuotų dantistų akeinei bendrovei Lietuvoje su kabinetais didesniuose miestuose, kurie, jums užsakius, gydys ir protezuos dantis jūsų giminėms, naudojant vakarietišką technologiją, maždaug už ketvirtadalį kanadiškos kainos. Darbas garantuotas ir greitas. Raštiškas įvertinimas su numatyta kaina bus pateiktas jums per savaitę po giminių apžiūros. Kreipkitės į ALGI ar STEFA MEDELIS visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
TORONTAS-KOPENHAGA-VILNIUS
su STERLING AIRWAYS ir
LIETUVOS AERO LINIJA
Kaina nuo \$1099 + mokesčiai.
Pagal pageidavimą paruošiam keliones ir sekančiomis trasomis:
Toronto – Varšuva – Vilnius
Toronto – Frankfurtas – Vilnius
Toronto – Viena – Vilnius
Toronto – Ciurichas – Vilnius

ALGIS MEDELIS
trečiadieniais 11-17 val.
kreipkitės asmeniškai

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416)593-0600 FAX 593-0604

LAISVOJE TĖVYNĖJE

NEMUNAS IR KAUNAS

Nemuno taršos problemoms buvo skirta aplinkos apsaugos departamento darbuotojų Kaune surengta spaudos konferencija. Akademikas L. Kairiūkštis Nemunui yra pranašavęs penkerius metus gyvenimo. Konferencijoje paaiškėjo, kad vandens valymo įrenginiams Kaune pastatyti reikės dar bent septynerių metų. Tačiau Nemunas penkerius galės išlikti gyvas ir be jų dėl vis labiau jaučiamo pramonės įmonių gamybos sumažėjimo. Tai esąs geras vaisas pro Kauną tekančio Nemuno sveikatai.

PRANCŪZIJOS AMBASADA

Menininkų rūmuose Vilniuje kovo 7 d. buvo iškilmingai atidaryta Prancūzijos ambasada. Ten ji nuomoja patalpas, kol galės persikelti į atnaujintą namą Didžiojoje gatvėje. Ambasados atidaryme dalyvavo Prancūzijos ambasadorius Lietuvai Philippe de Suremain su kitais pareigūnais, Lietuvai atstovavę Aukščiausiosios tarybos pirmininko pavaduotojai B. Kuzmickas ir K. Motieka. Abiejų pusių kalbose pasidžiaugta Lietuvos prisikėlimu, jos atgauta nepriklausomybe. Pasak prancūzų, Lietuva dabar greit taps Europos tarybos nare. Prancūzija jai padėsianti pasirošti ir įsijungti laisvos rinkos ekonomikon.

LĖKTUVŲ PROBLEMS

Lietuvos orinio susisiekimo linijos turi ir sovietų „Aeroflotui“ priklausiusių keleivinių lėktuvų. Problema tampa jų panaudojimas skrydžiams į užsienį. Mat tokie atveji reikalaujama, kad jie turėtų Lietuvos ženklus. Tačiau tik už vieno „An-24“ lėktuvo perdažymą lenkams teko sumokėti 15.000 dolerių. Tad dabar tokiems lėktuvams stengiamasi bent uždažyti sovietinės žvaigždės ir „Aerofloto“ ženklus. Juos pakeičia naujas registracijos numeris ir nupiešta Lietuvos trispalvė. Vokiečiai jau nenori priimti lėktuvų su svetimos šalies ženklais.

ISTORINĖS PLOKŠTELĖS

„Lietuvos rytas“ balandžio 14 d. laidojo rašo apie kalbantį lobi, rastą Šančiuose. A. Juozapavičiaus gatvės kiemo duobėje. Tą lobi sudaro 1944 m. užkastos trys dėžės su Kauno radiofono plokštelėmis, kuriose įrašytos prez. Antano Smetonos nepriklausomybės šventės skirtos kalbos, skulptoriaus J. Zikaro, poeto V. Mačernio bei kitų žymiųjų kultūrininkų įkalbėti žodžiai. Dalis plokštelių jau apgedusios, bet daugelį bus galima atnaujinti. Plokštelės ten paslėpė dabar JAV gyvenantis rašytojas Balys Gražulis, 1941 m. sukilime vadovavęs Kauno radiofono užėmimui ir jame vokiečių okupacijos metais dirbęs literatūrinio skyriaus vedėju. Pasitraukdamas iš Lietuvos 1944 m. vasarą, B. Gražulis nutarė šias istorines plokšteles užkasti savo kieme, kad jų nesunaikintų Kaunan sugrįžtantys sovietai ir juos remiantys lietuviai komunistai. Tik prieš porą metų jis paskambino savo

pusseserei B. Masaitienei, primindamas Šančiuose užkastą lobį. „Lietuvos ryto“ informacijoje pasakojama: „Paieškos buvo ilgos — prireikė ir ekskavatoriaus, ir minų iešiklio. Pagaliau, perkusius visą kiemą, keturių metrų gilyje plokštelės buvo surastos ir išvežtos į Vilnių“.

TRIUŠMAS DĖL KUNIGO

Vytauto Didžiojo šventovė Kaune dar ir šiandien daug kas vadina Vaidžanto šventove. Mat jos labai populiariu rektoriumi 1920-32 m. buvo žymusis rašytojas ir visuomenininkas kan. Juozas Tumas-Vaižgantas, plačiai atvėręs duris Kauno inteligentams, kurie ne visada būna tvirtu tikėjimo žmonės. Jie lankydavosi pamaldose, klausydavo jo pamokslų ir atverdavo savo širdis Dievui. Dabar kan. J. Tumas-Vaižganto ipėdiniu yra tapęs taip pat populiarius rektorius kun. Ričardas Mikutavičius — poetas, žurnalo „Logos“ tarybos narys, Lietuvos veterinarijos ir medicinos akademijos dėstytojas, meno kūrinių rinkėjas, atnaujinęs senąjį Vytauto Didžiojo šventovę, laikomą XV š. pradžios architektūros paminklu. Jon vėl grįžo Kauno inteligentai, sekmadieniais su kitais tikintisiais susirenkantys iš viso miesto. Nerimo bangą atnešė Ramunės Lazauskaitės jautrus rašinys „Ašara tylos koplyčioje“, paskelbtas „Lietuvos ryte“ kovo 27 d. Jame pranešama, kad Vytauto Didžiojo šventovės atiduodama Kretingoje išsikūrusiems pranciškonams, o kun. R. Mikutavičius iškeliamas Karmėlavon. Esą tokį sprendimą jau yra padariusi Kauno arkivyskupijos kurija.

PROTESTO DEMONSTRACIJA?

Ta pati R. Lazauskaitė „Lietuvos ryte“ kovo 31 d. rašo apie kelis šimtus tikinčiųjų, susirinkusių prie Kauno arkivyskupijos kurijos. Esą jie prie durų prisegė plakatą, prašantį Lietuvos kardinolą Vincentą Sladkevičių Vytauto Didžiojo šventovės rektoriumi palikti kun. R. Mikutavičių, pasimeldę atsiklaupę ir sugiedoję „Marija, Marija“. Tada susirinkusiųjų atstovų priėmė vysk. Sigitas Tamkevičius. Jiems buvo leista išdėstyti argumentus, kodėl kun. R. Mikutavičių reikėtų palikti Vytauto Didžiojo šventovėje. Vysk. S. Tamkevičius papabrėžė, kad su kun. R. Mikutavičiumi buvo tik šnekėta, jog šventovė būtų grąžinti pranciškonams, o jam išsiskirti. Jis betgi nėra gavęs naujo paskyrimo, o kurią nėra padariusi galutinio sprendimo. Tad pranešimai spaudoje ir per televiziją tėra gandai. Pasak R. Lazauskaitės, vysk. S. Tamkevičius atsisakė tuos gaudus paneigti spaudoje, bet pažadėjo tokį sprendimą, kad nei tikintieji nei kunigas nesijaus užtikrinami. Kituose laikraščiuose rašoma, kad Vytauto Didžiojo šventovė pranciškonams buvo dovanota prieš 600 metų. Tačiau 1991 m. kovo mėnesį JAV lietuvių pranciškonų provincijos kun. Placidas Barius, OFM, esąs pareiškęs, kad dabar į Vytauto Didžiojo šventovę neturiu jokių pretenzijų. V. Kst.

Vyskupas JUOZAS MATULAITIS balandžio 5 d. lankėsi Hamiltono Aušros Vartų šventovėje. Jį sutiko vaikai, kurie mokosi tikybos pamokose, ir jų mokytojai bei padėjėjai su dovanomis

Hamiltono ateitininkai jaunučiai: Justinas Trumpickas, Lukas Gudinskas, Domas Gudinskas, Austė Vaičiūnaitė, Snieguolė Liaukutė, Vanessa Trumpickaitė, Simonas Trumpickas, viduryje — p. Pusdėrienė

Lietuvių diena tautinių šokių sukuryje

IX-toji Išeivijos lietuvių tautinių šokių šventė įvyks 1992 m. liepos 5 d. 2 v.p.p., prie Čikagos Rosemont Horizon patalpose. Prieš šventę, liepos 3 d. Pasaulio lietuvių centras Lemonte rengia gegužinę ir kviečia visus joje dalyvauti.

Laukiamos tautinių šokių grupės iš Europos ir Pietų Amerikos. Joms reikalinga finansinė parama. Čekius rašyti „IX Lithuanian Folk Dance Festival“ vardu ir siųsti: 2113 W. 71st St., Chicago, IL 60629.

Čikagos miesto burmistras Richard Daley skelbia liepos 2-ją kaip Lietuvių dieną Čikagoje. Tai gražus mostas, rodantis pritarimą ir skleidžiantis žinią apie šventę plačiajai visuomenei.

Iškilmingi pokyliai suaugusiems ir jaunimui įvyks tuoj po koncerto 6 v.v. Hyatt Regency O'Hare viešbučio salėse. Įsidėmėtina, kad po koncerto nebus laiko grįžti persirengimui.

Bilietai į koncertą, susipažinimo šokių bei pokylių gaudami T.S. šventės būstinėje — 2713 W. 71st St., Chicago, IL 60629, tel. (312) 471-1424. Taipgi bilietus į koncertą galima užsisakyti skambinant į „TicketMaster“ (312) 559-1212.

Šventės chorą ir orkestru rūpinasi muzikos vadovas Darius Polikaitis. Pranešėjais pakviesti Eduardas Tuskenis ir Antanina Žmuidzinaitė. Šventės leidinį redaguoja Danutė Bindokienė, tel. (312) 776-2036. Primenama, kad atskirų šventės programų

nebus spausdinama; viską apims leidinys, todėl kviečiama jį iš anksto įsigyti. Šventės filmavimas ir fotografavimas yra pavestas pasamdytiems profesionalams. Prašoma asmeniškais aparatais netrukdyti šventės eigos.

Šventės garbės pirmininku sutiko būti Illinois gubernatoriaus Jim Edgar. Organizacinio k-to pirmininkas — dr. Petras Kisieliulis. Meno vadovė Dalia Dzikienė.

Skelbiamas sąrašas viešbučių, kuriuose galima apsigyti: HOLIDAY INN O'HARE, 5440 N. River Rd., Rosemont, IL Tel. (708) 671-6350, (800) HOLIDAY; HOTEL SOTIFEL, 5550 N. River Rd., Rosemont, IL Tel. (708) 678-4488, (800) 233-5959; WESTIN O'HARE, 6100 N. River Rd., Rosemont, IL Tel. (708) 698-6000, (800) 228-3000; BEST WESTERN O'HARE, 10300 W. Higgins Rd., Rosemont, IL Tel. (708) 296-4471; TRAVELOR O'HARE, 3003 Mannheim Rd., Des Plaines, IL Tel. (708) 296-5541, (800) 255-3050; SHERATON O'HARE, 6810 N. Mannheim Rd., Rosemont, IL Tel. (708) 297-1234, (800) 325-3535; HYATT REGENCY O'HARE, 9300 Bryn Mawr, Rosemont, IL Tel. (708) 696-1234; HOLIDAY INN-MIDWAY, 7353 S. Cicero Ave., Chicago, IL Tel. (312) 581-5300, (800) HOLIDAY; HOLIDAY INN-DES PLAINES, Mannheim and Touhy Rds., Des Plaines, IL Tel. (708) 296-8866, (800) HOLIDAY. Inf.

Welland, Ontario

PADEKA

Kai žmogus pergyveni kokią nelaimę ar sunkumus ir žinai, kad nesi vienas, tada daug lengviau gali viską pakelti.

Prisimintini mieli lietuviai: P. Ramanauskienė, A. A. Giniatė, J. A. Kutkos, K. Bluzienė, E. D. Gudaitis, M. J. Norgėlas, klebonas kun. J. Liauba, OFM, V. P. Šidlauskas, dr. A. Saunoris, D. R. Šurka, E. Brazas, Z. Radvilienė ir šeima, M. P. Preikšaitis, klebonas kun. J. K. Butkus, OFM, L. A. Šiškus, S. Stankevičius. Taip pat mano šeima: sūnūs — Vytautas, Antanas, dukterė Silvitė ir žmona Marija.

Visiems šiems asmenims esu labai dėkingas. Ateityje tuo pačiu noriu atlyginti.

Su meile — Jūsų A. Čepukas

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

“TALKA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 36 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 5%
santaukas ... 4.25%
kasd. pal. taupymo s-ta .. 3.75%
90 dienų indėlius ... 6.25%
1 m. term. indėlius ... 7%
1 m. term. ind. mėn. pal. 6.5%
3 m. term. indėlius ... 8%
RRSP ir RRIF (pensijos) ... 5%
RRSP ir RRIF 1 m. ... 7%
RRSP ind. 3 m. ... 8%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas ... 13.25%
nekl. turto pask. 1 m. ... 8.75%
nekl. turto pask. 3 m. ... 10.25%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santauką dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus “Talkoje”

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Teodoras Blinstrubas, pernai atšventęs amžiaus aštuoniasdešimtpenktmetį, tebegyvena Čikagoje. Jis yra gimęs 1906 m. lapkričio 26 d. Požeriūnuose, dabartiniam Tauragės rajone, baigęs Tauragės mokytojų seminariją. Pedagogine veikla pasižymėjo Lietuvoje ir pokarinės Vokietijos DP stovyklose britų zonoje. Atvykęs į JAV, įsijungė visuomeninėm veiklon ALTOs ir JAV LB valdybose. Jis taipgi yra žymus tautininkų veikėjas, tris kadencijas vadovavęs Amerikos lietuvių tautinės sąjungos valdybai. Šiuo metu lietuviams talkina įvairiuose visuomeniniuose reikaluose.

Jaunimo centre Čikagoje kovo 21 d. buvo paminėtas „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ dvidešimtmetis ir susipažinta su Čikagoje išleistu jos dešimtoju tomu, apimančiu „LKB kronikos“ 76-81 numerius. Minėjimo dalyvius leidėjų Lietuvos kronikos sąjungos vardu pasveikino A. P. Bagdonas. Apie pogrindyje leistos „LKB kronikos“ reikšmę lietuvių tautai ir jos tikintiesiems kalbėjo prof. Vytautas Skudis, pats už pogrindinių „Perspektivų“ žurnalo suorganizavimą ir leidimą KGB saugumiečių kalintas septynerius metus. Jis priminė, kad pirmasis pogrindinės „LKB kronikos“ numeris sovietų okupuotoje Lietuvoje buvo išleistas 1972 m. kovo 19 d. Leidybą užsienyje dabar užbaigia „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ X tomas, kuris yra paskutinis. Jame atspausdintas specialus kardinolo Vincento Sladkevičiaus laiškas ir vysk. Sigitas Tamkevičiaus, šio pogrindinio leidinio buvusio redaktoriaus, straipsnis apie „LKB kronikos“ vaidmenį Lietuvos nepriklausomybės atstatyme. Ištrauką iš paskutinio tomo skaitė Aras Norvilas. Muzikant Ričardas Sokas ir Algimantas Barniškis, svečiai iš Lietuvos, atliko trumpą solo dainų ir duetų programėlę.

Kanados lietuvių fondas dėkoja už aukas.

London, Ontario

KAIŠIADORIŲ VYSKUPAS JUOZAS MATULAITIS, lydimas kun. V. Sabaliausko, balandžio 6-8 d. lankėsi Londone. Garbingieji svečiai buvo sutikti Šiluvos Marijos parapijoje pirmadienio vakare, dalijantis užkandžiais. Londono Leonard Eimanto lituanistinės mokyklos mokinukai sutiko vyskupą su gėlimis, dainomis ir tautiniais šokiais. Buvo lituanistinės mokyklos, pensininkų klubo, „Pašvaistės“ choro ir parapijos atstovų sveikinimai.

Priešvėlykinės rekolekcijos pradėtos tą patį vakarą Mišiomis ir pamokslu, giedant „Pašvaistės“ chorui. Trečiadienio rytą, po pamokslų ir Mišių buvo surengti vysk. J. Matulaičio išleistuvinių pusryčiai, kurių metu vyskupas asmeniškai pasikalbėjo ir atsiveikino su kiekvienu parapijiečiu. Vysk. J. Matulaičiui buvo įteikta krių tūkstantių dol. dovana, už kurią vyskupas nuosirdžiai dėkojo, paminėdamas londoniškų dosnumą Lietuvos reikalams. Iš savo pusės padovanojo Sibiro maldaknygę. Svečias vyskupas visiems paliko mielą paprastumo ir nuolankumo įspūdį, kuris ilgai liks Londono Šiluvos Marijos parapijiečių širdyse.

ANKSTYVOSIOSE PRISIKĖLIMO Mišiose Šiluvos Marijos parapijoje giedėjo „Pašvaistės“ choras, vadovaujamas Ričardo Viliene. Choro giesmės daug prisidėjo prie pakilios religinės nuotaikos. Po pamaldų klebonas kun. K. Kaknevičius visus parapijiečius pavaišino vėlykiniais skanėstais.

PENSININKŲ KLUBO Londono apylinkės metinis susirinkimas įvyko Šiluvos Marijos parapijos salėje, balandžio 22, trečiadienį.

KL BENDRUOMENĖS 1992 m. solidaramo mokeskis, aukos tautinių šokių šventei ir Lietuvos olimpiniam fondui bus renkamos po pamaldų kiekvieną sekmadienį per P. Kurą ir A. Petrašiūną. Gr.P.

Australija

John Burgess, Australijos ambasadorius Lietuvai, kovo 25 d. užsienio reikalų ministerijoje susitiko su ALB krašto valdybos pirm. Viktoru Martišiumi ir vicepirm. Jūru Kovalskiu. Pokalbyje aptarti ekonominiai Australijos ryšiai su nepriklausomybę atgavusia Lietuva, jai skirta Australijos parama tarptautiniuose reikaluose. Kalbėta ir apie Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. Vytauto Landsbergio pakvietimą Australijon. Šiam ALB valdybos pasiūlymų pritaria ir Australijos premjeras P. Keating. Ambasadorius J. Burgess uždraugias, kad su juo ryšius užmezgę Australijos lietuviai. Juos jis nori turėti ir ateityje.

Britanija

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą kovo 8 d. surengė DBLS Skotijos skyrius. Mišias Šv. Šeimos katalikų šventovėje Mossende atnaušo kun. J. Andriūšius. Giedėjo muz. P. Dzidolika vadovaujamas Šv. Cecilijos choras. Oficialioji minėjimo dalis su pietumi įvyko Bellshillyje prie Glasgow esančiame Skotijos lietuvių socialiniame klube. Dalyvius pasveikino DBLS Skotijos skyriaus valdybos pirm. J. Blūdžiūsis. Paskaitą apie Lietuvą, jos istoriją, kovas už nepriklausomybę ir pasiektus laimėjimus skaitė lietuvių kapelionas kun. J. Andriūšius. Dainomis programą papildė Šv. Cecilijos choras. Pagalbos Lietuvai fondui surinkta ir Londonan nusiųsta šimtas svarų.

tuvių kapelionas kun. J. Andriūšius. Dainomis programą papildė Šv. Cecilijos choras. Pagalbos Lietuvai fondui surinkta ir Londonan nusiųsta šimtas svarų.

Pavergtų tautų komitetas Bradforde po ilgų metų užbaigė darbą, į jį įsijungusioms tautoms atgavus nepriklausomybę. Vidinėje katedros sienoje liko komiteto imūryta lenta su jam priklausiusių šalių vėliavomis, o Bradforde centre — šeši komiteto pasodinti medžiai. Pavergtų tautų komitetui priklausiusių šalių tautybių atstovai dabar įsteigė naują Europos atgimintųjų tautų komitetą — „The Reemerging European Nations Committee“. Į pertvarkytą komitetą įsijungė estų, gudų, latvių, lietuvių, ukrainiečių ir vengrų atstovai. Valdybos pirmininku buvo išrinktas G. Tamsons.

Vokietija

JAV karo aviacijos kvintetas Saaro krašto sostinėje Saarbrueckene surengė renesanso ir baroko muzikos koncertą, gautus pinigų už įėjimo bi-lietus paskyręs Lietuvos pagalbą. Amerikiečiams muzikantams gėles įteikė ir padėjo tautiniais drabužiais pasipuošusi Vasario 16 gimnazijos moksleivė Baltija Udrūtė.

VLB taryba, turinti 15 išrinktų narių, metiniam posėdžiui kovo 14 d. buvo susirinkusi Hiuinfelde. Taryba dabartinę valdymą patvirtino sekančių metų kadencijai. Ją sudaro pirm. Arminas Lipšys, vicepirm. Vincas Bartusevičius, sekr. Elena Tesnau, izd. Antanas Šiugždinis, jn., ir narys Andrius Šmitas. Metinės veiklos pranešimus padarė valdybos pirm. A. Lipšys, izd. A. Šiugždinis ir garbės teismo pirm. J. Lukošius. Iš pranešimų paaiškėjo, kad Vasario 16 gimnazija šiais mokslo metais turi 88 moksleivius, kurių 56 yra iš Vokietijos, o likusieji — iš kitų pasaulio valstybių. Metiniam gimnazijos reikalams reikia dviejų milijonų markių. Vokiečių valdžia padengia du trečdalius išlaidų, o trečdalį turi padengti patys lietuviai. Nusi-skundžiamas pastebimu ligoslinių aukų mažėjimu. Vajų „Vais-tai Lietuvai“ tvarko Lietuvių kultūros institutas, kuriam pavyko surinkti ir Lietuvon nusiųsti daug vaistų bei medicinių aparatų. Bendrą jų vertę siekia porą milijonų markių.

Suvažiniavo dalyviai aptarė galimus VLB veiklos pakitimus. Anksčiau buvo labai svarbi ir politinė veikla, susieta su Lietuvos išlaisvinimu. Dabar jai teks mažesnis dėmesys. Tad turės keistis kai kurios veiklos sritys. Galimas dalykas, susilpnės ateisiančių išeivijos kartų tautinis ryšys su Lietuva, jų įsipareigojimas išlikti lietuviams. Teks didinti narių skaičių ir stiprinti vietinę veiklą. Daug lėšų, kuriomis remiasi lietuvių institucijos bei organizacijos, bus nukreipta Lietuvon. Yra pasiūlymų PLB valdybai atsakyti koordinacinio darbo ir tapti visai išeivijai vadovaujančia institucija. VLB tarybos nariai tokias mintis sutinka šiek tiek, Mat PLB valdybą sudaro Šiaurės Amerikos lietuviai, kuriems trūksta įžvalgos kitų kontinentų lietuvių reikalams. Skaidrėmis iliustruotą pranešimą padarė VII-ame pasaulio lietuvių jaunimo kongrese dalyvavę atstovai. Koncertą surengė iš Klaipėdos atvykę muzikantai ir dainininkai.

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR
Nijolė Baranuskaitė-Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
namų 769-3300 namų 769-1835
• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas.
2254 Bloor St.W. Toronto, Ontario M6S 1N6
Pirkite namus geresnei savo atečiai!

KAIRYS
BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Road,
Stoney Creek, Ont. L8E 5A6
Pristatom jūsų pačių sudarytus siuntinius į namus gavėjui, kuriam nereikia primokėti. \$3.50 už kg laivu, per 2 mėn. nuo išsiuntimo, \$5.90 už kg lėktuvu, per 2 savaites nuo išsiuntimo. Mažiausia siunta — \$15, maksimumo nėra.
Sudarom įvairius maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
Pristatom pinigų, rūkytą mėsą ir medicininius reikmenis Lietuvoje.
Skambinti 9 v.r. — 8 v.v.; pristatyti — 10 v.r. — 6 v.v.; šeštadieniais — 10 v.r. — 3 v.p.p. arba pagal susitarimą.
Už mažą užmokestį paimsime Hamiltono rajone iš jūsų namų.
Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.

(vedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Latvių īstaiga PATARNAVIMAI ! BALTIJOS VALSTYBES
Head office: 2300 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6S 1P2.
Tel. (416) 604-9750 FAX (416) 604-9748
Branch: 1880 Queen St.E., (prie Woodbine), Toronto, Ont. M4L 1H2.
Tel. (416) 698-3563 FAX (416) 694-2878.
Darbo valandos — pirmadienį, antradienį ir ketvirtadienį nuo 12 v.r. — 6 v.v., šeštadienį 10 v.r. — 2 v.p.p.

• Siuntiniai lėktuvu ar laivu
• Perduodam pinigų
• Užsakome keliones
• Sutvarkome iškvietimus ir vizas
• Paruošti maisto siuntiniai nuo 17 kg — \$95
• Pristatome lengvas mašinas, sunkvežimius
• Traktoriai ir žemės ūkio mašinas
• Statybines medžiagas ir įrankius
• Gėles, persiunčiame FAX pagalba ir atliekame kitus patarnavimus
• Persiuntimas garantuotas ir apdraustas
• Teiraukites mūsų kainų sąrašo

Panevėžio gimnazijos auklėtiniai

Panevėžio berniukų gimnazija (dabar vad. J. Balčikonio vidurinė mokykla) savo amžių skaičiuoja nuo 1727 m. Tais metais pakviesti vienuoliai pajorai augančiame mūsų mieste įkūrė pirmąją aukštesnę mokyklą. Daugiau kaip per du su puse amžiaus mokykla į gyvenimą išleido tūkstančius auklėtinių, kurių didžioji dalis daug pasitarnavo Lietuvai. Už mokytojų ir mokinių dalyvavimą anticariname judėjime po 1831 ir 1863 m. sukilimų mokykla buvo uždaryta. Kaip feniksas ji vėl kėlėsi, ir vėl buvo švietuli Lietuvos viduryje. Deja, tik nuo 1915 m. spalio 1 d. ji tapo lietuviška. Iki to laiko buvo mokoma lenkų, rusų kalbomis, o lietuviškai kalbėti mokykloje net buvo draudžiama.

Nepriklausomos Lietuvos dvidešimtmetis – šviesiausias lapas mokyklos istorijoje. Gimnazijai pasisekė, nes jai vadovavo tokie Lietuvai žinomi žmonės, kaip pirmoji lietuviškos gimnazijos direktorė M. Putramtienė-Giedraitienė, kalbininkas J. Balčikonis (jo vardu ir pavadinta mokykla), istorikas J. Yčas, fizikas inž. K. Šakenis, rašytojas kun. J. Lindė-Dobilas, gamtininkas J. Elisonas, kalbininkas P. Būtenas; mokė savo darbui pasišventę mokytojai – rašytoja humanistė G. Petkevičaitė-Bitė, muzikas M. Karka, skulptorius J. Zikaras, dailininkai – V. Kairiūkštis, P. Puzinas ir kt. Neatsitiktinai Panevėžio gimnazija tinkamai paruošdavo savo auklėtinius studijuoti net užsienio aukštosiose mokyklose.

1922-1945 m. veikusi "Meno kuopa", įkurta M. Grigonio ir G. Petkevičaitės-Bitės, turėjo didelę įtaką mokinių humanitariniam brandinimui. Jos veiklos apogėjus buvo J. Lindės-Dobilas vadovavimo metais. J. Lindė-Dobilas globojo jaunosius kuopos literatus, J. Zikaras dirbo su dailės mėgėjais, o muzikas M. Karka vadovavo muzikos ir dainos mylėtojų. "Meno kuopoje" sparnus skrydžiui stiprino J. Graičiūnas, K. Inčūra, P. Babickas, J. Keliuotis, A. Šapoka, K. Žoromskis, J. Stasiūnas, J. Masilionis ir daugelis kitų vėliau pagarsėjusių žmonių. Šių metų gegužės pirmąją savaitę mokykla minėjo "Meno kuopos" septyniadešimtmetį.

Neužgydomas žaizdas mokyklai paliko bolševikinės okupacijos, antrasis pasaulinis karas. Daug mokyklos auklėtinių kankinosi ir žuvo lageriuose ar Sibiro tremtyje, daug padėjo galvas rezistencinėje kovoje, daug pasitraukė į Vakarus.

Ruošiantis mokyklos 250-čiui, 1972 m. gruodžio 24 d. buvo atidarytas mokyklos istorijos muziejus, kuriame sukaupta ir toliau kaupiama medžiaga apie mokyklos praeitį, jos mokytojus ir mokinius. Deja, okupacijos metais, dėl suprantamų priežasčių, nebuvo tinkamų sąlygų objektyvios medžiagos kaupimui. Nedaug buvo tesurinkta medžiagos apie tremtinius, rezistencijos dalyvius, gyvenančius Vakaruose. Dabar skubame likusias baltas dėmes užpildyti.

Mokyklos istorijos muziejui je atsirado nauji skyriai. Deja, skyrius apie mokinius ir mokytojus, pasitraukusius į Vakarus, ir dabar dar su didelėmis spragomis. Mokyklos ryšiai su šiais mokiniais ir dabar dar epizodiški. Dalis jų iš JAV, Anglijos, Australijos jau lankėsi mokykloje. Atsiliepė A.T. Antanaitis, su savo "Antruoju kaimu" viešėjęs ir Panevėžyje, Br. Raila, Vl. Butėnas (Ramojus). Kanadoje gyvenantis S. Janušonis ne tik parašė dvių dalių prisiminimus, bet ir mokyklai užprenumeruoja žurnalus, pasirūpino, kad mokyklos istorijos muziejų pasiektų J. Dervaičio dovanota "Lietuvių enciklopedija".

Mokyklos istorijos muziejui visą skyrių užima čikagiečio J. Masilionio rašytos ir redaguotos knygos. Nuostabūs R. Sidrio prisiminimai apie mokytojus mokyklą pasiekė dar stagnacijos saulėlydžio metais, jo kelionių skaidrėmis pailustruojamos geografijos pamokos.

Mieli buvę gimnazistai ir gimnazistės, kviečiame Jus atsiliepti. Laukiame Jūsų prisiminimų apie mokymosi metus, Jūsų tolimesnį gyvenimą ir veiklą, išsaugotų fonotuotaukų, dokumentų ir kitokios medžiagos bent kopijas, Jūsų parašytų knygų, straipsnių. Norėtume turėti Jūsų mokyklinės ir dabartinės nuotraukas. Parašytume parašyti apie likimus tų Jūsų bendraklasių, kitų gimnazistų, Jūsų mokytojų, kuriuos žinote, kurių nebėra gyvųjų tarpe.

Norime, kad mokyklos istorijos muziejus būtų ne vien medžiagos saugykla, bet ir šventi vieta, kur saugomas mokytojų ir mokinių atminimas, kurioje rastų atspirties tašką jaunoji mūsų mokinių ir mokytojų karta.

Laukiame Jūsų atsiliepiant šiuo adresu: Respublikos 47, J. Balčikonio vidurinės mokyklos istorijos muziejus, 5319, Panevėžys, Lithuania. Vyt. Baliūnas,

J. Balčikonio vidurinės mokyklos istorijos muziejaus vadovas

VAIZDAI IŠ "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" SPAUDOS VAKARO ANAPILIO SALĖJE 1992.IV.25. Iš kairės: KLK kultūros dr-jos "Žiburiai" pirm. RAMŪNĖ JONAITIENĖ sveikina dalyvius; "Volungės" choristai atlieka varietinio pobūdžio programą, kurioje buvo įjungti ir šokiai; pasakotojas VAIDOTAS VAIČIŪNAS (krašte); DAINA GURKLYTĖ įteikia gėles "Volungės" vadovei DALIAI VISKONTIENEI; didžiosios loterijos laimikiai

Nuotr. Vytauto Balčiūno

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Kitos žinios

— AT pirmininkas V. Landsbergis telegrama ragino prezidentą B. Jelciną pašalinti iš Lietuvos teritorijos naujai įvestus kariškius. V. Landsbergis pažymi, kad nepriklausomos Lietuvos teritorijoje esanti kariuomenė turėtų gerbti jos įstatymus. Kazlų Rūdos ir Kėdainių orauosčiai naudojami uždraustam naujų kariuomenės kontingentų įvedimui. Tai esanti neteisėta ir įžūli veikla. Telegramoje pabrėžiama, kad įtampa aplink šiuos orauosčius didėja. Reikalaujama naujus karius gražinti atgal.

— Balandžio 30 d. Lietuvos laikinasis atstovas E. Bičkauskas Maskvoje įteikė Rusijos užsienio reikalų ministerijai notą. Joje reikiškamas protestas dėl naujų karių įvedimo į Lietuvą. Jų atsiųsta keli šimtai. Kariškių veiksmams Lietuvoje kenkia santykiams tarp Lietuvos ir Rusijos.

— Laikinosios gynybos vadovybės pirmininkas V. Landsbergis nurodė krašto apsaugos ministerijai nutraukti svetimos kariuomenės malūnsparnių skraidymus virš Lietuvos teritorijos ir kartu perspėti, kad nusikaltę asmenys atsakys prieš Lietuvos įstatymus. Parlamento spaudos atstovas pareiškė, kad įspėjimai nereiškia karinio susidūrimo, pažymėdamas, jog Lietuva rusų kariuomenės daliniais teikia elektrą, ryšių ir kitas paslaugas.

— Premjeras G. Vagnorius balandžio 29 d. metė politiniams priešininkams naują iššūkį. Vyriausybė, siekdama pirtvarkyti vykdamosios valdžios struktūras, pateikė Aukščiausiajai tarybai eilę įstatymų projektų. Siūlo surengti rinkimus į seimą š. m. rugsėjo 5 d., panaikinti kai kurias ministerijas, Lietuvos respublikos prokuratūrą padaryti vykdomosios valdžios padaliniu, veikiančiu teisingumo ministerijos sistemoje.

— Premjeras G. Vagnorius balandžio 29 d. metė politiniams priešininkams naują iššūkį. Vyriausybė, siekdama pirtvarkyti vykdamosios valdžios struktūras, pateikė Aukščiausiajai tarybai eilę įstatymų projektų. Siūlo surengti rinkimus į seimą š. m. rugsėjo 5 d., panaikinti kai kurias ministerijas, Lietuvos respublikos prokuratūrą padaryti vykdomosios valdžios padaliniu, veikiančiu teisingumo ministerijos sistemoje.

Lietuvos užsienio ministerija balandžio 23 d. pasiuntusi Rusijos užsienio reikalų ministerijai notą, kurioje paprašyta atsakymo dėl Rusijos neteisėto kariuomenės dalinių papildymo. Vietoj atsakymo, suaktyvėjo rusų transportinių lėktuvų skraidymai. Reaguojant į šuos veiksmus, Lietuva uždraudusi svetimos kariuomenės malūnsparnių skraidymą virš Lietuvos teritorijos.

Rusija, pažymi ambasadorius A. Simutis, vengia nustatyti kariuomenės išvedimo laiką. Lietuvos atstovams yra užkirstas kelias į Rusijos kontroliuojamas bazes. Baltijos valstybės mielai priimtų Jungtinių Tautų delegaciją, kuri galėtų šias bazes inspektuoti.

Didžiosios "TŽ" loterijos aukotojai ir laimėtojai

1. B. Geležiuono medžio drožinį laimėjo M. Bertrand Hobbs nr. 19958.
2. Z. Dobilo paveikslą – J. Šleinius, Sudbury, Ont. nr. 11920.
3. A. Vyskupaitienės dovanotą knygą – J. Rimkus, Delhi, Ont., nr. 13221.
4. S. Žiemelytės dovanotą kilimėlį – R. Bekeris, Toronto, Ont., nr. 007415.
5. A. Augaitienės dovanotus gintarinius karolių – V. Urniečius, Winnipeg, Ont., nr. 13522.
6. G. Baltaduonienės albumą – Ona Kurpienė, Toronto, Ont., nr. 007178.
7. Z. Tenisonaitės paveikslą – V. Gumauskas, Inglewood, Ont. nr. 001946.
8. V. Jasinevičienės dovanotą kristalinį indą – A. Ulbinas, Wasaga Beach, Ont., nr. 20101.
9. N.M. paveikslą – D. Zaicaite, Windsor, Ont., nr. 007658.
10. A. Valienės dovanotą T. Valiaus monografiją – N. Kardelas, Leduc, Alta., nr. 13319.
11. A. Laurinaičio paveikslą – Tėvai pranciškonai, Toronto, Ont., nr. 009897.
12. G. Rodkės dovanotas lempas – L. Stončienė, Mississauga, Ont., nr. 19611.
13. K. Lukošiaus dovanotą V. Igno paveikslą – P. V. Gvildys, Staten Island, NY, nr. 003855.
14. V. V. Baliūno dovanotus tautinius drabužius – K. Augaitis, Nepean, Ont., nr. 17382.
15. A. Petrikonio paveikslą – A. Ulbinas, Wasaga Beach, Ont., nr. 20103.
16. A. Jagėlos dovanotą kavos servizą – nr. 17756.
17. G. Sirutienės dovanotą R. Paulionio paveikslą – R. Strimaitis, Mississauga, Ont., nr. 15202.
18. A. Veselkienės dovanotą A. A. Tamošaičių knygą – G. Stauskienė, Toronto, Ont., nr. 007709.
19. G. Valiūnienės paveikslą – J. E. Šimkus, Etobicoke, Ont., nr. 009106.
20. A. Kaziūno dovanotus tautinius drabužius – V. Ročiūnas, Independence, OH., nr. 006220.

Taip pat mažojoje loterijoje buvo tradicinis tortas – "Napoleonas", kurį jau daugelį metų iškepa S. Rakštienė.

NUOŠIRDŽIAUSIA PADEKA didžiosios ir mažosios loterijos laimikų aukotojams.

"Tėviškės žiburių" baliaus proga mūsų nuoširdūs rėmėjai aukoję: \$200 – S. ir G. Kuzmai, E. ir M. Bumeisteriai; \$100 – dr. R. Zabieliuskas, S. Rakštienė, H. ir G. Lapai, dr. A. ir S. Pacevičiai, I. ir P. Lukoševičiai, kun. A. ir R. Žilinskai; \$75 – J. ir R. Židraitis; \$50 – J. Varanavičius, W. Dresher, J. Stankus; \$40 – S. Dargis; \$25 – V. Matulaitis.

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$100 – A. Dudaravičius; \$80 – V. K. Slotkus; \$62 – J. Mozuraitis; \$50 – R. Hennings, L. V. Baltrušaitis, V. Vaičiūnas, G. Balanda, dr. V. Mileišis, I. Jurcevičius, P. Ukelienė, S. Paketuras, A. P. Stanėnas, A. Suvaizdis, R. Miltenis, J. Šleinius; \$47 – S. Setkus; \$27 – J. Baron; \$25 – P. Barbatavičius, S. Fredas; \$22 – G. Ciparis, P. Mickus, R. Zubrickas, J. Grigalius; \$20 – P. Bružas, M. Kybranz, K. Kaminskis, R. Geidukytė; \$17 – K. Pabedinskis, A. Šeperys; \$16 – P. Šukys; \$15 – A. Motuzas; \$12 – L. Baltušis, B. Rutkauskas, P. Mikalauskas, M. Urbas, L. M. Garbauskas, P. Balutis, N. Berskys, S. Jurėnas, J. Kisell, kun. B. Danis, V. Ankus, E. Bugailiškis; \$11 – I. Budrys, N. Ward-Čerekas; \$10 – E. Lorenčienė, J. Rudys, A. Balčiūnas, MD, T. Lisauskas, Z. Čekėuskas, E. Vadopalas, D. Rupšys, Ig. Girdzevičius; \$7 – vysk. P. Baltakis, OFM, J. Lukoševičius, V. Balanda, A. Zinaitis, P. Gruodis, R. P. Bosas, R. Bulovas, K. Gimžauskas, I. Dapkus, J. A. Švilpa, L. Stulginskis, A. Sakalas, B. Kaslas, J. Kuncaitis, J. Navarionis, J. Vaskevičius, L. Balaišis, V. Kramilius, V. Kaveckas, E. Undraitienė, J. Vaičys, E. Rasokas, L. Stosiūnas, P. Paškus, L. Elnikis, I. Girdauskas, J. Jauneika, S. Noreika, M. Meiliūnas.

\$6 – P. Račiulaitis, J. Bacevičius, D. Bendikas, A. Balasaitienė, S. Ignatavicius; \$5 – J. Andrukaitis, F. Barakaskas, T. Janukėnas, A. R. Kravalius, K. Sarpalius, S. Bužinskis, R. Česonis; \$4 – G. Šutas; \$2 – H. Adomonis, J. Akelaitis, K. Naudžiūnas, A. Pesys, J. Filipavičius, Z. Revas, G. Baltaduonis, F. Baronaitis, J. Vyšniauskas, M. Banionis, P. Bražiūnas, K. Giedraitis, M. Jocius, A. Stankevičius, P. Stankus, Z. Stankus, A. Skaitys, A. Kartavičius, V. Janušas, R. A. Marchertas, O. Naumanas, V. Krikščiūnas, S. Kačinskis, Pr. Karalius, A. Vizgirda, A. Jazbutis, V. Palūnas, P. B. Saplys, E. Simaitis, S. Druskis, dr. J. Diepinigaitis, K. Simutis, O. Jurskienė, P. Nekrošius.

Garbės prenumeratą atsiuntė: \$100 – J. Vanstone, dr. A. D. Dickson, T. Janel; \$75 – O. Skrebinienė; \$70 – E. Kaptein; \$65 – S. Jatis; \$60 – dr. H. Šolys; \$55 – J. Drasutis; \$52 – M. Kupris, J. Janulaitis.

\$50 – V. Kuraitis, P. Dovidaitis, S. Ažuolas, A. Arelis, J. Ardy, P. Augaitis, A. Barauskas, A. Markevičius, J. Petrikonis, K. Račiūnas, K. Astravas, R. Celejewska, T. Blinstrubas, V. Bruzgis, A. Čepėnas, S. Zukas, P. Norušienė, V. Lenauskas, V. Meilus, E. Weir, V. Vaitkus, E. Bartminas, V. Birštonas, P. Dronseika, B. Adams, dr. R. Barakauskas, A. E. Jonikaitis, A. Kublinskis, G. M. Šernas, dr. A. Šidlauskas, J. Stankus, R. Kymanas, A. Kanonas, A. Masionis, M. Juzumas, S. Aleksa, G. Wade, A. Vaičiūlis, M. Jurėnas, D. Puzeris, P. Pranckevičius, V. Povyljus, J. Rimšaitis, L. Prialgauskas, M. Petronis, kun. Palubinskis, J. Pušas, A. Simanavičius, J. Stankus, A. Stanevičius, dr. R. Saplys, A. Suvaizdis, J. Dvilaitis, J. A. Girdauskas, I. Girdauskas, E. Docius, kun. A. Bertasius, L. Adomavičius, V. Balsys, J. Strodromskis, A. Smitas, J. Simanas, E. Jasins, V. Krasauskas.

Už duėjus metus garbės prenumeratą atsiuntė – Č. Rugys.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:

\$45 – V. Dunderas, J. Kozeris; \$42 – A. Valavičius; \$40 – vysk. P. Baltakis, OFM, A. Augūnas, P. Bartkus, H. Adomonis, A. Blūdžiūnas, J. Petrušas, E. Olsauskas, F. Ramonas, A. Obcarskis, M. R. Rusinas, J. Andrukaitis, A. Burbulevičius, M. Balčiūnas, D. Chornomaz, R. Mitalas, K. Matkevičius, A. Mikšys, S. Paškauskas, P. Račiulaitis, K. Rašytinis, A. Razma, B. Pongonis, J. Riakia, J. Rugelis, J. Rudaitis, S. Poderienė, J. Rimkus, G. Adomaitis, F. Barzdžiūnas, B. Bleksys, A. Balsys, F. Baronaitis, A. Barkauskas, P. Balynas, P. Bigauskas, V. Čepėnas, kun. V. Cukuras, J. Žemaitis, V. Žalnierius, E. Laukys, J. Vaškas, O. Urnavičius, T. Taryvydas, A. Vyniautas, Z. Brazauskas, J. Aušrotas, E. Dambriūnas, A. Šmitas, P. Kanopa, J. Morkūnas, A. Čeponis, V. Apanavičius, J. Beržinskis, R. P. Bosas, V. Augėnas, R. Bulovas, F. Galdikas, P. Dauginas, A. Gedris, A. Grubis, V. Danyla, I. Genys, J. Dalmontas, G. Janušonis, M. B. Kušlikis, J. Klorikaitis, P. Stankus, J. A. Švilpa, G. Šutas, O. Spidell, A. Samsonas, Z. Stanaitis, L. Stulginskis, A. Sakalas, E. Sakas, A. S. Staškevičius, B. Jankauskas, J. Kuncaitis, S. Juozapavičius, G. Mitatas, S. Mačiulaitis, J. Butkus, J. Kažemėkas, A. Kernius, A. Kulnienė, S. Jurgelis, Br. Jackevičius, A. Krauskas, C. Javys, J. Kšivickis, V. Mockus, dr. B. Vidugiris, A. Verbičkas, E. Undraitienė, A. Vindašius, J. Vinslovas, M. Jonikas, Z. Rucinskis, V. Paulionis, A. Pusdešris, V. Plečkaitis, A. Pintulis, M. Rybienė, S. Remeikaitė, M. Rudzinskis, V. Pilkauskas, L. Šileikienė, T. Šiurna, R. Saulėnas, P. Šidlauskas, P. Serepinas, L. Stosiūnas, V. Svirplys, A. Bartkus, P. Paškus, V. Grikielis, A. Zubrickas, J. Zabieliuskas, dr. R. Zabieliuskas, R. Girša, A. Dudaravičius, A. Dapkus, J. Deveikis, R. Dumčius, J. Driaunevičius, S. Naceckas, A. Danaitis, A. Danaitis, J. Gris, Z. Griganavičius, A. Braškys, M. Bartulis, G. Agurkis, V. Akelaitis, S. Bužinskis, V. Bakšys, J. Šleinius, A. Svirplys, A. Krakauskas, L. Leveckis, J. Mackevičius, L. Mockus, S. Noreika, W. Lackus.

Už duėjus metus rėmėjo prenumeratą atsiuntė – J. Dionas, dr. A. Jasiukas.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie siųdami reguliariai prenumeratą, pridėda ir auką. Taip pat nuoširdiai dėkojame atsiuntusiems už loterijos bilietėlius didesnes sumas.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Gėlių parduotuvė
"Victoria",
416 Roncesvalles Ave. (prie Turner & Porter laidotuvių namų).
Paruošiamė gėles įvairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t.
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai.
Skambinti tel. 536-1994.

RE/MAX
Roseland Realty Ltd., Realtor
Independently Owned and Operated

Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker

Namų pirkimo ir pardavimo atstovė
Patarnauja lietuvių kalba.
Burlingtono, Hamiltono ir Oakvilles apylinkėse.
Nemokamas namų įvertinimas

720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line: (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616

(416) 333-3500

AMBER GLOBUS UNITED TRADE INC.
Susipažinkime su nauju siuntų į Lietuvą patarnavimu

- Dovanų siuntos pristatomos per mėnesį tiesiai į gavėjo rankas lėktuvais per Rygą. Jokio maito. Nauji ar vartoti drabužiai, maistas ir kt. \$5.99 už 1 kg.
- Standartiniai maisto siuntiniai pristatomi į namus per savaitę
- Lėktuvų bilietai į Baltijos kraštus ir atgal skrendant Sterling Airways –
- Toronto-Kopenhaga-Vilnius...\$1110 įskaitant mokesčius LOT CHARTER –
- Toronto-Varšuva-Vilnius.....\$939 įskaitant mokesčius (kaina priklauso nuo sezono, be nakvynės Varšuvoje)
- 21st Century Travel Insurance Co. Drauda Kanados lankytojus – \$1 dienai Skrydžio atšaukimas – nuo \$10
- Dolerių pristatymas iš rankų į rankas per 2 savaites.
- Greitas laišku persiuntimas FAX būdu
- Automobilijų pristatymas laivais Paslaugos perkant nebrangius vartotus automobilius
- Naujų "Bielerus" traktorių, naujų automobilijų "Lada" pristatymas

Mūsų adresas:
257B Willard Ave., 2nd floor, Toronto, Ontario M6S 3R1
Tel. (416) 604-8446 FAX (416) 604-9436

Mokytojas, buvęs Sibiro tremtinys STASYS ANKEVIČIUS, Vinco Kudirkos muziejaus Paežeriuose (Vilkaviškio raj.) įsteigėjas, laiko rankose kankles, kuriomis skambindavęs V. Kudirką. Už jo – V. Kudirkos kietelė-muziejus, kuriame sutelkti rodiniai

Keturių posmelių testamentas

Kaip Vinco Kudirkos „Tautiška giesmė“ tapo lietuvių tautos himnu

EGIDIJUS MAŽINTAS

Vargu ar dr. V. Kudirka galėjo įsivaizduoti, kokias aštrias diskusijas sukels „Tautiška giesmė“, kurią jis rašė sunkiai sirgdamas, pačiu sunkiausiu spaudos persekiojimo laikotarpiu, kai tautai ir jam pačiam grėsė pavojus gyvybei. Tada jis nenujautė, kad „Giesmė“ turės ir daug priešininkų, ir daug šalininkų. Daug kas nežinojo, kad V. Kudirka šį kūrinių jau rašė priešinėmis jėgomis prie kruopščiai užremtų nekūrenamo svirno durų, naktį žvakės liepsnelės vos ruseant, kad įsiveržus rusų žandarai galėtų tuoj pat sudeginti...

Klaidinga manyti, kad „Tautiška giesmė“ buvo tuoj pat pripažinta ir iš karto tapo lietuvių tautos himnu. Anaiptol, šis paskutinis V. Kudirkos muzikinis kūrinys ne visus žavėjo. Tuo metu daug kas kritikavo „Giesmės“ tekstą, vieni – melodiją, o kiti ir vieną, ir antrą. Muzikos kritikai kaltino V. Kudirką nuplagijavus muziką iš rusų kompoz. M. Glinkos operos „Žizn za Caria“. V. Kudirka, išgirdęs tokius samprotavimus, nesigynė, jis jau neturėjo jėgų. Tik kukliai nurodė, kad pirmoji „Tautiškos giesmės“ dalis identiška kompoz. Metfėsolio populiariai tų laikų „Studentų dainai“, o antroji dalis – lenkų kompoz. S. Moniuskos operos „Halka“ motyvams. Muzikos specialistai įrodinėjo, kad vien dėl šios priežasties „Tautiška giesmė“ negali tapti tautos himnu, nes nėra originali, skolinta melodija.

„Tautiškos giesmės“ tekstas užkliuvo ir dvasiškiams. Rašytojas ir filosofas Adomas Jakštas „Lietuvos aido“ 1917. XI. 24 rimčiausiu trūkumu laikė „ne visai taisyklingą kalbą“. Kiti spaudos puslapiuose nurodinėjo, kad „Tautiškos giesmės“ žodžiai „per minkšti ir tyliai švelnūs“, „per silpnai išreiškia laisvės troškimą ir pasiryžimą ją ginti“, siūlė atkreipti dėmesį į Č. Sasnausko, J. Naujalio, M. Petrausko sukurtais giesmėmis.

1914. IV. 23 JAV laikraštis „Draugas“ pastebėjo: „Daugelio ir labai rimtų mūsų veikėjų ir rašytojų tas himnas nepatenkina. Jų nuomone, tauta, gyvai tikinti ir dievota, savo himne neprivalo tendentiškai vengti Dievo pamėnėjimo“.

„Tautiška giesmė“ pirmą kartą buvo išspausdinta 1898 m. „Varpo“ 6 nr. Pirmą kartą viešai sudainuota Petrapilyje. 1899 m. kompoz. Č. Sasnausko choras ją atliko studentams šelpti koncerte. Lietuvoje pirmą kartą į viešą koncertą ją įtraukė kompoz. M. Petrauskas, su choru atlikęs „Tautišką giesmę“ 1905 m. Vilniuje, miesto teatre, lietuvių visuomenės sambūryje.

Vėliau M. Petrauskui teko ne vieną kartą ginti šią V. Kudirkos melodiją ne vien susitikimuose su oponentais, bet ir spaudoje. Lietuvoje ėjusiam žurnale „Jaunoji Lietuva“ 1915 m. nr. 1, M. Petrauskas rašė:

„Kadangi V. Kudirkai, kaip ne teoretikui ir ne specialistui, nebuvo galima būti verpete muzikalės literatūros, o patsai būdamas jauslus, pasiudodas įtakai, nesukontroliavo įžymėtu savyje svetimų motyvų ir išliejo juos su prakliniais ir giliais žodžiais. Tačiau himno muzika labai gerai nušviečia ir pabrėžia žodžių

VINCAS KUDIRKA – „Tautiškos giesmės“, tapusios Lietuvos himnu autorius (1858-1899) su savo mėgstama violončele

mintį; taigi priešintis tam nėra reikalo, kad ne visai savarankiškas kūrimas.“

Dr. V. Kudirkai mirus 1899 m. lapkričio 16 d., po trejų metų draugų lėšomis pastatytame paminkle Naumiestyje buvo iškalta du paskutiniai „Tautiškos giesmės“ posmai. Caro valdžia griežtai uždraudė dainuoti „Tautišką giesmę“. Už jos atlikimą griežtai baudė. Generalgubernatoriaus įsakymu tie posmai buvo iš V. Kudirkos antkapio iškapoti. Tačiau „Giesmė“ plačiai jau buvo paplitusi sodžioose, miesteliuose ir sodybose į miestą valstiečiai, mažiau miestelėnai. Dr. V. Kudirka tada buvo žinomas ne tik kaip visuomenės veikėjas, tautinio atgimimo kvieslys, bet ir savo harmonizuotomis lietuvių liaudies dainomis, valsais, mazurkomis ir kitais muzikiniiais smulkaus žanro kūriniais.

Kai 1917. IX. 25 „Lietuvos aido“ vėl buvo išspausdinta vieno pulko muzikanto replika, esą „Tautiškos giesmės“ melodija pasiskolinta iš leibgardijos Preobraženskio pulko maršo, vėl spaudos skiltyse kilo diskusijos, į kurias įsijungė dauguma to meto veikėjų.

Vieni siūlė tautos himnui naudoti J. Zauerveino kūrinių „Lietuviais esame mes gimę“, kiti – kompoz. J. Naujalio ir poeto Maironio „Kur bėga Šešupė“ arba „Užtrauksim naują giesmę broliai“, vyskupo A. Baranausko „Tu Lietuva, tu mieliausia mūsų motinėle“.

Vis dėlto kančiose gimusiam V. Kudirkos keturių posmelių testamentui buvo lemta tapti laisvę atgavusios tautos himnu. 1920 m. gegužės 15 d. Lietuvos steigiamojo seimo pirmame posėdyje, perskaičius Nepriklausomybės deklaraciją, visi atsistojo ir sugiedodami „Lietuva, Tėvyne mūsų“.

1922 m. liepos 29 d. Amerikai pripažinus Lietuvą „de jure“ vėl entuziastingai suskambėjo už Atlanto V. Kudirkos „Tautiška giesmė“.

Lietuvių tautos himnu „Tautiška giesmė“ išbuvo net iki 1950 m. Tik po to, kai į šį himną niekaip nesidavė įspraudžiamas „generalisimo“ J. Stalino vardas, „Tautiška giesmė“ buvo uždrausta. Kompozitoriui Balui Dvarioniui ir poetui Antanui Venclovai buvo pavesta sukurti naują „Tarybų Lietuvos himną“. „Tautiškos giesmės“ sugrįžimas užtruko net 38 metus. Draudimai, persekiojimai, ilgi tylos dešimtmečiai

„LKB kronikos“ leidėjai Amerikoje

VYTAUTAS SKUODIS

Minint „LKB kronikos“ 20 metų sukaktį, Lietuvos spaudoje pasirodė keletas straipsnių. Laikraštyje „XXI amžius“ paskelbtame Viliaus Litvinavičiaus vedamajame straipsnyje „Du „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ dešimtmečiai“ (nr. 13, 1992. III. 25-31) tvirtinama: „Kun. Pugevičius organizavo „LKBK“ leidimą tomiais, kurie ėjo septyniomis kalbomis: lietuvių, rusų, anglų, prancūzų, vokiečių, italų ir ispanų“. Šis teiginys yra netikslus.

Pirmuosius tris „LKB kronikos“ tomus lietuvių kalba 1974-76 m. Čikagoje išleido Lietuvių katalikų religinės šalpos rėmėjų sąjunga, kurios įsteigėjas ir vadovas buvo kun. Kazimieras Kuzminskas. Tai buvo savarankiška pasauliečių sąjunga, jungusi ne vien tik Amerikos lietuvius. Ji nebuvo pavaldi Lietuvių katalikų religinei šalpai, kaip rašo A. Bružas, kad „Religinės šalpos rėmėjams nuo 1972 metų vadovavo LKRŠ įgaliotinis (pabrūkta mano – V. Sk.) kun. Kazimieras Kuzminskas“ („Katalikų pasaulis“, nr. 23, 1991). Kun. K. Kuzminskas tokiu „įgaliotiniu“ niekada nebuvo.

1976 m. Religinei šalpai panorus savo rėmėjų, sutelkusių jai lėšų, laikyti savo organizaciniuose rėmuose, prieš tai šio klausimo su jais nesuderinus, rėmėjai su Religine šalpa nutraukė ryšius ir pavadino Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikoms leisti sąjungą, o nuo 1982 m. – Lietuvos Kronikos sąjungą. Tos sąjun-

gos pirmininkas ir dabar yra kun. Kazimieras Kuzminskas.

Taigi, nuopelnai, kad „LKB kronika“ lietuvių, anglų ir ispanų kalbomis, akademinę išvaizdą turinčių knygų pavidale buvo išplatinta pasaulyje, priklauso tikrai Lietuvos Kronikos sąjungai, ir ypač jos steigėjui ir ilgamečiam vadovui kunigui Kazimierui Kuzminskui. Tik jo asmeninės iniciatyvos dėka dabar tūkstančiai tos Kronikos knygų egzempliorių, neišplatintų išeivijoje, neseniai buvo padovanoti ir Lietuvai.

Kun. K. Kuzminsko pavyzdžio paskatinti, V. Vokietijoje gyvenantys lietuviai pasirūpino, kad visi dešimt tomų būtu išleisti vokiečių kalba. Italijoje du tomus italų kalba išleido monsinjoras Vincas Mincevičius, padedant kitiems Italijoje gyvenantiems lietuviams ir Lietuvos kronikos sąjungai.

Nesutarimai su Religine šalpa labai pakenkė tolesnei Lietuvos Kronikos sąjungos veiklai. Vis dėlto ji su dideliu vargu sugebėjo išleisti vienus dešimt „LKB kronikos“ tomų lietuvių kalba, du tomus anglų (naujas vertimas!) ir tris tomus ispanų kalbomis. Dėl lėšų stokos kitų tomų išleidimas svetimomis kalbomis po 1989 m. sustojo. Iki šiol pasiliko neišsiuntinėtą VI tomą anglų kalba. Dėl tos pačios priežasties negali būti išsiųstas į Lietuvą beveik visas „LKB kronikos“ X-jo tomo lietuvių kalba tiražas, kuris ten labai laukiamas. Deja, išeivijoje juo visai nesidomima.

Išeivijoje išleisti „LKB kroniką“ rusų kalba nebuvo numatyta.

Lietuvoje š. m. kovo mėnesį įvykusiose „LKB kronikos“ suakties iškilnėse dalyvavo iš Amerikos atvykę kunigai – Kazimieras Pugevičius ir Antanas Saulaitis, SJ. Iš Lietuvos vyskupas Sigitas Tamkevičius ir kun. K. Kuzminskui buvo atsiuntęs pakvietimą. Deja, jis, gaudamas tikrai kuklią pensiją, kurios dalį išleidžia ir Lietuvos Kronikos sąjungos reikalams, į Lietuvą nuvykti negalėjo. Tenka labai apgailestauti, kad pasinaudojant kun. K. Kuzminsko neatvykimu, jo atkaklaus ir ištvermingo darbo vaisiai buvo priskirti kitam asmeniui.

Šiuo straipsniu jokia būdu nesumenkinami kun. K. Pugevičiaus nuopelnai kaip „LKB kronikos“ nuo 1976 m. vertėjo į anglų kalbą, jos platintojo užsienyje, o nuo 1984 metų ir leidėjo. Tie atskiri „LKB kronikos“ sąsiuviniai anglų kalba, iš pradžių leisti Amerikos lietuvių knygų vienybės, o vėliau – Lietuvių katalikų religinės šalpos, savo laiku turėjo labai svarbų operatyvios informacijos vaidmenį, tačiau dabar jie vargiai surandami kurioje nors bibliotekoje. Jų likimas panašus kaip ir daugelio Vakaruose išleidžiamų žurnalų ir laikraščių. Tuo tarpu Lietuvos Kronikos sąjungos Čikagoje išleisti „LKB kronikos“ tomai lietuvių, anglų ir ispanų kalbomis pasaulio kraštu, tame skaičiuje ir Lietuvos, bibliotekose bus surandami bei studijuojami ir po šimto metų.

Užgeso laisvės kovų dalyvis

A. a. Vytautas Svilas, gimęs 1925 m. birželio 27 d. Panevėžy, mirė š. m. balandžio 10 d. Vokietijoje. Palaidotas Vasario 16 gimnazijos kapinėse.

Velionies tėvai – Kazys ir Milda Treikaitė Svilai. Tėvas nepriklausomajame Lietuvoje buvo vidaus reikalų ministerijos policijos departamento direktorius, o taip pat pirmasis Lietuvos karinis atstovas Maskvoje.

Okupavus Lietuvą sovietams, K. Svilas su šeima pasitraukė į Vokietijos pasienį, bet buvo prikalbinti sugrįžti į Kauną. Kazys Svilas 1940 m. liepos 11 d. buvo sovietų sumintas ir vėliau sušaudytas Maskvos Butirki kalėjime.

Sūnus Vytautas įsijungė į pagrindinio veiklą – spaudinio ir platinio antisovietinius atsisaukimus. Vieno komjaunolio išduotas ir su keliais kitais moksleiviais kalintas kalėjime. Kaip repatriantas buvo iš kalėjimo paleistas, su motina ir seserimi Aldona išvyko į Vokietiją.

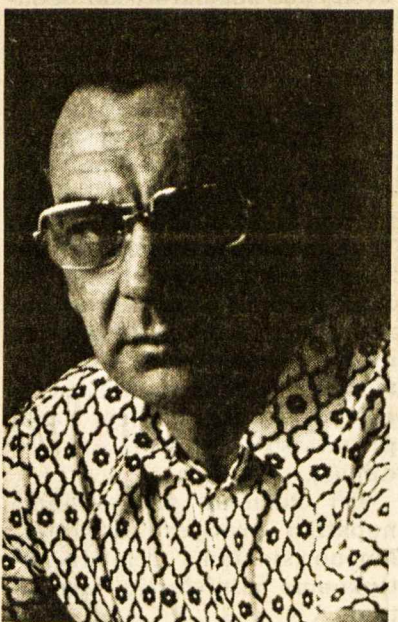
Prasidėjus vokiečių-sovietų karui, V. Svilas grįžo į Lietuvą. Ir vėl įsijungė į kovą už Lietuvos nepriklausomybę. Gestapo įtartas 1944 m. gegužės 19 d. buvo kratomas, bet pavyko ištrukti. Lietuvių fronto vadovybė parūpino kita pavarde pasą ir išsiuntė į Vokietiją. Po apmokymo 1944 m. gruodžio 18 d. parašytu vokiečiai nuleido į Kazlos Rūdos miškus partizanauti. 1945 m. birželio 22 d. sovietai prie Eržvilko jį suėmė. Buvo nuteistas kalėti 25-riems metams ir išsiųstas į Vorkutos katagorą. Grįžo į Lietuvą 1957 m. ir dar-

bavosi prie melioracijos. 1967 m. emigravo į Vokietiją. Su pertraukomis kaip mokytojas dirbo Vasario 16-sios gimnazijoje, rašė atsiminimus apie savo tremties išgyvenimus. Jis, kaip vienas ryškiųjų laisvės kovotojų, buvo minimas JAV kongreso apklausinėjime, prisimenant Lietuvos tragediją.

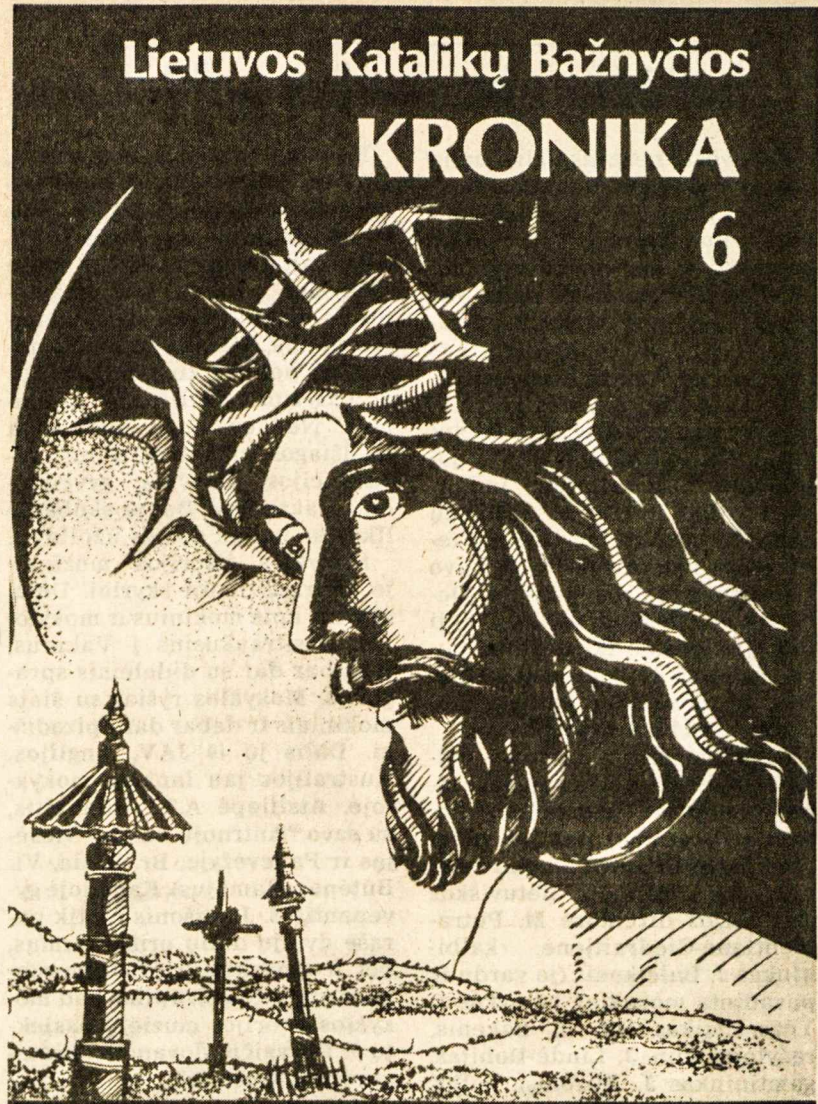
Velionies motina žuvo karo metu Vokietijoje bombarduojant traukinį, kuriame ji važiavo. Sesuo Aldona Craig gyvena Toronte, Kanadoje.

V. Svilo kova už laisvę nebuvo be vaisių. Lietuva vėl tapo nepriklausoma valstybė. Tačiau dėl pablogėjusios sveikatos negalėjo sugrįžti laisvės tėvynėn.

Liko liūdinti žmona Ema, sesuo Aldona, jo mokiniai ir draugai. A.Š.

A. a. VYTAUTAS SVILAS

Paskendęs „Titanike“

Kun. Juozas Montvila prieš 80 metų

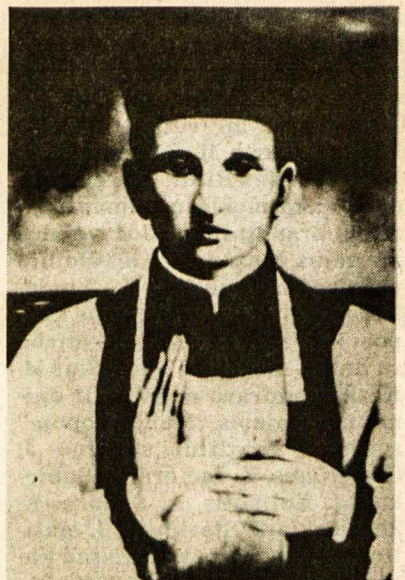
1992 m. balandžio 15 d. suėjo 80 m., kai skęstant „Titanikui“ 1912 m., nuskendo jaunas kunigas Juozas Montvila ir kiti du katalikų kunigai.

Kun. Juozas Montvila yra kilęs iš Marijampolės parapijos, Gudinės kaimo. Mokesi Marijampolės pradžios mokykloje ir gimnazijoje. Vikaravo Lipske ir Liubave. Jį pažinusių kunigai apibūdino kaip uolų, pamaldų kunigą, kuris mylėjo Dievą ir artimą, savo kalbą, gimtąją žemę – tėvynę Lietuvą.

Už pakrikštijimą vieno unitų kūdikio ir aprūpinimą vieno unitų senelio ligonių sakramentais Lipsko parapijoje ir kitokią veiklą, nepaisančių caro isakų, kenkiančių sielovadai, buvo carinės administracijos nubastas, paliekant tik skaitytines Mišias.

1912 m. garsiuoju „Titanic“ laivu jis vyko į JAV, kur norėjo pilnai dirbti savo pašaukime. Savo tikėjimą ir heroiškas dorybes aiškiai parodė, kai, skęstant laivui, atsisakė gelbėjimo valtys ir savo vietą užleido kitam. Pats pasiliko laive, ruošė žmones mirti ir iki paskutinės minutės klausė išpažinė. Nesutalpinus ir gelbėjimo valtys ir laukiančius mirties ramino bei guodė ir drauge su jais nuskendo.

Su kun. J. Montvila tokiu pat aukos keliu pas Viešpatį

A. a. kun. JUOZAS MONTVILA, paskendęs Atlante 1912 m.

iškeliavo anglas konvertitas kunigas Tomas Reussel-Dovydą Bayles ir vokiečių kun. Juozapas Peruschitz.

Kun. M. Kolbe mirė už kalinių kameroje. Kun. J. Montvila ir jo kelionės draugai kunigai pasiaukoję, kad kitiems suteiktų gyvenimą. Jiems visiems tinka šie Sv. Rašto žodžiai: „Nėra didesnės meilės, kaip gyvybę už draugus atiduoti“ (Jn 15,13). Jie yra verti šventųjų garbės.

Kun. Kazimieras Montvila Lietuva, Marijampolė, 1992m.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neiliciamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai (vairiose srityse).

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:
* staliaus darbai * vidaus sienų įdėjimas (drywall)
* dažymas * elektros įvedimai * vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) * įvairūs cemento darbai (masonry)
* kiemų sutvarkymas (landscaping)
* priepilaukos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis.
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte
Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

VERFOL INTERNATIONAL LIMITED

1. Per 2-4 dienas į Lietuvą pristatomi pinigai pagedidijama valiuta (doleriais, rubliais)
2. Parduodami NVS gamybos traktoriai, lengvieji automobiliai „Lada“, „Volga“, šaldytuvai, televizoriai, dulkių siurbiai ir kitos prekės su pristatymu į Lietuvą (žemiausia kaina Toronte!)
3. Pristatomos dovanos Lietuvoje
4. Vertinami ir tvirtinami dokumentai
5. Sudaromi išsvietimo dokumentai
6. Teikiamos profesinės teisinės paslaugos Lietuvoje
7. Siuntinių pristatymas ir namas
8. Prekyba ir jungtinės bendrovės (Joint ventures) su Lietuva ir NVS bei konsultacija investicijų klausimais
Tel. (416) 535-4113, (416) 512-2127 FAX (416) 512-9260
2299 Dundas Street W., Suite 105, Toronto, Ontario M6R 1X7

Toronto „Atžalyno“ tautinių šokių grupių vadovės metiniame ansamblio koncerte balandžio 5 d. Lietuvių namuose. Iš kairės: V. VITKŪNAITĖ, A. POŠKUTĖ, P. ZELIZNAK, M. HURST, D. KRIVAITE, J. MACIJASKAITĖ, A. KRAKAUSKAITE, akordeonistė D. PARGAUSKAITE. Nuotr. B. Tarvydo

Gimbutienės "Dievaitės civilizacija"

Kultas ir religija priešikrikščioniškais laikais. Europa tarp 7000-2000 metų prieš Kristų

PROF. DR. ALFRED

BAMMESBERGER, Vokietija

Priežastis lemtingo įvykio istoriniame išsivystyme ano geografinio rajono, kurį vadiname "Europa", buvo klimato sušilimas (tuo pasibaigė ledynų periodas). Prieš maždaug 10.000 metų prieš Kr. gyvenimo sąlygos šioje srityje pagrindinai pasikeitė. Pasitraukiantys ledai atskleidė naujas gyvenimo galimybes, o dėl tokių stipriai pagerėjusių gyvenimui aplinkybių žmonija galėjo smarkiai daugintis.

Ankstyvesnėse epochose žmonės maitindavosi medžiokle ir augalus rinkdami. Neolitike (jaunesniajame akmenų amžiuje) atsirado galimybė sėslumui. Turbūt tokių vystymasis labai, labai lėtai ejo. Bet ne kalbos negali būti, kad tai šiuolaikiai vystėsi. Pamažu atsirado nauji gyvenimo būdai. Galima konstatuoti, kad kai kurie žvėrys buvo prijauninti. Prijaunintas vilkas tuo būdu toliau tebegyvas šunyje. Avis ir karves taip pat prijaunino. Vėlesnėje epochoje ir arklių pavyko prijauninti. Atsirado naujos gyvenimo galimybės.

Tuos tolimose praeityje įvykusius procesus tegali beveik vien archeologija iširti. Kasinėjimai senų gyvenviečių mums teikia informaciją apie anų laikų gyvenimo būdą. Šiame straipsnyje norima trumpai pristatyti galbūt labai reikšmingą, epochinį darbą. Tai knyga "The Civilization of the Goddess" Marijos Gimbutienės (1991 m., San Francisco, Harper).

Knyga apima 529 puslapius ir visų pirma pasižymi nepaprastomis iliustracijomis (spalvotos ir juodai-baltos fotografijos, taip pat daug piešinių). M. Gimbutienė, be abejonės, viena žymiausių mūsų amžiaus archeologų. Gimusi 1921 m. sausio 23 d. Vilniuje (Lietuvoje), pabėgo iš Pabaltijo, kai sovietai užgrobė kraštą; mokslinį laipsnį gavo Tuebingen'e (V. Vokietijoje) 1946 m. savo disertacija "Laidojimai Lietuvoje priešistoriniuose laikais". Persikėlusi į Jungtines Amerikos Valstybes, pradėjo dirbti Harvard'o universitete, Cambridge, Massachusetts, o paskui perėmė svar-

bias pareigas Kalifornijos universitete, Los Angeles'e. Jau anksčiau buvo išleidusi knygą apie baltus, pavadintą "The Balts" (New York, 1963).

Jos darbų įvertinimą (kartu su plačiu leidinių sąrašu) randame Susanos N. Skomal'ės ir E. C. Polome's redaguotame garbės rinkinyje "Proto-Indo-European, the archaeology of a linguistic problem" (1987). M. Gimbutienė vadovavo daugeliui kasinėjimų. Gerokoj eilė pagrindinių leidinių ji informavo apie radinius iš laikų maždaug 2.000 metų prieš Kr.

Knyga apie "Dievaitės civilizaciją" toli gražu peržengia įprastą archeologijos tyrimų ribas. Gimbutienė joje pateikia irgi radinių interpretaciją, kuri įgalina suvokti anų ankstyvų epochų žmonių gyvenimą. Ji prasitaria irgi apie anų laikų socialines struktūras. Tuo būdu ji įtraukia, be archeologijos, kurią ji puikiai žino, daug medžiagos iš antropologijos, religijos, kultūros ir kalbų mokslo.

Jau iš anksto noriu apie tai, kaip ji tą uždavinį atliko, pasakyti: svarbiausiose pozicijose jos analizės įtikina! Čia noriu tik keletą detalių iš tos gausios medžiagos pasvarstyti.

Jau rašiau, kaip išsivystė daugiau ar mažiau sėsliai gyvenančių žmonių buitis. Todėl reikia manyti, kad atsirado ir kulto papročių. Pagrindinė mintis šios ankstyvos religijos galbūt yra ta, kad žmonės pastebėjo nuostabų pasikartojantį vaisingumą gamtoje ir žmonių gyvenime. Gimbutienė naudoja šiuo terminu "dievaitė / deivė". O gal būtų geriau ankstyvojo epocho kalbėti apie "dievybę", t. y. lyties atžvilgiu naudotis ne tiek apibūdinti, kaip abstrakcija, kalbant apie tą, ką garbino. Pati pradžia kulto ir religijos išsivystymui nėra lyties atžvilgiu priskiriama vaisingumo kategorija, netiksliai išreikštai moteriška deivė.

Atrodo, kad aiškiai seksualiniu atžvilgiu konstatuojama moteriška dievybė reikia priskirti vėlesniam išsivystymo laikotarpiui. Lygiai kaip ir ankstyvesniame leidinyje "The Language of the Goddess", taip ir čia tos "dievės"

"pasaulis" smulkiai ir visose vietose įtikinančiai aprašytas. Anos epochos civilizacija tikriausiai savo kulto figūra turėjo šio "deivę" visų pirma "matriarchališką, matriofališką, matrilinearinę" kryptį.

Gimbutienė stengiasi šiuos terminus kuo nuosekliau išsiaiškinti. Svarbu tik, kad niekas nenukryptų į šių terminų dabartinę, modernią reikšmę ir tuo būdu apsiriktų. "Matriarchališka" tvarka nėra opozicija "patriarchališkai" tvarkai, kaip tai mūsų laikais būdinga. Atvirkščiai — ta "motiniškoji dievybė" atrodė normaliai esanti gyvybės centre, nes toje "motiniškos dievybės" adoracijoje reikšė gimimo-gyvenimo-mirties ciklas. Kultas ir religija atsiskleidžia iš tos metaforiškos to ciklo išraiškos.

Tą "motiniškos deivės" civilizaciją galima apibrėžti net daugelyje detalių iš archeologinių radinių ano laikotarpio, kurį Gimbutienė ištyrė. Anais ankstyvaisiais laikais galiojančią religiją galima apibūdinti kaip monoteistinę, nes aiškiai matosi, kad tegalėjo būti tik viena "dievybė" kurią garbinti buvo įmanoma. Kadangi "dievybė" suprantama kaip visa gyvenimo eiga (ciklas), tad ir tasai garbinimas vyko be jokios baimės. Bet turbūt jau gan anksti atsirado šalia tos "motiniškos deivės" ir kitos dievybės. Šitos (o gal ir šitie!) kitos / kiti atsirado iš gamtos reiškinių — vėjo, vandens, ugnies, saulės, mėnulio.

Anas "kitas" dievybes jau buvo galima lyties atžvilgiu tiksliai nustatyti. Atsirado vyriški ir moteriški dievybės. Be to, gamtos reiškinių, kaip vėjas ir vanduo, galėjo dvigubai ir dvejojai veikti. Iš vienos pusės — jie gyvenimui reikalingi, iš kitos pusės — galėjo gyvybei kelti. Čia ir priežastis, kodėl atsirado šių dievybių įvairūs garbinimo būdai. O tikslas tų dievybių garbinimo: reikėjo juos palankiai nuteikti, kad jos žmonėms leistų sėkmingai gyventi, kad jie nelaimės atlaikytų. Todėl dievybės galėjo susilaukti aukų iš žmonių įrodymui, kad jas garbino. O jeigu anas aukojimas nebuvo atliekamas nustatyta tvarka, tada ir tos dievybės, lygiai kaip ir žmonės, galėjo supykėti ir atsikėryti. Baimė pasidarė svarbiausia kulto ir religijos dalimi.

Galima manyti, kad šitoki išsivystymą reikia suprasti kaip reguliarią evoliuciją. Bet Gimbutienės pažiūra pasibaigė ta senos Europos civilizacija, kuri charakterizuojama tuo "motiniškos deivės" garbinimu, kai šis pasaulis susidūrė su indo-europietiška ateitimi. O kad ir tūkstančiais amžių prieš Kristaus gimimą žmonija judėjo, neabejotinai. Ar moderniosios pažiūros apie tą karingą susidūrimą visados pateikia tikrą vaizdą to, kas tada atsitiko, tai vis dėlto abejotina. Spėjimas, kad tuos naujus išbrolėjus galima nustatyti pagal jų kalbą, nėra tikras dalykas. Tas "indogermanų" apibrėžimas kaip "poniškos tautos" (Herrenvolk) atsirado iš ano nelabo laikotarpio "Trečiojo Reicho" ideologijos. Jos galutinai reikia atsisakyti. Nei archeologijoje, nei lingvistikojai bet kokia forma nėra įtikinanti.

Pereinant iš "motiniškos deivės" civilizacijos į aną mums iš senų graikų žinoma pasaulis, kuriame "dievybės" labai žmogiškai elgdavosi, viskas tik pamažėle pasikeitė, ir nuo bendros visuomenės padėties bei jos civilizacijos priklausė. Universalinės vystymosi tendencijos galimybė Gimbutienė nepakankamai įvertina. Būtų naudinga, jei-gu ji, kuri apie Europos, Azijos ir Rytų šalis puikiai nusimano, parašytų ir apie Šiaurės bei Pietų Amerikos archeologiją. Be abejonės, būtų galima įrodyti daugelį paralelių kulto ir religijos išsivystime.

Marija Gimbutas, THE CIVILIZATION OF THE GODDESS: THE WORLD OF OLD EUROPE. San Francisco, 1991, Harper.

Iš vokiečių k. vertė Alfred Frankeit.

V. Petravičius, iliustracija pasakos "Gulbė karaliaus pati", 1937 m.

Maištingas dailininko kelias

Grafikas VIKTORAS PETRAVIČIUS – būdingieji jo gyvenimo bruožai

IRENA RAŠKEVIČIENĖ

Viktoras Petravičius gimė 1906 m. gegužės 12 d. netoli Šakių, Bedalių kaime. Baigęs "Aušros" gimnaziją, 1926 m. įstojo į Kauno meno mokyklą.

Tuo metu Lietuvoje po ilgos ir sunkios carinės priespaudos kūrėsi įvairios institucijos bei organizacijos. Jų tarpe iš buvusių piešimo kursų 1922 m. buvo įsteigta meno mokykla, kurios uždavinys — ruošti piešimo mokytojus.

Gabesnieji moksleiviai specializavosi aukštesniame skyriuje ir ruošėsi tapti dailininkais. Dėl dėsnytojų ir palatų trūkumo pradžioje veikė tik viena dail. Justino Vienožinskio studija. Palaipsniui įsisteigė dail. Adomo Varno (1924 m.), dail. Adomo Galdiko (1926 m.) ir 1928 m. — dail. Juozo Zikaro skulptūros studija.

Kaip tik tuo metu-Viktoras Petravičius, pasirinkęs grafikos specialybę, įstojo į A. Galdiko vadovaujamą studiją. Jo mokslo metai sutapo su audringais Kauno meno mokyklos reformų metais. Iki 1929 m. mokykla, turėjusi autonominę santvarką, pagal savo įstatymus išsirinko mokyklos direktoriumi J. Vienožinskį, tačiau švietimo ministeris paliko buvusį direktorių K. Šklėrių. Kilo mokinių streikas, dalis mokinių buvo pašalinta, ir mokykla, netekusi autonomijos, tapo visiškai priklausoma nuo vyriausybės.

Iš buvusių ketverių metų mokslas buvo prailgintas iki šešerių. Mokykla tapo disciplinuota, savo programa prilygstanti kai kurioms to meto Vakarų Europos aukštosios meno mokykloms. Piešimas čia buvo laikomas profesinio meistriškumo pagrindu. Studentai buvo skatinami studijuoti lietuvių liaudies meną, jį transformuoti ir tęsti jo tradicijas kūryboje.

Pirmaisiais studijų metais Vikt. Petravičius nepakluso šios mokyklos disciplinai, neparodė mokyklai pagal jos reikalavimus. Jo pirmieji grafikos darbai parodose buvo visuomenės nesuprasti ir priimti neigiamai, net išjuokti. Tik vėliau, po kelerių metų, bebaigiant mokyklą, atsiskleidė jo talentas. Jo kūryba susilaukė gero įvertinimo. Pirmuosius savo kūrybos darbus užsienyje jis parodė 1931 m. Koscio, Čekoslovakijoje, tarptautinio meno parodos peržiūroje ir nuo 1935 m. aktyviai dalyvavo lietuvių dailininkų parodose.

Baigęs mokyklą, 1935 m. gavo valstybinę stipendiją tęsti studijas Prancūzijoje ir tapo Paryžiaus Valstybinės aukštosios dailių menų mokyklos ir Valstybinės dailiojo bei tautinio meno akademijos studentu. Abi mokyklos sėkmingai baigė 1938 m. ir grįžo į Lietuvą, atsiveždamas Dailių menų m-los grafikos dėstytoją prof. J. Beltrando pagiriamąją laišką, adresuotą Lietuvos švietimo ministeriui.

Studijų Paryžiuje metu V. Petravičius iliustravo lietuvių liaudies pasakas "Gulbė karaliaus pati", "Marti iš jau-

jos" ir L. Janušytės "Korkė-tūros klaida". Už pasakos "Gulbė karaliaus pati" iliustracijas tarptautinėje Paryžiaus meno parodoje laimėjo "Grand Prix" diplomą.

Čia paminėtas ankstyvasis dail. Viktoro Petravičiaus gyvenimo laikotarpis, jo meninio formavimosi pradžia.

Visas, pilnas, nepaprastai produktyvus kūrybinės veiklos gyvenimas, palikęs reikšmingą įnašą į Lietuvos kultūrą, yra išsamiai išnagrinėtas ir sukauptas dailioje knygoje — albume "The Art of Viktoras Petravičius", išleistoje 1991 m. Čikagoje anglų ir lietuvių kalbomis. Ją redagavo Algimantas Kezys, gerai žinomas menininkas, aistringas meno skleidėjas, fotografijos meistras, meninių knygų "Lietuvės dailininkas išsivijoje" (1973 m.), "Lithuanian Cemetery" (1976 m.), "Lietuvių šeimos tradicijos" redaktorius.

"The Art of Viktoras Petravičius" (volume I) — tai pirmoji knyga, apimanti 1936-1949 m. laikotarpį. Nors knygos leidėjas A. Kezys redaktoriaus žodyje sakosi nepretenduojantis į išsamią monografiją, tačiau skaitytojui pilnai pakanka medžiagos susidaryti vaizdą apie dailininko Viktoro Petravičiaus kūrybinį kelią, pradėtą Kaune ir Paryžiuje iki emigracijos į Vakarų.

Alg. Kezys artimai bendravo ir gerai pažino šį talentingą dailininką, jo gyvenimo būdą, charakterį ir svarbiausia — kūrybą. Tikriausiai todėl ir ši knyga taip gerai suplanuota, kruopščiai ir nuosirdžiai surinkta medžiaga, išdėstyta racionaliai ir skoningai. Ypač geras pirmųjų puslapių išdėstymas, kur sausoka chronologija iliustruota paties dailininko darbai, atitinkančiais jo gyvenimo momentus.

(Apie leidinio turinį — kitame straipsnyje).

Atsiūsta paminėti

Antanas Maccina, RAŠTAI I, Kultūros filosofija. Serija "Iš Lietuvos filosofijos palikimo". Sudarė A. Rybelis. "Mintis", 1991 m., 539 psl., Vilnius.

LIETUVIŲ VASARIO 16 GIMNAZIJOS METRAŠTIS 1990-91. Paruošė: Ona Šiugzdienė, Marija Šmitienė, Andrius Šmitas, Leonidas Venckus. Viršelis — Alfonso Krivicko. 1991 metai. Metraštyje daug aktualios informacijos, ypač tiems, kurie siunčia savo vaikus į šią gimnaziją (D-6840 Lampertheim 4, Huettenfeld, Germany).

METMENYS, kūryba ir analizė, 1992 m. 62 nr. Redaguoja Vytautas Kavolis, administruoja Aleksas Vaškelis (3113 W. Vlna del Mar Blvd., St. Petersburg Beach, FL 33706, USA). Metinė prenumerata — \$15 JAV, Lietuvoje — \$20.

Ljudas Dovydenas, NAKTYS KARALIŠKIUOSE. Apsakka ir apsakymai. Iliustravo Vida Jovaišienė. Išleido "Vyturys". Vilnius, 1992 m., 116 psl.

Tėviškės žiburiai • 1992. V. 5 - Nr. 19 (2202) • psl. 7

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Naujosios Anglijos baltiečių draugija Bostone XXXII-jį veiklos sezoną 1991 m. lapkričio 3 d. pradėjo Lietuvos operos soprano Gražinos Apanavičiūtės koncertu. Viešniai iš Vilniaus akompanavo pianistas Vytautas Bakšys. Antrajame sezono koncerte 1992 m. kovo 29 d. programą atliko estas baritonas Avo Kittask ir pianistas Charles Kipper. Sezoną balandžio 5 d. portepijoniniais duetais užbaigė du pianistai — latvių kilmės Arianna Godina ir jos vyras Remy Loubrozo. Savo XXXIII-jį sezoną Naujosios Anglijos baltiečių draugija planuoja pradėti Rygos berniukų choro koncertu spalio 4 d.

Klaipėdos dramos teatro vyr. rež. Povilas Gaidys, Iliojaus universiteto lituanistikos katedroje dėstęs kursą apie dabartinį Lietuvos teatrą, namo ruošiasi grįžti birželio mėnesį. Viešnagės metu jis su "Vaidilutės" grupe Čikagoje paruosė Petro Vaičiūno keturių veiksmų komediją "Patriotai", pirmą kartą suvaidintą Kauno dramos teatre 1926 m. spalio 3 d. Šios senos komedijos premjera JAV dabar yra numatyta gegužės 17 d. Jaunimo centre Čikagoje. P. Gaidžio režisuotame spektaklyje P. Vaičiūno "Patriotų" vaidmenis atliko profesionali aktorė Laima Šulaitė su mėsėjais aktoriais Giedre Griškėnaitė, Aldona Pankienė, Vidu Dumaišiumi, Regina Kudiulaitė, Arūnu Šatumi, Sigitu Gudžiu ir Vladu Stankevičiumi. Tikėkimės, kad ši premjera vėl atgaivins "Vaidilutės" teatro veiklą.

Penktąsias Onos Razutienės mirties metines Los Angeles lietuvių prisiminė Mišiomis Šv. Kazimiero šventovėje ir parapijos salėje surengtu minėjimu kovo 1 d. Velionė ilgus metus vadovavo "Spindulio" ansamblui, net ir mirė scenoje dirguodama jo chorui. Mirties penkmečio minėjimą velionės atminimui skirta giesmė pradžioje muz. Viktoro Ralio vadovaujamąs spinduliečių choras. Onos Razutienės nuveiktus darbus prisiminė ir jais džiaugėsi Lietuvos garbės konsulas Los Angeles mieste Vytautas Čekanauskas, rašytoja Alė Rūta-Arbienė, JAV LB Vakarų apygardos valdybos pirm. Angelė Nelsienė, Vytautas Šeštokas, seselė Nijolė Sadūnaitė, viešnia iš Lietuvos. Velionės dukra Danguolė Razutytė-Varnienė, dabartinė "Spindulio" ansamblio vadovė, kalbėjo apie baigiamą spaudai ruošti knygą. Šis leidinys įamžins ne tik paties "Spindulio", bet ir jam gyvenimą atidavusios vadovės Onos Razutienės veiklą. Susipažinimas su šia knyga numatomas 1992 m. pabaigoje.

Prof. Rimvydas Šilbajoris Floridos St. Peterburgo lietuvių klube kovo 24 d. skaitė idomią paskaitą apie kultūrinio gyvenimo įvykius Lietuvoje. Jį pakvietė klube veikiantis literatūrinis papiečių būrelis, vadovaujamas dr. Danieliaus Degėsio. Popietės dalyvis su žymioju literatūros kritiku prof. R. Šilbajoriu supažindino Aleksas Vaškelis, primindamas L. Mockūno, charakterį ir svarbiausia — kūrybą. Tikriausiai todėl ir ši knyga taip gerai suplanuota, kruopščiai ir nuosirdžiai surinkta medžiaga, išdėstyta racionaliai ir skoningai. Ypač geras pirmųjų puslapių išdėstymas, kur sausoka chronologija iliustruota paties dailininko darbai, atitinkančiais jo gyvenimo momentus.

(Apie leidinio turinį — kitame straipsnyje).

Antanas Maccina, RAŠTAI I, Kultūros filosofija. Serija "Iš Lietuvos filosofijos palikimo". Sudarė A. Rybelis. "Mintis", 1991 m., 539 psl., Vilnius.

LIETUVIŲ VASARIO 16 GIMNAZIJOS METRAŠTIS 1990-91. Paruošė: Ona Šiugzdienė, Marija Šmitienė, Andrius Šmitas, Leonidas Venckus. Viršelis — Alfonso Krivicko. 1991 metai. Metraštyje daug aktualios informacijos, ypač tiems, kurie siunčia savo vaikus į šią gimnaziją (D-6840 Lampertheim 4, Huettenfeld, Germany).

Akinė bendrovė "Andromeda" Vilniaus planetariume atidarė naują parodų galeriją, turinčią du aukštus. Pirmajame aukšte buvo surengta J. Čeponio, R. Bičiūno, J. Daniliausko, V. Gečo bei kitų dailininkų tapybos darbų paroda. Antrajame aukšte buvo sutelkti liaudies menininkų sukurti drožiniai, keramikos ir gintaro dirbiniai.

Lietuvos kultūros ir meno tarybos pasiūlytiems kandidatams buvo paskirtos 25 aukščiausio laipsnio ir 29 to laipsnio neturintios valstybinės stipendijos. Aukščiausio laipsnio valstybinė stipendija dviem metams skiriama nusipelnusiems Lietuvos meno, kultūros ir mokslo veikėjams. Pirmųjų stipendininkų eilėse yra poetai Vytautas Bložė, Sigita Geda ir Jutita Vaičiūnaitė, kompozitorius Vidmantas Bartulis ir smuikininkas Raimundas Katilius, filmų režisierius Algimantas Puipa, grafikos kūrinių pasižymėjęs dailininkas Petras Repšys. Dvidešimt devynios valstybinės stipendijos vieneriems metams buvo paskirtos jaunesiems Lietuvos menininkams ir mokslininkams.

Kompoz. George Gershwin muzikos vakarą Vilniuje, Menininkų rūmų svetainėje, kovo pabaigoje su vaišėmis surengė JAV ambasada. Šio amerikiečių kompozitoriaus kūrinius dainavo sol. Gintarė Skėrtė, skambino pianistas Povilas Jaraminas. Į vakarą atvykusios ambasadorių svečios, Lietuvos vyriausybės, kultūrinio gyvenimo atstovus pasveikino ansamblio "Banchetto musicale" meno vadovė Jūratė Mikiškaitė su šio vakaro šeiminku Viktoru Sidabru, JAV ambasados Vilniuje spaudos ir kultūros skyriaus vadovu. Jis džiaugėsi, kad klasikinio amerikiečio džiazo atlikėjas yra talentingi Lietuvos muzikai, nes džiazas ir laisvė žengia kartu. Ešą tai jau XIX š. suprato JAV negrai. V. Sidabras ragino kitas ambasadas sekti amerikiečių pavyzdžiu ir Menininkų rūmuose vilniečiams surengti savos muzikos koncertus.

Kūrybinį grupės architektų seminarą Nidoje surengė Neringos miesto savivaldybė. Iš Vilniaus, Kauno, Palangos ir Panevėžio suvažiavę architektai susipažino su Kuršių nerijos valstybinio parko generaliniu planu, apimančiu gamtos ir kultūros paveldo apsaugą, miškų ir krantų tvarkymą. Šį planą ruošia Lietuvos architektūros ir statybos institutas, darbo vadovu pasirinkęs architektą prof. dr. V. Stauską, su Lietuvos mokslų akademijos botanikos institutu ir jo atstovu S. Maculevičiumi. Jau pernai buvo paruošta gyvenviečių plėtimo schema, įjungta į bendrą visos Kuršių nerijos planą. Detalūs Nidos, Preilos ir Pervalkos gyvenviečių projektus netrukus paruos užsąrašą akcinė bendrovė "Architektai ir planuotojai", vadovaujama architektu S. Čerėskėvičiaus. Seminaro dalyvių jau laukė architektų paruošti Nidos sportinio komplekso, Pervalkos gyvenvietės aptarnavimo centro ir Gintaro įlankos Juodkrantėje sutvarkymo projektai.

Kamerinis choras "Jauna muzika" su savo naujuoju vadovu Žilvinu Vyžintu džiaugiasi sėkmingomis gastrolėmis Danijoje. Ten juos pakvietė pernai vasarą Goricijos konkurse Italijoje suktas danų choras "Carmina" su vadovu Peteriu Hanke, susižavėjusiu lietuvių programa, ypač jų atlikto G. Ligeičio kūriniu "Lux aeterna" ("Amžinoji šviesa"). Choras "Jaunoji muzika" Danijoje viešėjo vasario 5-10 d.d. ir turėjo du koncertus. Pirmajame koncerte Lanisianoje abu chorai atliko danų kompozitoriaus S. D. Sandstroemo ir lietuvių kompozitorės N. Valančiūtės kūrinius. Antrasis koncertas Kopenhagoje buvo skirtas tik lietuvių chorui "Jauna muzika". Jo pirm. Algimantas Gurevičius pasakoja, kad dalyvių buvo susilaukta daugiau negu tikėjosi koncerto rengėjai. Mat tai buvo iš viso pirmasis lietuvių choro koncertas Danijoje. "Jauna muzika" Danijos radiui paliko garsiajuosnį įrašytą G. Messiaeno, N. Valančiūtės, V. G. di Venosos, V. Augustino ir M. K. Čiurlionio kūrinių. "Jaunos muzikos" choristai taipgi lankėsi Danijos muzikos informacijos centre, kur kompiuteriuose yra sutelkta visa informacija apie muzikinį šios šalies gyvenimą, ir pas Lietuvos laikinį atstovą Danijai D. Čekuolį.

V. Kst.

Didelį lietuvių bičiulį — Eichstaett'o katalikų universiteto prof. dr. ALFREDAS BAMMESBERGER ir jo žmona Iolyną bei vokiečių kalbų gimnazijos mokytoja ANNELIESE. Eichstaett'o katalikų Willibald'o gimnazija, kurioje ji dirba, užmezgė ryšius su Kauno jėzuitų gimnazija

ALFRED FRANZKEIT

Joniškio šventovėje atsilaukęs prie Rūpintojėlio

MEDI! Palaimintos rankos, kurios tave sodino, Palaimintos girios, kuriose augai, Palaimintos akys, kurios išžiūrėjo, Palaimintos lūpos, pratarusios: "Šis tikrai gerai".

MEDI! Kiek metų metelių miške išstovėjęs Dabar tu savo šaknis praradai — Atidavei tu lapus, kuriom vėjas šlamėjo, Ir sausą vietelę po stogu gavai.

MEDI! Aštrus buvo kirvis, bet neskaudėjo, Nei peilis ir dievdarbio įrankiai. Mielai tu drožimui visus iškentėjai, Žinojai tu savo tikslą gerai.

Palaimintos rankos, kurios iš tavęs Mums dovaną šventą iškėlė: Štai Rūpintojėlis, geras, manęs Ir viso pasaulio liūdnei pasigaili.

Joniškis ir Kaunas, 1991. VI.2

Iš laimės pravirkau

Berods pagiedrėjo. O iš kur Tu, lašeli, Ant veido gailiai?

Griaušmai nuriedėjo. O iš kur Tu, dainele, Man atskridai?

Metų metai praėjo. O iš kur Tu, džiaugsmeli, Pas mane atėjai?

Rankutės jau sudėjau. O iš kur Tu, posmeli, Manyje užaugai?

Tikrai: pagiedrėjo! O kodėl, Ašarėlė, Man būčiavai?

Wehrbleck, 1991.X.25

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 6.00%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 6.25%	nuo 10.75%
1 metų term. indėlius 6.50%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 6.50%	nuo 10.75%
3 metų term. indėlius 6.75%	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.75%	Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų GIC-met. palūk. 7.00%	1 metų 8.50%
2 metų GIC-met. palūk. 7.50%	2 metų 9.00%
3 metų GIC-met. palūk. 8.00%	3 metų 9.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP 6.25%	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 7.00%	1, 2 ir 3 metų 8.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 8.00%	
Taupomąją sąskaitą 5.25%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 5.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. 3.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortigolius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS
PATARNAUJU
JAU 10 METŲ.

Skambinkite
tel. 232-9000

RE/MAX
Professionals Inc.
An Independent Member Broker

1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Ries: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo meliai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windsor - Bloor kampas)

Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga
Ontario L5C 4P4

Tel. 566-1866
namų 766-5857
Fax 566-1102

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Vokiečiai apie R. Kurtinaitį

"Rimo Kurtinaitio salone matomas taip pat miniaturinis krepšys, kadangi lietuvis visuomet jaučiasi smagiai, matydamas jį ir galėdamas minkštą kamuoliuką mėtyti į jį". Taip kovo mėn. 21 d. didžiausias Bavarijos dienraštis "Sueddeutsche Zeitung" pradedė ilgą straipsnį apie Rimą Kurtinaitį. "Negana to, ir penkiametis sūnus Giedrius, prižiūrimas tėvo, taip pat treniruojasi prie "bambini" krepšio, kadangi R. Kurtinaitis nori ir sūnų užauginti olimpinio meisteriu, nes jis 1988 m. Seulo žaidynėse Sov. Sąjungai laimėjo meisterio vardą.

Nežinot 31 m. amžiaus, lietuvis žaidžia Vokietijos aukščiosios lygos Hageno komandoje, kiekvienose rungtynėse laimėdamas daugiausia taškų. Bet jo šiemetinis tikslas yra atstovauti Lietuvai Barcelonos žaidynėse. Dienraščio korespondentas toliau rašo: "Lietuvius džiaugiasi politiniais pakitimais gimtajame krašte, pareikšdamas, kad jis visą gyvenimą svajojo nors vieną kartą atstovauti Lietuvai olimpinėse žaidynėse. Kurtinaitis iki 1989 m. net 156 kartus žaidė už Sov. Sąjungą. Tačiau nuo 1989 m. keturias "CCC" raides buvo bereikšmės. Jis nenorėjo daugiau atstovauti valstybei, kuri okupavo jo tėvynę ir šaudė jį gyven-tojus". Pasirodo, kad Maskva skambino Rimui, prašydama jį atstovauti naujai sąjungai pasaulinėse krepšinio atrankinėse rungtynėse, grąšindama net atimti jam žaidimo leidimą Vokietijos klube. Bet R. Kurtinaitis neišsigaudo Maskvos šantažo vėl pareikšdamas vokiečiui: "Tūkstančiai lietuvių paaukojo savo gyvybę, tad kas reikią gyvenime kelių metų krepšinio karjerą?"

"O tą sportinę karjerą jis numato toliau tęsti senų buv. Sov. Sąjungos krepšinio "žvaigždžių" tarpe – A. Sabonio, S. Marčiulionio, S. Jovaišos. Vakaru pasulyje išsiskleidę lietuvių krepšininkai nori Barcelonoje įrodyti savo gerą "kvalitetą". Tačiau kelias veda per buv. komandos draugus, atstovaujančius NVS, kadangi abi valstybės pateko į tą pačią at-rankinę grupę. R. Kurtinaitis NVS rinktinėje nemato didelio pasipriešinimo, nes ten nėra lietuvių (nėra latvių, estų, gruzinų – K.B.). Jo nuomone, NVS krepšinio pirmenybės buvo žemo lygio (meisterio vardą laimėjo Talino "Kalev" klubas – K.B.), jauni žaidėjai neturėjo didelės konkurencijos. Jis jau matęs NVS rinktinės žaidėjų pavardes, kurių pusę yra R. Kurtinaitiui nepažįstamos".

Jį ir kitus lietuvius Maskva gerai atsimena iš 1988 m. olimpinio žaidynių Korėjos sostinėje, kai lietuviai baikė pakabinti Lietuvos vėliavą. Ginčas su rusais. Lietuviai nenusi-leido, ir vėliava buvo matoma visą rungtynių laiką (berods žaidžiant prieš JAV-bes – K.B.). Iš savo pusės norėčiau pridėti, kad Maskva neturėjo kitos išeities, kadangi be lietuvių tuometinė Sov. Sąjunga nelaimėtų pirmos vietos.

"Kelį į laimėjimą Barcelonoje nori nustatyti patys žaidėjai" – sako vokiečiui Rimas, – nes žaidėjo žodžiai yra svarbesni už trenerio", tuo nušviesdamas Lietuvos rinktinės trenerio pareigas kaip statisto, vi-siška šalutines. Pasiruošimo planą turi sudaryti patys žaidėjai. Jis vi-sai supranta krepšinio vadovybę: "jie visą laiką sėdėję Lietuvoje, tad dabar vadovai nori kiek pakeliauti po pasaulį" – pasakė Rimas.

Lietuviai nori grįžti į savo tėvynę. R. Kurtinaitis numato savo gimtąja-me Kauno mieste įsteigti krepšinio

mokyklą, kurioje be jokių įsakymų ir paklusnumo galima bus ramiai dirbti. Nežiūrint 31 m. Rimas "spekuliuoja" dar įsijungti į Ispanijos ar Italijos krepšinio klubus. "Jeigu mes su Lietuvos rinktinė gerai pasi-rodysime Barcelonos žaidynėse, gal gausime naujų pasiūlymų" – pasakė Rimas. Savo ilgą straipsnį vokiečiai užbaigia tokiu sakiniu: "Olimpinės žaidynės tampa šuolio lenta vienam žaidėjui, kurio tarptautinė karjera atrodė jau buvo pasibaigusi".

K. Baronas

Pastaba. Grįžtant prie R. Kurtinaičio pareiškimo, kas liečia trenerio apibūdinimą... "žaidėjo žodžiai yra svarbesni už trenerio..." ir t.t., nesinori su tuo sutikti.

Kurtinaitio didelė, kaip krepšinio partitis, žaidžiusio garsiąja-me "Žalgiryje", Sov. Sąjungos rinktinėje (Seule net aukso medalistas kartu su Marčiulioniu, Saboniu ir Chomičiumi), o dabar bežaidžiančio Hagene – Vokietijoje, vistiek nepateisina jo pažiūros, trenerio pareigas vertinant šalutinėmis. Neginčijama taisyklė, komandai reikia vadovo, įžvalgaus strategiskai, ko-ordinatoriaus, ypatingai šio lygio krepšinyje. Kas atsitiktų NBA lygoje, jeigu žaidėjai trenerį laikytų tik statistu...?

Beje, Kurtinaitio pasakymas, kad Lietuvos krepšinio vadovai "sėdė-ję" namie, panoro pakeliauti po pa-saulį, yra ne vietoje. Dienraštis, su kurio korespondentu buvo kalbėtasi, turi didelį tiražą. Gana jau Lietuvos spauda persunkta "kapojimu" vienas kito. Tai yra tapę lyg ir "madingu" reikalu. Bet jau užsienio spaudai pa-reiškimus reikėtų daryti daugiau ap-galvotus. Sig. K.

ARMINAS NARBKOVAS, buvęs Vilniaus "Žalgirio" žaidėjas, šiuo metu žaidžiantis Vienos "Austria" klubo vienuolių. Eilę metų būdavo renkamas geriausiu Lietuvos futbolininku. Jis Seulo olimpiadoje žaisdamas už tuometinę Sov. Sąjungą laimėjo aukso medalį. Nuotr. J. Kurnisovo

Lietuvos futbolo rinktinė, balan-džio 25 d. Belfaste žais pasaulines atrankines futbolo rungtynes prieš šiaurinę Airiją. Mūsų rinktinė bus sudaryta iš geriausių futbolininkų, šiuo metu išsiskleidusių po visą Europą – Vokietiją, Lenkiją, Austriją ir net Izraelį. Žaidėjų aprangos spalva bus prieškarinė: geltoni megztukai, žalios kelnaitės, raudonos kojinės. Be Lietuvos toje patio-jės grupėje žaidžia Ispanija, Danija (neįveikiamos Lietuvai vienuolikos), šiaurinė Airija (galima laikyti 50:50, Albanija ir Latvija – nugalimi priešininkai).

Norėdama tinkamai pasiruošti šioms pirmenybių rungtynėms, Lie-tuva balandžio 15 d. susitiks Vienoje su Austrijos rinktinė. Sostinės "Aust-rija" klube žaidžia A. Ivanauskas, spaudos išrinktas geriausias užsie-nio futbolininku, bei Narbekovas. Keletą kartų buv. Vilniaus "Žalgirio" žaidėjas teko matyti "Eurosport" televizijos kanale, žaidžiant prieš "Rapid" klubą. Ivanauskui tą dieną pavyko "hat-trick". Jis įkrito net tris įvarčius. Į abu žaidėjus dėmesį atkreipė Vokietijos klubai. Lietuviai mielai sutiktų persikelti į Vokietiją, kadangi žaidėjų atlyginimai yra žymiai aukštesni už Austrijos, nes šioje Alpių valstybėje žiūrovų skai-čius yra labai žemas.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwo-odo apylinkėse kreipi-tės į

Angele Salvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai joms patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

ORTHOPAEDIC SERVICES
pėdos deformacijos specialistai

Galima konsultacija ir patarnavimas lietuviškai. Jums pagedaujant atvažiuojame į namus.

Mississauga (416) 566-0245
Hamilton (416) 529-0395
London (416) 529-1377 (519) 686-6566

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West.
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepturės. Priimami užsakymai. Darami pataisymai bei persiuvimai.

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775

Ispanas talkins lietuviams

Lietuvoje viešėjo Ispanijos Ma-lagos "Majorral" komandos treneris Javera's Imbroda, oficialiai patvir-tintas Lietuvos olimpinės krepšinio rinktinės treneriu-asistentu. Jis pa-reiškė, kad jam patiko Lietuvos tre-nierių ir žaidėjų požiūris, darbas treniruotėse. Pasak jo, yra viena pro-bლე: rinktinės geriausieji žaidžia įvairiose šalyse, įvairaus lygio ko-mandose, todėl gali skirtis jų treni-ruotumas, meistriškumas. Jis mano, kad gegužės 20 d., kai visa komanda susirinks į treniruotį stovyklą, tie nelygumai bus išlyginti, jei darbas vyks vieningai, jei individualybės bus pajungtos vienam tikslui.

Apie Sabonį Imbroda sako, kad kiekvienas rungtynes jis žaidžia vi-są jėgą, todėl visą laiką turi būti geros formos. Jo pajėgumą liudija tai, kad per kiekvieną susitikimą Arvydą saugo du amerikiečiai. O Chomičius yra tikras lyderis Belgi-jos "Costor Bren" klube, – ne tik me-tikas, bet ir geras gynėjas. Po rungtynių Belgijoje jis sėda į lėktuvą ir skuba Kanan, kad būtų treniruo-čių stovykloje su jaunesniais drau-gais.

Aukos Lietuvos olimpiniam fondui

\$500 – J. Sulcas; \$300 – Tėvai pranciškonai; \$200 – V. Ignaitis; \$100 – dr. S. Čepas, T. Senkus; \$50 – J. Bud-rys, V. Lapaitis, K. Lukošius, M. Va-laitis, T. Zaleskis; \$40 – B. Jackus; \$20 – A. Lemežys, A. Mašalas, A. Va-lius; \$10 – J. Danaitis, J. Tamulionis.

KLB Edmontono apylinkė: \$130 – dr. V. W. Kadis; \$100 – A. Kantautas, P. Vaitkūnas; \$25 – V. Bartkus, J. Pi-lipavičius; \$25 – M. Gallagher, E. Green; \$20 – B. Remeika, T. Uogin-tas, K. Žolpis; \$10 – J. Popikaitis.

Nuoširdžiai dėkojame Lietuvos olimpiečių vardu visiems aukoto-jams ir tikime, kad dar daugelis paseks jūsų gražių pavyzdžių. J.G.

Ateitininkų žinios

Jaunųjų ateitininkų sąjungos stovykla įvyks Dainavoje liepos 6-18 d.d. Oficialus stovyklos atida-rymas – 3 v.p.p. Į šią stovyklą pri-imami tik lietuviškai kalbantys vaikai nuo 7 iki 13 m. amžiaus. Re-gistracijos mokesčiai, negrąžina-mas ir neįskaitomas į stovyklos mokestį, yra \$25, o stovyklos mo-kestis vienam vaikui \$230, dviem vaikam \$410, trim ar daugiau \$580. Registruotis reikia paštu iki bir-želio 7 d.; po to teks primokėti \$30. Registracijos anketas ir sveikatos pažymėjimo lapus Toronto turi jaunųjų ateitininkų kuopos globė-jai Ramūnė Jonaitienė (tel. 239-3421). Užpildytas anketas siųsti Nijolei Lapšienai, 4170 Echo Rd., Bloomfield Hills, MI 48302, USA.

Jaunųjų ateitininkų susirinkimo dėl įvairių kitų renginių balan-džio 26 d. nebuvo. Jis įvyko gegu-žės 2 d. pas R. Jonaitienę. Gegu-žės mėn. numotami dar du susirinkimai: sekmadieniais gegužės 10 ir 24 d.d. po 10.15 v.r. pamaldų Pri-sikėlimo parapijos klebonijoje. Bus ruošiamasi veiklos metų už-baigimui, kuris įvyks šeštadienį, birželio 6 d., 9.30 v.r. seselių na-muose. Visi ateitininkai kviečia-mi dalyvauti ir paremti savo jau-nuosius. Inf.

Skautų veikla

• LSB-jos V.S. v.s. G. Deveikio pritarimu, skelbiamas konkursas aprašyti lietuvių kalba geriau-siaji pavykusių skilties sueigas ar stovyklas 1990-91-92 metais. Aprašymus siųsti iki birželio 15 d. šiuo adresu: v.s.fil. E. Vilkas, 23912 Vea Onde, Valencia, California 91355, USA. Rašinius vertins Ra-miojo vandenyno rajono skauti-ninkai. Konkurse dalyvauja: vil-kiukai, skautai, j. sk., prityrę skautai, sk. vyčiai, j. budžiai tik iki 20 metų amžiaus. Laimėtojas tik vienas iš kiekvienos šakos. Kas lai-mės, gaus lėktuvų kelionę į Los Angeles ir galės dvi savaites nemo-kamai stovyklauti "Rambyno" sto-vykloje liepos 25-rugpjūčio 8 d. Premijas skiria to rajono komite-tas iš Onos Motiekiėnės palikimo.

• "Rambyno" ir "Šatrijos" tun-tų veiklos kalendorius: gegužės 6 d. važiuojančių į stovyklą vado-vų posėdis sk. būkle 7.30 v.v.; ge-gužės 19 d. "Šatrijos" tunto vadi-jos posėdis; gegužės 25 d. "Ramby-no" tunto vadijos posėdis; birželio 7 d. Šv. Jurgio iškilmingas minėji-mas Lietuvos kankinių šventovėje ir salėje – 9.30 v.r. Mišios ir po jų sueiga; birželio 10 d. skautų tėvų susirinkimas susipažinti su svar-biais stovyklos reikalais, bus ga-lima įsigyti ir darbo marškinius, stovykla rugpjūčio 1-15 d.d. "Romu-voje". M.

• Lietuviškosios skautybės atei-tis išsivijioje bus apžvelgta skau-tininkų-kių, sk. vyčių, vyr. skau-čių, akademinio sąjūdžio narių ir atitinkamų to amžiaus šakų bend-rame suvažiavime gegužės 23-25 d.d. "Dainavoje", Manchester, MI 15100, Austin Rd. Numatoma plati ir įvairi programa: pašnekesiai, diskusijos, sueigos, vakaronės, žaidimai ir laužai. Suvažiavimo tvarkytojas ir stovyklavietės va-dovas S. J. Orentas, 26808 Simone St., Dearborn Heights, MI 48127, tel. (313)-274-4138. Visais šio są-skrydžio reikalais kreiptis į jį arba į savo vietinį vadovus-ves. Rengėjai labai laukia sesių ir bro-lių iš Kanados. Inf.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
5.50% už 90 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo 10.50%
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
5.75% už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu
6.25% už 2 m. term. indėlius	1 metų 8.25%
6.75% už 3 m. term. indėlius	2 metų 8.75%
6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.	3 metų 9.00%
7.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	(fixed rate)
7.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	su keičiamu nuosimčiu
8.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų 8.00%
6.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	(variable rate)
7.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	Asmeninės paskolas
7.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	duodame iki \$65,000 ir
8.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	mortigolius iki 75% (kainoto
6.25% už OHOSP (variable rate)	turto. Kitos paskolos: (Line
5.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	of Credit) ir antrieji mortigolai.
5.00% kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
3.50% už kasd. pal. čekių sąsk.	
3.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk.	
(US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 95 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santauptų dydys, bet nedaugiau \$20,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operates & Blue Cross).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALICIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 533-0923 arba (page) 237-2121, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMŲ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI

STASYS JOKUBAITIS.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services

5110 Dundas Street West
Etobicoke, Ontario M9A 1C2
Tel. (416) 231-3000 24 val.
FAX (416) 231-6993

AUŠRA DALINDIENĖ

Jei norite pirkti ar parduoti namą, kreipkitės į mane ir sužinosite apie naują Royal LePage programą HOMEMATCH. Ši programa greitai suveda pirkėjus su pardavėjais. Neieškokite niekur kitur – skambinkite man.

EUROTRAX PARCEL SERVICE

SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

- Garantuojamos žemiausios kainos (\$3.50 už kg)
- Siuntinius pristatant į namus.
- Mes paimame siuntinius iš jūsų namų (nemokamai, jei siuntinys daugiau negu 15 kg).
- Siunčiame vartotų ir naujų drabužių siuntas.
- Siunčiame maisto ir medicini- nių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntos neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas neturi primokėti).
- Parduodame pinigines ir rankų įrankius.
- Greitas nuo 2-3 savaičių siuntinių pristatymas.

Mūsų adresas: 614 The Queensway, Toronto, Ont.
Tel. (416) 503-1601

Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r.-7 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r.-5 v.v. Neapmokama automobiliams vieta prie rastišės.

Mūsų atstovai Hamilton: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario
Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Genė Kairiai

Mūsų atstovai Montrealyje Vytas Gruodis, Jr., tel. 847-0881

SKAITYTOJAI PASISAKO

NEPATIKIMI ĮSPŪDŽIAI

Atsilepdamas į A. Kairienės įspūdžius "TŽ" 1992 m. 13 nr., parašė ilgą straipsnį Liuda Šileikienė, labai panašų į jau "TŽ" 18 nr. išspausdintą E. Grabauskienės straipsnį. L. Š. savo straipsnyje pastebi, kad "makalynė" Lietuvos spaudoje nedidesnė už makalynę Kanados spaudoje. Nepatikima A. K. nuomonė, esą dabartinė Lietuvos vyriausybė neskuba spresti krašto problemų, stengiasi jos žmones pirmiausia pralobti. Tai esanti "labiausiai vieninga žmonių nuomonė". Bet juk tai nuomonė, nepagrįsta jokia Lietuvos gyventojų apklausa, girdėta iš vyriausybės priešų, priklauso "pletų" sričiai.

Rašantiems savo įspūdžius apie keliones į Lietuvą patartina pasiekti kun. A. Saulaicio, SJ, patarimu ateitininkams: "Ieškokite nu-

važiavę į Lietuvą deimantiukų, ne purvo, o joje deimantiukų yra daug". Tikrai, užtenkamai purvo galima rasti ir Kanadoje, ir JAV-se. Irena Lukoševičienė ("Draugas" 1992.III.5): "Lietuvos žmonės ir mes norime greitų rezultatų nepriklausomybės procese, bet užmirštame, kad didelė tautos dalis yra pallegusi ir sužeista, kad laisvėjimo vežimą traukiantys gali pavargti. Po 50 metų vergijos našta, kuriai netrūksta didvyriško ryžto, yra sunki, gyvenimo sąlygos neapsakomos. Nenuostabu, kad yra ir nesantaikos, ir nepasitenkinimo, ir pykčio. Reikia tik stebėtis, kaip sumaniai jie keliauja tuo sunkiu keliu, kuriame nėra jokio pramonto takelio ar pavyzdžio".

AR NEPAKANKA SKALDYMO?

Kai Lietuva atsiduria pavojuje, atsiranda žmonių, kurie sąmoningai ar nesąmoningai pradeda skaldyti lietuvių tautos vienybę. Taip įvyko vokiečių okupacijos metu, kai atsirado tokių, kurie pradėjo tautą skaldyti. Aš pats tai išgyvenau (mačiau, girdėjau) Vilniuje Šv. Jono šventovėje, kur kun. A. Lipniūnas sakėdavo pagarsėjusius pamokslus. Tuomet dalis lietuvių bandė įpiršti "patikslintą" Lietuvos himną ir giedojo "Dievas" vietoje V. Kudirkos "saulė". Viduryje himno susimaišė giedojimas, o po pamaldų prasidėjo barimas. Kiek iš to buvo Dievui garbės, tai klausimas. Laimė, iki muštynių nepriejo. Dingo tiktai gera valia tarp lietuvių ir atsirado plyšys, nes Lietuvos himnas, kuris iki tol visus jungė, pasidarė ginčų šaltiniu.

Turėtų būti aišku, kad himnas tai nėra nei malda, nei religinė giesmė. Himnas yra visu. Lietuvos himnas, sukurtas Vinco Kudirkos, ypatingai gerai tinka visiems: tikintiems, mažiau tikintiems ir visiškai netikintiems. Himno kilnūs žodžiai bei mintys tikrai turėtų kris-

ti širdin! Mažai yra tokių valstybės himnų, kurių žodžiai skelbtų tokias kilnias mintis!

Dabar, kai Lietuva dar nėra išbridusi iš įvairių pavojų, vėl norima skaldyti lietuvių tautos vieningumą.

Ir jau skaldoma! Skubotai, be gilesnio nagrinėjimo keičiamas nusistovėjęs Lietuvos herbas – Vytis. Naujai atsiradę "heraldikos žinovai" pakeitė net senovinę Vyčio žirgo pozą ir sustabdė žirgo skriejį – pasodino jį ant užpakalinių kojų, t.y. pastatė piestu pagal buvusį Žečpospolitos (Lenkijos – Lietuvos valstybės) pavyzdį.

Lietuvoje leidžiamas visam pasauliui žurnalas "Lithuania – Lietuva" pristato visiems kaip Lietuvos ženklą Vyčio skydo kryžį, turintį nelygius skersinius. (Tai buvo išimtis!). Tokį Vyčio kryžį dabar turi užsidėję gūdai ant savo naujai sukurto Vyčio ženklo. Tikriausiai todėl, kad jis primena pravoslavišką kryžį.

Dabar gi vėl siūloma keisti himno žodžius. Ar dar nepakankamai skaldymo? Kas nori maldos, gali po himno giedoti giesmes. Himnas, Vytis, vėliava yra jau įsitvirtinę lietuvių tautoje, ir jokie kaitiojimai nereikalingi!

Marius Blynas,
Cleveland, Ohio

Žvilgsnis Ontario...

(Atkelta iš 1-o psl.)

draudai iš laisvai dirbančiųjų profesinių asmenų, kai jų metinis uždarbis yra pasiekęs \$40.000. Jam taipgi teks suvaržyti OHIPo paslaugas ir gydytojų išrašytų vaistų apmokėjimą valdžios lėšomis pensininkams ir labdaros pašalpų gavėjams. Sumažinamas ir metinis \$600 kreditas namų turintiems pensininkams. Šis kreditas bus pertvarkytas ir susietas su pensininkų metinėmis pajamomis.

Kritikų abejonės

Finansų ministeris F. Laughrenas teigia, kad šiuo biudžetu norima parūpinti naujų darbų, išsaugoti pagrindines valdžios paslaugas ir sumažinti deficitą. Kritikai nenori tikėti, kad jam pavyks pasiekti šiuos įsipareigojimus. 1992-93 m. biudžeto išlaidoms padengti turbūt nepakaks numatyto \$9,9 milijono deficito. Mat į pajamas F. Laughrenas jau yra įtraukęs lėšas už parduodamą Toronto "SkyDome" stadioną dalį, "Suncor" naftos bendrovės akcijas. Į biudžeto pajamas jau esąs įtrauktas ir valdinės žemės, kai kurių valdžios pastatų pardavimas, nors jo ir numatyti pajamų niekas negali užtikrinti. V. Kst.

Paremkite "Tėviškes žiburius" auką, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju už Velykinius sveikinius ir linkėjimus Nekalto Prasidėjimo Marijos seserims iš Putnamo, seseriai Salomėjai Trybienei, Jonui ir Reginai Mikalauskams, Laimučiui ir Justinei Dudams, Genei Venskaitienei, Viktorui ir Viktorijai Staškūnams, Vincentai Jasiūnienei, Kostui ir Genei Jasudavičiams, Laimai Bilinskienei, Kostui Čaplinskiui, Juozui ir Virginijai Žemaičiams.

Kun. Ignas Mikalauskas, OFM

Toronto "Kiškių" klubo dalyviai su savo auklėtojais Anapilyje. Iš kairės pirmoje eilėje: Julija Kriščiūnaitė, Stasys Pacevičius, Aidas Senkus, Stefan Wasovicz, Valen Steer, Daina Šablinskaitė, Daiva Paskauskaitė, Anton Wasovicz; antroje eilėje: Janet Kriščiūnienė, Razmina Rudminaitė, Inga Pivoriūtė, Dana Šablinskienė, Indrė Paskauskienė

Kanados lietuvių bendruomenės žinios

KLB apylinkių pirmininkų suvažiavime balandžio 26 d. Anapilio sodyboje Lietuvos gen. konsulas Kanadai H. Lapas padarė pranešimą apie galimybę užsienyje gyvenantiems lietuviams įsigyti Lietuvos Respublikos piliečių pažymėjimus, įgalinančius dalyvauti gegužės 23 d. referendume "Dėl Lietuvos Respublikos prezidento institucijos atstatymo". (Plačiau žiūr. "TŽ" 18 nr. "Lietuvos konsulato pranešimas").

Dr. P. Lukoševičius sutiko painformuoti Kanados lietuvių atstovus, vykstančius į Pasaulio lietuvių bendruomenės seimą. Atstovai yra kviečiami į pasitarimą birželio 7 d. po 10.15 val. pamaldų Prikelimo parapijos posėdžių kambaryje.

Pagalbos Lietuvai vėjauš užbaigimas numatomas spalio 31 – lapkričio 1 d.d. KLB tarybos suvažiavimo metu.

KLB visuomeninės k-jos pirm. Alg. Eimantas ragina visus Kanados lietuvius be perstojo rašyti laiškus Kanados valdžiai prašant daryti atitinkamą spaudimą Rusijai, kad iki šių metų pabaigos būtų išvesta iš Lietuvos buv. sovietų armija. Laiškų pavyzdžiai gaunami KLB būstinėje arba pas apylinkių pirmininkus. KLB inf.

Aukos Kanados lietuvių bendruomenė: \$1.000 – Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka"; \$100 – Sault Ste. Marie LB apylinkė, A. Senkus, A. J. Lajukas; \$30 – P. Šukys.

IX-jai tautinių šokių šventei: \$1.000 – Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka"; \$100 – P. Pargauskas, B. Steponavičius; \$50 – S. Petryla; Rodney LB apylinkės lietuviai: \$40 – L. Z. Mockai; \$20 – J. T. Cipariiai, T. J. Rastapkevičiai, H. Jasinskis, S. Paketūras, V. Andriulionis, V. Kekys, J. Statkevičius; \$10 – V. Jakubaitis, A. Kojalaitis, K. Gaputis, M. P. Jociai, V. Naruševičius; \$5 – P. Gaidauskas.

KLB krašto valdyba už visas aukas nuoširdžiai dėkoja.

PADĖKA

Mielieji tautiečiai! Mes nuolat jaučiame Kanados lietuvių bendruomenės, daugelio jos veiklių narių rūpestį Vilniaus technikos universitetu. Ši aukštoji mokykla Lietuvai rengia pačios humanišiausios profesijos specialistus – inžinierius. Jų kvalifikacija didelė dalimi priklauso nuo materialinės bazės, specialios literatūros. Džiugu, kad tai supranta Kanados lietuvių bendruomenė. Vasario mėnesį gavome knygų ir mokymo reikmenų siuntą, kuri papildė mūsų biblioteką, laboratorijas.

Šiais metais, apsilankęs mūsų universitete, p. Antanas Slaboševičius pažadėjo pasirūpinti mūsų universitetui reikalinga enciklopedija "Metalų žinybas" ir kitas knygas, žurnalus. Šiomis dienomis ši labai reikalinga literatūra pasiekė Vilniaus universitetą. Ją, tarpininkaujant generaliniam konsului Hariui Lapui, nupirko Kanados lietuvių fondas.

Nuoširdžiai dėkojame visiems mūsų universiteto bičiuliams Kanadoje ir linkime laimės, kūrybiškos sėkmės!

Prof. Edmundas Zavadskas,
Vilniaus technikos universiteto rektorius

Įvairios žinios

Lietuvos verslo ir pramonės bendrovės dalyvauja parodoje "Verslas ir pramonė 2000", rengiamoje Klivlande, "The International Exposition Center" (IX Center), 6200 Riverside Dr., š.m. gegužės 19-21 d.d. nuo 13 iki 20 val. Dalyvauš šios bendrovės iš Lietuvos su savo gaminiiais: Lietex, Alita, Alytaus medvilnės kombinatas, Audėjus, Drobė, Ekranas, Gražtai, Griškiškės, Jiesla, Lentvaris, Liteksas, Mėsa, Rokiškio sūris, Runa/Expo-Tour, Stumbras, Ula, Vairas, Vega, Vingis, World Data Business. Su gaminiiais gegužės 15 d. atvyks 24 asmenų delegacija, atstovaujanti minėtoms bendrovėms. Ji apsisitos "Sheraton" Airport Hotel, prie Klivlando orausoės, Hopkins International. Grįš į Lietuvą gegužės 22 d. Informacijų teirautis: IB Communications – Ingrida Bublinskė; tel. (216) 486-8692, faksas (216) 486-8612.

Informacija anglų kalba

Suprantama, kad kiekvienam JAV, Kanados ar kito krašto piliečiui žinių apie Lietuvą tenka ieškoti tų kraštų akredituotose pasiuntinybėse. Tačiau ši spraga jau bent dalinai užpildyta pradėjus Vilniuje leisti anglų kalba savaitraštį "Lithuanian Weekly". Tai yra 4-rių psl. "Gimtojo krašto" formato laikraštis. Jame yra žinių apie bėgamuosius reikalus Lietuvoje. Jo turinyje galima rasti politinio, ekonominio, kultūrinio gyvenimo informaciją. Skelbiama analizė, įstatymai ir kiti svarbiausi valstybės dokumentai, verslo žmonėms konkreti informacija apie biznio galimybes Lietuvoje. Prenumerata (oro paštu) – tik \$36 JAV arba \$42 kan. Čekius (cashier's check) siųsti šiuo adresu: Lithuanian Weekly, P.O. Box 533, 2024 Vilnius 24, Lithuania.

Kanados lietuviai taip pat galėtų prisidėti prie savaitraščio platinimo. Pvz. Jūno Beach, FL, telkinio gyventojai: Alba ir Jonas Jakubauskai stambia pinigų suma prisidėjo, kad savaitraštis pradėtų eiti ir jo 4,000 egz. spausdinimą toliau remia. Gal ir Kanadoje atsirastų koks "sponsorius", kuris šį savaitraštį užprenumeruotų federacinės bei Ontario valdžių aukštesiems pareigūnams. Savaitraštis labai tiktų miestų bibliotekoms bei mažesniems skaitykloms. Kaip JAV taip ir Kanadoje prie šio darbo galėtų prisidėti Lietuvių bendruomenės apylinkių valdybos. Už šias pastangas Lietuva tikrai bus dėkinga. Bronius Aušrotas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9 Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Telefonas: 530-1070

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)

(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

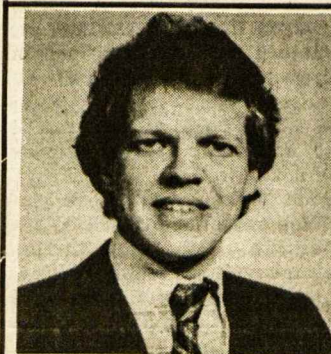
perėmė a.a.advokato Algio Puterio
bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. (staigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas (staigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
viceprezidentas

Telefonai – (416) 864-2734
1-800-387-1883 (toll free)

- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai.

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

\$500.00

Remkime svarbius lietuvių projektus. Jei pirksite ar parduosite namus per mane iki 1992 metų pabaigos, paausiu \$500 jūsų nurodytai šalpos organizacijai:

Toronto Labdaros slaugos namų

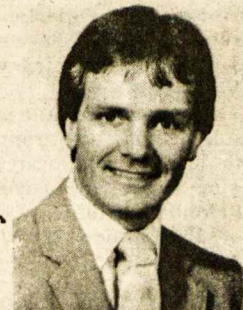
statybos vajui arba

Kanados lietuvių bendruomenės

medicininei Lietuvos šalpai.

Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet kurio laiku mūsų įstaigoje.

Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas,
patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

DRESHER Ltd.

Real Estate
Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreipkitės į Valtę ar Rick Drešerius. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.

Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkūtė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

Lietuva visuomet laukia mūsų!

Skubėkime planuoti savo atostogas: vietas išparduodamos greičiau negu tikimasi.

Siūlome keliauti SWISSAIR, STERLING AIRWAYS, AUSTRIAN AIRLINES, LUFTHANSA ir kitomis oro linijomis

DĖMESIO! DĖMESIO! DĖMESIO!

AUDRA TRAVEL kelionių įstaiga Vilniuje!

Būdami net Lietuvoje, jūs jausite mūsų globą. Adresas:

T. Vaižganto 9/1, Vilnius, Lietuva. Tel. 22-66-20, 22-65-51.

MES – VISUOMET IR VISUR JŪSŲ PASLAUGOMS!

Garantuojame sąžiningą ir profesionalų patarnavimą:

- * Išperkant bilietus į Lietuvą
- * Parūpinant skridimus iš Lietuvos į Kanadą
- * Gaunant pasus ir lietuviškas vizas
- * Išrašant kelionės ir sveikatos draudimus
- * Sudarant išskviemus vizitui į Kanadą
- * Perduodant pinigus ir vaistus į Lietuvą

SMULKESNĖ INFORMACIJA VISAI KELIONIŲ KLAUSIMAIŠ TEIKIAMA:

pirmadieniais-penktadieniais: 9.30 – 17.00 val.

šeštadieniais – pagal išankstinį susitarimą.

2100 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada
Tel. (416) 769-2500 FAX (416) 763-6279

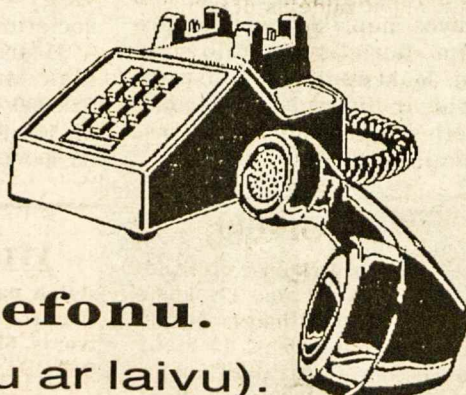

"TORVIL" LTD.

praneša visiems savo klientams, kad į mūsų katalogą "TORVIL 92" įeina beveik viskas, ką jūs norėtumėte pasiūsti į savo tėvynę. Atkreipkite dėmesį, kad kainos kataloge "TORVIL 92" yra jūsų naudai.

Katalogus galima užsisakyti telefonu.

Pačių paruošti siuntiniai (lėktuvu ar laivu).

Siuntinio pasiuntimas į jūsų tėvynę kainuos jums tik \$1.20 už 1 kg ar 50 ct. už svorą.*

12% nuolaida

SKAMBINTI NEAPMOKAMU TELEFONU KANADOJE 1-800-661-0210
JAV 1-800-972-9284 arba 1-800-932-7995

KANADOJE Head Office: 63 Galaxy Blvd., Unit 7, Rexdale, Ontario M9W 5P1 Tel. (416) 798-3320 FAX: (416) 798-3321
Branch: 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9 Tel. (416) 534-3860 FAX: (416) 533-4910
JAV Head Office: 2136 West Chicago Ave., Chicago, IL 60622 Tel. (312) 278-5258 FAX: (312) 278-0875
Branch: R&R INTERPOSTMIR 1055 Broadway, Buffalo, NY 14212 Tel./FAX: (716) 894-9880

* Ši kaina galioja tik užsakymams iš mūsų katalogo. Atkreipkite dėmesį, kad už persiuntimą mokėti nereikia. Įeina į gaminių kainą.

TORONTO

Anapilio žinios

— Gegužės 10, sekmadienis, — Motinos diena. Ta proga parapijos salėje giedojami paravinės gėles.

— Tuoktis ruošiasi: Alvydas Grigutis su Deimante Zelenkevičiute; Aldona Kasperavičiūtė su Gerrard Harrison.

— Sutvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokos — sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišiu. Pamokos ves seselė Loreta.

— Kanados lietuvių muziejus Anapilyje pastoviai gauna naujų žinių iš Lietuvos. Šiuo metu muziejuje vyksta paroda — "Kanados lietuvių veiklos nuotraukos". Muziejus lankymo valandos: sekmadieniais — nuo 10.30 v.r. iki 8 v.v.; pirmadieniais — nuo 1 v.p.p. iki 10 v.v.

— Anapilio knygne galima įsigyti vaizdaus "Didvyriškoji Lietuva" apie 1991 m. sausio įvykius Vilniuje prie televizijos bokšto ir Aukščiausios tarybos rūmose. Taipgi galima įsigyti vaizdaus: "Vysk. J. Žemaitis ir vysk. J. Matulaitis konsekracija — 1989 m." ir "Kunigų šventimai Kaišiadoryse — 1992 m."

— Mišios gegužės 10, sekmadienį, 9.30 v.r. už Ivanaukų šeimą, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Marcelę Korsakienę.

Išganytojo parapijos žinios

— Gegužės 9, seštadienį, šventės bei jos kiemo valymas. Pradžią 9 v.r. Kviečiami parapijiečiai į talką.

— Gegužės 10, sekmadienį, per 11.15 v.r. pamaldos šventovėje švęsimės Motinos diena. Pamaldų metu giedos parapijos choras.

— Gegužės 10 d. pamaldų metu šventovėje bus pakrikštyta Lauren-Michelle Steponas, John ir Susan Steponų dukrelė.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvaavo 280 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Panevėžio "Lietkabelio" krepšinio komandos žaidėjai: G. Leonavičius, A. Šeiningas, A. Gineika, R. Aukštikalnis, R. Petronis, D. Pleša, D. Rubštavičius, A. Girdvainis, V. Simanavičius, A. Čygas, treneris V. Paškauskas, gydytojas B. Lapė, vertėja R. Sargūnaitė ir remėjai: K. Indriulis, G. Balčikonis, K. Širvelis, A. Paškevičius, P. Karpavienė iš Kauno; V. Kutkevičius, S. Ilgūnas iš Rochesterio, NY. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN revizijos komisijos pirmininkas H. Sukauskas.

— Nauji LN nariai: Viktoras Petrauskas, Kendra Olivia Colgan-Sodonis, sumokėję nario įnašą \$100.

— Gegužės 10, sekmadienį, 11.30 v.r. — 2.30 v.p.p. įvyks Motinos dienos pietūs. Motinas prisigėdys LN vyrai su vynu taurele, pasiseidami po gėlę. Svečių patogumui veiks gaivinančių ir stiprių gėrimų bufetas.

— LN valdybos posėdis — gegužės 7, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Birželio 28, sekmadienį, įvyks LN ir "Atžalyno" gegužinė.

Aukos slaugos namams

\$1,333 — Osvaldas Deltkus; \$1,000 — Pranė Krivinskienė iš Hamiltono; a.a. Jeronimo Jakelaitis atminimui: \$100 — A. J. Kizas ir L. B. McNeil; \$40 — Salomėja Poderienė; \$25 — Lydia Balsienė, V. L. Pevecvičius; \$20 — P. J. Pakalios, P. Balasevičius; \$10 — G. Venskaitis.

Is viso statybos fonde yra \$789,485. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba tiesiog siųsti šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Slaugos namų projektas. Lietuvių namų valdybos posėdyje balandžio 30 plačiai svarstyti Slaugos namų statybos reikalai. Pateikti brėžiniai Toronto miesto savivaldybės atitinkamai komisijai su pageidautais pakaitimais. Laukiama atsakymo. Į Slaugos namų IV ir V aukštą planuojama įjungti 34 butus. Tai būtų pereina butai asmenims, kurie ateityje gyventų Slaugos namuose. Užpildyti atitinkami prašymai Butų ministerijai. Tikimasi, ji skirs reikalingas lėšas arba garantijas tų butų statybai.

LSN planavimo komitetas

PARDUODU automobilį — 1987 m. Chrysler-Sundance, automatinis, pravažinėta 55,000 km. Skambinti tel. 243-0022 Toronto.

LIETUVIŠKAS KONSULATUI Toronte reikalinga raštinės darbuotoja, mokanti rašyti elektronine mašinėle ir laisvai vartojanti lietuvių bei anglų kalbas. Pridėjus apie save aprašymą (reziumė), kreiptis šiuo adresu: Consulate General of Lithuania, 235 Yorkland Blvd. Suite 502, Willowdale, Ont. M2J 4Y8.

AUDRONĖ KAIRYS makrobiotikos konsultantė

* diagnostika
* sveikatinguma dieta
* svorio ir energijos reguliavimas
* gydymas maistu ir mankšta
Del konsultacijų skambinkite į makrobiotikų centrą "It's a great life".
Tel. Toronto (416) 255-1049 (voice message)

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praeitą sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė kun. Edvardas Putrimas, per 10.15 v.r. Mišias giedojo Maironio šeštadienines mokyklos choras, vadovaujamas D. Viskontienės. Per šias Mišias dvidešimt berniukų ir mergaičių priėmė Pirmąją Komuniją.

— Pakrikštyta Sarah-Jeanne, Karen (Bigcanoe) ir Edvardo Valiūnų dukrelė.

— Gegužės 1 d. palaidota a.a. Audronė Čeponytė-Greeham, 42 m., gegužės 4 d. palaidotas a.a. Kazimieras Kaminskas, 75 m.

— Šventojo Rašto seminaras gegužės mėnesį vyks po gegužinių pamaldų.

— Parapijos tarybos susirinkime praeitą pirmadienį tarybos pirmininke buvo išrinkta Birutė Čepaitienė, vicepirm. Vytautas Taseckas, sekretore Irena Poškutė; sekcijų pirmininkais: Rita Radžiūnaitė — religinės, Leokadija Nakrošienė — visuomeninės, dr. J. Čuplinskienė — labdaros, Antanas Rašmas — jaunimo, Indrė Paškauskienė — jaunų šeimų, Bronius Saplys — finansų ir parapijos pastatų priežiūros, Jonas Poškus — rinkliavų, Vladas Melynys — stovyklavietės priežiūra.

— Labdaros prarastas vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas pavyko puikiai. Padaryta daugiau kaip penki tūkstančiai dolerių pelno.

— Gegužės mėnuo yra skirtas Marijos garbei. Mūsų šventovėje gegužinės pamaldos vyksta šokiadieniais 7 v.v., šeštadieniais litanija skaitoma po 9 v.r. Mišiu, o sekmadieniais — giedama po 11.30 v.r. Mišiu.

— Mišios gegužės 10, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Gražulių šeimos mirusiųs, 9.20 v.r. — už a.a. Joną ir Sofiją Gegužius, 10.15 v.r. — už gyvas ir mirusias motinas (novena), už a.a. Mariją, a.a. Antaną, a.a. Jaunutį ir a.a. Algirdą Šelmius, už a.a. Magdalėn Selio-kienę, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius.

— "VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAMS" per KLB moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyrių aukoję: \$200 — J. Barakauskas; \$100 — E. A. Abromaitis; \$50 — U.A. Local 46 unija a.a. J. Puterio atminimui, S. Povilenskis, J. Stulginskis, Br. Girys, J. Zakas, L. Juzukonis, J. Rimšaitė, J. E. Bukšaitis, J. Kasperavičius; \$30 — St. V. Matulaitis; \$20 — E. Molis, p. Janušas, V. Marcinkevičius, V. Skukauskas, L. S. Oleka, S. Petryla, L. A. Sapliai, Br. Sapjonienė, V. Birštonas, St. Prancevičius, L. G. Vyšniauskas, J. P. Sriubickis, V. Montvilas, J. Krauskas, B. M. Rickevičius, J. Dambauskas, V. A. Bubelaitis, V. Liachas, E. Geldutis, E. Radavičiūtė, J. Bacevičius, O. Skrebūnienė.

\$11 — I. M. Matus; \$10 — K. Juknevičienė, M. Gegužis, P. Sapliene, Č. Senkevičius, V. Poškus, T. J. Kiškūnas, M. Jasionytė, V. Lėverienė, J. Zabulionis, S. Putrimas, I. Matušaitienė, M. Butrimas, A. Pūkas, B. Dircevičienė, S. V. Vaitkus, J. Pargauskas, R. Grigonienė, K. Daunys, K. V. Stirbiai, p. Petrauskas, A. Lemėžis; \$5 — V. Dranginienė, M. Sapulienė, Z. Zebrauskienė, A. Stulgienė, S. Škema, R. Oleka, P. Puidokas, A. Dobilas, Z.K.; \$55 — suaukota N.N.

Atiū už paramą. O.G.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo valdyba paskyrė "Tėviškės žiburiams" \$1,500.00 auką.

IX-sios Lietuvių tautinių šokių šventės rengimo komitetas padaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

Sault Ste. Marie apylinkės lietuvių bendruomenė "Tėviškės žiburiams" aukoję \$50.

A.a. Jono Kriščiūno atminimui vietoje gėlių Bušanai "Tėviškės žiburiams" aukoję \$30.

A.a. Kazimiero Kaminsko atminimui, reikšdami nuosirdžią užuojautą jo šeimai, Aldona ir Petras Dranginiai "Tėviškės žiburiams" aukoję \$20.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoję \$100 — M. J. Karl; \$65 — E. Mardosienė.

Adomo Jakšto spaustuvei aukoję \$500 — J. A. Šulca; \$50 — V. Balsienė, J. Grabosienė, I. J. Ross, A. Žilėnas.

Kanados lietuvių muziejus archyvo valdyba dėkoja J. ir B. Sapliams už \$500 auką. Taip pat dėkojame R. ir V. Karasiejams, G. ir R. Paulioniams, R. Zubaitėi, M. Slapšui ir L. Mockutei už daug valandų savanoriško darbo ruošiant naują parodą.

Vedėja

Atitaisymas. "TŽ" 18 nr. straipsnyje "Ir aš buvau Lietuvoje!" pasitaikę korektūros klaidų. Sakinyje — "Jiems suprantama, kas yra idealizmas" — turėjo būti "Jiems nesuprantama...". Sakinyje, kuris prasideda "Vienas keleivis skundėsi...", turėjo būti taip išspausdinta: "Vienas keleivis skundėsi, kad jam paskutinę karvę išvedė, kitas — kad po kalėjimo tase, bet didžiausią išpūdį paliko vyresnio amžiaus keleivis, kuris tardymų ir bado išskankintas "nažutkai" (jo žodžiais) užsėdęs, neturėjo jėgų jos užgesinti". Kitas sakinyje turėjo būti toks: "A. K. nepatinka kaltinimas žmonių, tapusių komunistais".

Kviečiame visus į Toronto lietuvių

jaunimo ansamblio

"GINTARAS"

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

"Oi, motinėle, svečiai atvažiuo", kuri įvyks

1992 m. gegužės 24,

sekmadienį, 4 v.p.p., ANAPILIO salėje.

PROGRAMĄ atliks per 200 asmenų ir Toronto lietuvių choras "Volungė".

Bilietai gaunami pas J. Vingelienę tel. 233-8108.

"Gintaro" tėvų komitetas

KANADOS LIETUVIŲ FONDO

metinis narių susirinkimas

įvyks 1992 m. gegužės 24, sekmadienį, 1 valandą po pietų, Toronto Lietuvių namuose, DLK Gedimino menėje (III aukštas), 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario.

Registracijos pradžia 12 val. Nesusirinkus kvorumui, 1.30 val. po pietų pradėtas posėdis bus laikomas teisėtu.

KLFondo taryba

Toronto jaunimo ansamblis "Gintaras" š.m. gegužės 24, sekmadienį, 4 v.p.p. Anapilio didžiojoje salėje rengia tautinių šokių šventę, pavadintą "Oi, motinėle, svečiai atvažiuo". Programoje bus atlikta dalis šokių iš IX-tos išieivijos lietuvių tautinių šokių šventės, įvyksiančios Čikagoje, liepos 5 d. Taip pat matysite visus gintariečius — nuo pačių mažiausių iki veteranų. Gros "Gintaro" orkestras, instrumentalistai, dainininkės, o kai kuriuos šokus palydės Toronto choras "Volungė". K.

Kanados Lietuvių fondas praneša, kad stipendijoms prašyti anketas galima gauti Lietuvių namų raštinėje pas Danutę Sy-sak-Simonaitę, KLB raštinėje, pas fondo įgaliotinius ir raštinės vedėją A. Juozapavičių skambinant tel. 239-0995. Užpildytos anketos privalo būti grąžintos ne vėliau kaip š.m. gegužės mėn. 31 d. Prašymai be anketų nebus svarstomi. KLF

Pagarbėjusi orantuganų tyrinėtoja Borneo saloje dr. Birutė Galdikaitė kalbės apie savo darbą š. m. birželio 5, penktadienį (pranešimas valanda nenurodyta), Trinity St. Paul's United Church (427 Bloor St. W.). Bilietai — po \$14.50. Po paskaitos — vyno ir šūrio vaišės. Kaina, įskaitant įėjimą, \$50. Telefonas informacijai: (416) 696-0241 arba (416) 872-1111.

Ontario aplinkos ministerija paskleidė plačią informaciją apie galimybę jaunimui įsidarbinti aplinkos tarnybose (Environmental Youth Corps). Priimami jaunuoliai — nuo 15 iki 24 m. amžiaus (invalidai iki 29 m.). Atlyginimas — pagal patyrimą ir atsakomybę \$6 — \$9.50 valandai. Daugiau informacijai teikia: Environmental Youth Corps, Ministry of the Environment, Human Resources Branch, 135 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont. M4V 1P5, tel. (416) 323-4444. Inf.

Dainos vienetas "Sutarinė", vadovaujamas muzikės Nijolės Benotienės, sėkmingai koncertavo Lietuvių centre — Lemonte, Ill. Jų koncertą "Drauge" 1992. IV.17 aprašė Bronė Nainienė (tik nepažymėjo koncerto datos).

Anot jos: "Jų ('Sutarinė') programa buvo įdomi ir įvairi. Klausytojams labai patiko, ir tai jie išreiškė garsiais ir gausiais plojimais. Tai vakarą salėje buvo daug jaunimo".

Kanados ministras pirm. Brian Mulroney 1992 m. balandžio 22 d. parašė laišką KLB krašto valdybos pirmininkei Gabijai Petrauskienėi ir jos bendradarbiams, atsakydamas į pastarųjų kreipimąsi dėl Rusijos pažadų nesilaikymo trukdant sutartą ir normalų energijos tiekimą Lietuvai. Ministras pirmininkas apgailestauja susidariusią padėtį ir praneša, kad Kanados ambasada Maskvoje yra gavusi nurodymų kreiptis į atitinkamas Rusijos įstaigas energijos tiekimo Lietuvai reikalu. Pasitarimai tarp Lietuvos ir Rusijos tuo reikalu esą kiek pažengę, tačiau energijos tiekimas dar nėra visiškai užtikrintas. Kanados ambasados Stockholme ir Maskvoje atidžiai seks susidariusią padėtį. Laišką baigdamas min. pirm. Brian Mulroney primena, kad Kanada Lietuvai teikianti humanitarinę bei techninę paramą, tikėdama Lietuvos demokratėjimu ir laisva ekonomika. Inf.

Šiuo metu Kanadoje lankosi keturi Lietuvos respublikos aukščiausiosios tarybos deputatai: inž. E. Petrovas, AT prezidento narys; prof. dr. K. Antanavičius, ekonomikos komisijos pirmininkas; J. Jurgelis, piliečių teisių komiteto pirmininkas, B. Nedzinskienė, Tautos pažangos frakcijos vadovė. Kanados parlamento ir senato kvietimu, kartu su Rytų Europos ir Pabaltijo atstovais, jie dalyvauja gegužės 4-8 d.d. seminare Otavoje, kur bus diskutuojami Kanados federacinės valdymo sistemos pagrindai. Gegužės 11-13 d.d. dalyvaus Ontario provincijos parlamento sesijoje bei įvairių komisijų posėdžiuose. Gegužės 10, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose kalbės lietuvių visuomenė tema: "Dabartinė Lietuvos politinė ir ekonominė situacija". Bus atsakoma į klausimus. Taipogi šiame pranešime ir diskusijose dalyvaus Toronto universitete besidabuojuantis ekonomistas dr. V. Samonis. V.K.

Prof. Kazimieras Antanavičius, Lietuvos aukščiausiosios tarybos ekonominės komisijos pirmininkas, dalyvaujantis su kitais atstovais iš Lietuvos parlamentiniuose kursuose Otavoje ir Toronto, gegužės 3 d. lankėsi Anapilyje ir "TŽ" redakcijoje. Minėtuose kursuose, kurie truks iki gegužės 13 d., dalyvauja politiniai R. Europos veikėjai. Lietuvos delegacijos keturi asmenų kelionę finansavo "Sterling Airways", o visa kita — Kanados vyriausybė, kuri sutiko supažindinti Rytų europiečius su parlamentine Kanados sistema. Prof. K. Antanavičius "TŽ" redakcijoje papasakojo apie sunkią dabartinę Lietuvos politinę ir ekonominę būklę. Ypač pastarųjų reikalinga didesnis apdairumo bei planingumo. Pažymėtina, kad prof. K. Antanavičius lankėsi Toronte prieš trejus metus ir kalbėjo Vasario 16 minėjimo universiteto salėje Convocation Hall.

Visos makedoniečių organizacijos Kanadoje ir JAV džiaugiasi ir sveikina lietuvių, kad Lietuvos nepriklausomybę pripažino daugelis pasaulio valstybių. Makedoniečiai tikisi, padedant ir lietuviams, pasiekti to paties tikslo. Laišką pasirašė pirmininkas Steve Pliakes. Inf.

Paieškojimai

Petras Šulcas ieško tėvelio Andriaus Šulco, Andriaus, išvykusio į Kanadą apie 1928 metus. Ryšiai nutrūko maždaug prieš 15 metų. Jei miręs, norėtų sužinoti kur palaidotas. Rašyti: P. Šulcas, Sveikatos g-vė 28-19, 4690 Druskininkai, Lithuania.

Antanina Bumsaitė ieško Kazimiero Žymačiaus, Prano, gimusio 1895 m. ir iš Lietuvos išvykusio 1930 m. Norėtų sužinoti, ar dar gyvas. Prašo atsiliepti gimines. Rašyti: Ant. Bumsaitė, Samališės km., Vėžaičių pašt., Klaipėdos raj., Gargždai, Lithuania.

Mano keturi dėdės (mamos broliai) Buivydai: Jeronimas, Jaroslavas, Vladislavas ir Stanislovas apie 1915-1918 metus išvyko gyventi į Kanadą. Jei kas iš jų palikuonių ar giminių pastebės šį paieškojimą, prašau atsiliepti šiuo adresu: Mečislavas Banaitis, Taikos g-24-34, Vilnius, Lithuania.

Vizos vykstantiems į Lietuvą

Pranešame, kad nuo 1992 m. gegužės 15 d. 24 val. panaikinamas lengvatinis įvažiavimas į Lietuvos respubliką, išduodant įvažiavimo vizas pasienio kontrolės postuose tų valstybių piliečiams ar pastovyms gyventojams, kuriose yra LR atstovybės su veikiančiais konsuliniais skyriais, jei su tomis valstybėmis nustatyta vizinio įvažiavimo tvarka. Asmenys, atvykę be įvažiavimo vizų bus išsiunčiami. Pasienio kontrolės postuose įvažiavimo vizas galės gauti tik atvykę su pranešimu apie artimųjų mirtį ir tų valstybių piliečiai ar pastovy gyventojai, kuriose nėra Lietuvos respublikos atstovybių. Įvažiavimo vizos gali būti duotos ir pateiktus reikalingus dokumentus paštu.

Su pagarba —

L. Kučinskas,
LUR ministerijos konsulinio skyriaus direktorius

Elaine Ziemba, Ontario pilietybės ministrė, paskelbė, kad 46 organizacijos dalyvaus antirasizmo programoje. Tam tikslui Ontario pilietybės antirasizmo sekretoriatas paskyrė \$812,895. Ministrė džiaugiasi, kad entuziastiškai buvo sutikta nauja programa, kurioje numatomi projektai kovoti su rasizmu Ontario provincijoje. Svarstymai jau buvo pateikti 130 projektų. Nuo š.m. birželio 1 d. iki liepos 10 d. bus priimami kiti pasiūlymai. Pareiškimų formas galima gauti Regional Offices of the Ontario Anti-Racism Secretariat įstaigose. Pvz. rasizmo konfliktams išvengti iš mineto sekretoriato paramą gavo šios organizacijos: Ontario Council of Sikhs, Toronto, — \$25,000; Kanog-Den-Mahnaw-Nik, Birch Island, — 25,000; Urban Alliance on Race Relations, Toronto, — \$30,000; Canadian Jewish Congress, Willowdale, — \$22,000; Somali Canadian Assoc. of Etobicoke — \$9,000; Canadore College, North Bay, — \$22,000; League for Human Rights of B'Nai Brith, Downsview, — \$22,000; Caribbean Association of Peel, Mississauga, — \$14,092; Federation of Canadian Municipalities, Ottawa, — \$20,000; Mair Rajput Society of North America, Toronto, — \$8,500. Inf.

VITAS GRABAUSKAS

statu naujus namus, darau patalynus, prieplaukas (decks), tverius tvoras. Skambinti tel. 416-847-9187, Oakville, Ontario.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS su baldais viename asmeniui. Yra garas. Taip pat parduodu tautinius drabužius 12-14 dydžio. Skambinti tel. 767-7159 Toronto.

"LEDAS" REFRIGERATION

[vedu visų rūšių

* Namų ir automobilių vėsinimo (air conditioning) sistemos
* Taisau šaldytuvus
* Skalbimo mašinas
* Vėsintuvus

Skambinti

RAIMONDUI JARECKUI

tel. 767-8711, Toronto.

MONTREAL

KLK moterų dr-jos paskutiniam prieš vasaros atostogas susirinkime pirm. G. Kudžmienė painformavo nares apie "Vaiko tėviškės namai" aukų rinkimo vajų. V. Garnelienės atminimui; Mont-realio lietuvių kredito unija "Litas", P. Verykis; \$300 — Aušros Vartų parapija; \$100 — Iz. Mališka, dr. J. Mališka, M. Sansregret; \$50 — S. Staškevičienė dėdės dr. R. Sidrio 75 metų gimimo proga, J. Blauzdžiūnienė; \$25 — p. Grybaitienė; \$20 — A. Paškevičienė, O. Čekauskienė; \$5 — A. Grygelienė. Draugija savo gyvavimo 40 metų sukaktį švęs 1992 m. spalio 4 d. su paskaita ir įdomia programa. Po susirinkimo pirmininkė parodė skaidres iš savo kelionių po Aliaską ir apie Vilniaus senamiestį. Visos narės ir svečiai buvo pavaisinti kava, pyragais ir sumuštiniais.

Gegužinės pamaldos AV parapijoje 7 v.v. Šeštadieniais jų nebus, o sekmadieniais — po 11 v. Mišiu.

Seselė Paulė paruošė vaikučius pirmajai Komunijai, kurią jie priėmė gegužės 3 d. per 11 v. Mišias. Nors jų nedaug, tačiau visi džiaugiamės kiekvienu nauju kataliku mūsų parapijoje.

Kun. Izidorius Sadauskas išvyko ilgesniam laikui į Europą. N.B.

Šv. Kazimiero parapijos "Auksinio" ratelio narės balandžio 30 d. po 11 v. pamaldų, parapijos svetainėje surengė Atvelykio pietus. Dalyvavo nariai ir daug svečių.

Velykų dieną buvo pakrikštyta R. ir J. Tautkų dukrelė Amber-Mary-Janette vardais. Krikšto tėvai — Kenneth ir Helen Porter.

Mūsų šventovėje balandžio 25 d. susituko Peter Lipkė ir Melinda Ann Clarke. Vestuvių vaišės įvyko parapijos svetainėje. K. A.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545

FAX 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B.

DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B.

Res. 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nelpareigoja apsidrausti.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	7 1/4%	Taupymo — special.	4 1/4%
Certifikatus 2 m.	7 3/4%	Taupymo — su gyv. dr.	4 %
Term. indėlius:		Taupymo — kasdienines	4 1/4%
1 metų	6 1/4%	Einamos sąsk.	3 1/2%
180 d. - 364 d.	6 %	RRIF-RRSP — 1 m.term.	7 1/4%
120 d. - 179 d.	5 3/4%	RRIF-RRSP — 2 m.term.	7 3/4%
60 d. - 119 d.	5 1/4%	RRIF — RRSP — taup.	4 1/4%
30 d. - 59 d.	4 1/2%		